

ERSTE BANK A.D. NOVI SAD

**POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2023.
I IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

	<u>Strana</u>
Izveštaj nezavisnog revizora	1-3
Finansijski izveštaji	
Bilans uspeha u periodu od 1. januara 2023 do 31. decembra 2023. godine	4
Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara 2023. do 31. decembra 2023. godine	5
Bilans stanja na dan 31. decembra 2023. godine	6
Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara 2023. do 31. decembra 2023. godine	7
Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara 2023. do 31. decembra 2023. godine	8
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje	
Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine	9-152
Dodatne tabele	153-168

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Erste Bank a.d. Novi Sad:

Mišljenje

Po našem mišljenju, pojedinačni finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu „Banka“) na dan 31. decembra 2023. godine, i finansijske uspešnosti i tokova gotovine Banke za godinu završenu na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Predmet revizije

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu “finansijski izveštaji”) uključuju:

- bilans uspeha za godinu završenu na dan 31. decembra 2023. godine;
- izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na dan 31. decembra 2023. godine;
- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine;
- izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na dan 31. decembra 2023. godine;
- izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na dan 31. decembra 2023. godine; i
- napomene uz finansijske izveštaje, koje sadrže informacije o materijalno značajnim računovodstvenim politikama i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim zakonom su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim Kodeksom Etike za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i usvojenim od strane Komore ovlašćenih revizora u Republici Srbiji. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom usvojenim od strane Komore ovlašćenih revizora u Republici Srbiji.

Skretanje pažnje – izmena finansijskih izveštaja

Skrećemo pažnju na napomenu 18 u ovim izmenjenim finansijskim izveštajima, u kojoj su objašnjeni razlozi za izmenu prethodno izdatih finansijskih izveštaja za 2023. godinu. Naše mišljenje nije modifikovano po ovom osnovu.

Izveštavanje o ostalim informacijama

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Dodatne tabele koje sadrže obelodanjivanja u skladu sa „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ (koje ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Dodatno, na osnovu znanja i razumevanja poslovanja Banke i njenog poslovnog okruženja stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahteva da saopštimo u izveštaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u ostalim informacijama. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usled pronevere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled pronevere ili greške, i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uverenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled pronevere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije koju obavljam u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled pronevere ili greške, osmišljavamo i obavljam revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što pronevera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezanu obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Nikola Stamenić
Licencirani ovlašćeni revizor
PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 21. mart 2024. godine

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD**BILANS USPEHA U PERIODU OD 1. JANUARA 2023. DO 31. DECEMBRA 2023. GODINE**

POZICIJA	Napomena	(u hiljadama dinara)	
		2023.	2022.
Prihodi od kamata	4	21.947.005	13.449.523
Rashodi od kamata	4	(7.322.903)	(3.245.537)
Neto prihod po osnovu kamata		14.624.102	10.203.986
Prihodi od naknada i provizija	5	5.406.192	4.994.549
Rashodi naknada i provizija	5	(1.769.931)	(1.644.525)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		3.636.261	3.350.024
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	6	127.809	21.578
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	7	19.086	10.945
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	8	169	826
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	-	66.954
Neto rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	9	(56.821)	-
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	10	(2.377.136)	(2.473.449)
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11	(46.833)	(63.474)
Ostali poslovni prihodi	12	73.460	75.093
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		16.000.097	11.192.483
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	13	(3.496.988)	(2.874.407)
Troškovi amortizacije	14	(972.382)	(663.358)
Ostali prihodi	15	754.367	454.456
Ostali rashodi	16	(6.325.508)	(5.724.078)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		5.959.586	2.385.096
Porez na dobitak	17	(394.675)	(26.338)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	17	(17.837)	(14.386)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA	33	5.547.074	2.344.372

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 21. mart 2024. godine

Tajana Orozović
Direktorka Direkcije upravljanja
podacima

Suzan Tanriya
Članica Izvršnog
odbora

Jasna Terzić
Predsednica Izvršnog
odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU U PERIODU OD 1. JANUARA 2023. DO 31. DECEMBRA 2023. GODINE

(u hiljadama dinara)

POZICIJA	Napomena	2023.	2022.
DOBITAK	33	5.547.074	2.344.372
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Aktuarski dobici (gubici)		(39.926)	37.888
Pozitivni (Negativni) efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		31.266	(6.700)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:			
Pozitivni (negativni) efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		354.484	(917.599)
Dobitak (gubitak) po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda		(51.874)	132.962
Ukupan pozitivan (negativan) ostali rezultat perioda		293.950	(753.449)
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		5.841.024	1.590.923

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 21. mart 2024. godine

 Tajana Orozović
 Direktorka Direkcije upravljanja podacima

 Suzan Tahriyar
 Članica Izvršnog odbora

 Jasna Terzić
 Predsednica Izvršnog odbora

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2023. GODINE
(u hiljadama dinara)
AKTIVA

	Napomena	31.12.2023.	31.12.2022
Gotovina i sredstva kod centralne banke	18	60.299.087	54.676.263
Založena finansijska sredstva	20	-	6.229.454
Potraživanja po osnovu derivata	19	672.404	814.366
Hartije od vrednosti	20	58.729.325	55.286.189
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21	22.520.151	10.346.771
Kredit i potraživanja od komitenata	22	227.402.294	217.007.877
Investicije u zavisna društva	23	93.560	93.560
Nematerijalna imovina	24	4.143.494	3.192.108
Osnovna sredstva	24	3.210.941	3.100.408
Investicione nekretnine	24	50.142	52.659
Tekuća poreska sredstva	17	112.946	129.231
Odložena poreska sredstva	17	272.884	342.595
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	25	11.902	11.902
Ostala sredstva	26	1.717.766	1.177.375
UKUPNO AKTIVA		379.236.896	352.460.758

PASIVA
OBAVEZE

Obaveze po osnovu derivata	27	527.626	744.020
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	28	60.166.726	68.822.072
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	29	255.444.374	227.765.769
Subordinirane obaveze	30	8.859.124	7.077.148
Rezervisanja	31	1.532.540	1.938.039
Tekuće poreske obaveze	17	394.675	26.338
Ostale obaveze	32	4.066.344	3.682.908
UKUPNO OBAVEZE		330.991.409	310.056.294

Kapital

Akcijski kapital	33	21.325.154	21.325.154
Dobitak		5.547.074	2.344.372
Rezerve		21.373.259	18.734.938
UKUPNO KAPITAL		48.245.487	42.404.464

UKUPNO PASIVA
379.236.896 **352.460.758**

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 21. mart 2024. godine

 Tajana Orozović
 Direktorka Direkcije upravljanja podacima

 Suzan Tanriyar
 Članica Izvršnog Odbora

 Jasna Terzić
 Predsednica Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU U PERIODU OD 1. JANUARA 2023. DO 31. DECEMBRA 2023. GODINE
(u hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Akumulirani dobitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	14.107.500	3.704.504	16.968.156	111.070	2.409.161	37.300.391
Dokapitalizacija	1.665.000	1.848.150	-	-	-	3.513.150
Ukupan negativan ostali rezultat perioda	-	-	-	(753.450)	-	(753.449)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	2.344.372	2.344.372
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.409.161	-	(2.409.161)	-
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	15.772.500	5.552.654	19.377.317	(642.380)	2.344.372	42.404.464
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	15.772.500	5.552.654	19.377.317	(642.380)	2.344.372	42.404.464
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	293.950	-	293.950
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	5.547.074	5.547.074
Prenos iz dobiti na rezerve	-	-	2.344.372	-	(2.344.372)	-
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	15.772.500	5.552.654	21.721.689	(348.430)	5.547.074	48.245.487

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 21. mart 2024. godine

 Tajana Orozović
 Direktorica Direkcije upravljanja podacima

 Suzan Tanriyar
 Članica Izvršnog odbora

 Jasna Terzić
 Predsednica Izvršnog odbora

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE U PERIODU OD 01. JANUARA 2023. DO 31. DECEMBRA 2023. GODINE

(u RSD hiljada)

	2023.	2022.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	27.663.272	19.026.378
Prilivi od kamata	21.485.498	13.551.065
Prilivi od naknada	5.436.329	5.064.148
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	667.984	336.073
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	73.461	75.092
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	19.637.715	12.759.141
Odlivi po osnovu kamata	6.663.548	3.104.636
Odlivi po osnovu naknada	1.769.932	1.670.968
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	3.448.786	2.852.259
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	783.466	375.740
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	6.971.983	4.755.538
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	8.025.557	6.267.237
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	41.227.708	21.460.904
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	2.802.585	-
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	38.425.122	21.460.904
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	21.765.740	26.436.682
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	21.765.740	22.560.431
Povećanje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	3.876.251
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	27.487.525	1.291.459
Plaćeni porez na dobit	16.219	109.647
Neto prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	27.471.306	1.181.812
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	374.104	11.766
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	374.104	-
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme	-	11.766
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	2.168.877	2.471.144
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	2.168.877	2.471.144
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	1.794.772	2.459.378
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	1.821.152	10.724.728
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	-	3.513.150
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	1.781.976	3.542.731
Prilivi po osnovu uzetih kredita	-	3.668.847
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	39.176	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	20.100.400	2.019.583
Odlivi po osnovu uzetih kredita	20.100.400	-
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	-	2.019.583
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	8.705.145
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	18.279.248	-
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	71.086.236	51.223.776
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	63.688.950	43.796.198
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	7.397.285	7.427.579
GOTOVINA NA POČETKU GODINE	26.403.498	18.908.966
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	5.014.705	10.540.018
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	5.071.527	10.473.065
GOTOVINA I GOTOVINSKI ELEMENTI NA KRAJU PERIODA	33.743.962	26.403.498

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Novi Sad, 21. mart 2024. godine

 Tajana Orozović
 Direktorka Direkcije upravljanja
 podacima

 Suzan Tanijar
 Članica Izvršnog
 Odbora

 Jasna Terzić
 Predsednica Izvršnog
 Odbora

1.OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

Erste Bank a.d. Novi Sad je najstarija finansijska institucija u zemlji, osnovana 1864. godine kao prva štedionica (Novosadska štedionica). Tokom 2005. godine Novosadska banka je postala član Erste Grupe, koja je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji.

Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 101499/2005 od 21. decembra 2005. godine registrovana je promena naziva Novosadske banke a.d., Novi Sad u Erste Bank a.d., Novi Sad.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč u daljem tekstu Erste Group sa 74% učešća i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac sa 26% učešća u akcijskom kapitalu Banke. U cilju pojednostavljenja strukture Erste Group Bank AG izvršen je prenos vlasništva nad akcijama koje ima EBG CEPS kod banaka u Evropi na Erste Group. Na taj način je Erste Group postala direktni akcionar Banke sa 74% učešća u akcijskom kapitalu. Odluka Skupštine Banke za izmenu osnivačkih akata doneta je 30. juna 2015. godine, a izmene u APR izvršene 22. juna 2015. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija, a 25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG. Osim toga, 2014. godine Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o., Srbija.

Ovom transakcijom obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Grupe.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

Sedište Banke se nalazi u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja broj 5. Banka u svom sastavu ima 3 centrale, 65 filijala, 22 ekspoziture i 2 šaltera.

Banka je na dan 31. decembra 2023. godine imala 1.367 zaposlenih (31. decembra 2022. godine: 1.296 zaposlenih).

Matični broj Banke je 08063818, a poreski identifikacioni broj je 101626723.

SWIFT: GIBARS22

Internet stranica: www.erstebank.rs

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja**

Pojedinačni finansijski izveštaji Banke (u daljem tekstu "finansijski izveštaji") na dan 31. decembra 2023. godine sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 93/2020).

Banka ima 75% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica S-leasing d.o.o., Beograd (25% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG). U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazano je po nabavnoj vrednosti.

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke. Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Pojedinačni finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama, koje su date u daljem tekstu.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

A) Novi i izmenjeni i dopunjeni standardi i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi stupili su na snagu od 1. januara 2023. godine, ali nisu imali materijalnog uticaja na Banku:

- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (objavljen 18. maja 2017. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.).** MSFI 17 zamenjuje MSFI 4, koji entitetima dozvoljava računovodstvo za ugovore o osiguranju koristeći postojeće prakse. Kao posledica toga, investitorima je bilo teško da uporede finansijske rezultate inače sličnih osiguravajućih kompanija. MSFI 17 je standard zasnovan na jednom principu za obračun svih vrsta ugovora o osiguranju, uključujući ugovore o reosiguranju koje zaključuje osiguravač. Standard zahteva priznavanje i merenje grupa ugovora o osiguranju po: (i) sadašnjoj vrednosti budućih novčanih tokova (tokova gotovine ispunjenja) prilagođenoj riziku koja uključuje sve dostupne informacije o tokovima gotovine ispunjenja na način koji u skladu sa vidljivim tržišnim informacijama; plus (ako je ova vrednost obaveza) ili minus (ako je ova vrednost sredstvo) (ii) iznos koji predstavlja nezarađeni profit u grupi ugovora (marža ugovorne usluge). Osiguravači sada priznaju dobit od grupe ugovora o osiguranju tokom perioda u kome obezbeđuju osiguranje, i pošto su oslobođeni rizika. Ako grupa ugovora stvara ili postaje generator gubitka entitet odmah priznaje gubitak
- **Izmene MSFI 17 i dopune MSFI 4 (objavljene 25. juna 2020. godine i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).** Izmene uključuju niz pojašnjenja koja imaju za cilj da olakšaju primenu MSFI 17, pojednostave neke zahteve standarda i tranziciju. Izmene se odnose na osam oblasti MSFI 17 i nisu namenjene promeni osnovnih principa standarda. Izvršene su sledeće izmene MSFI 17:
 1. *Datum stupanja na snagu:* Datum stupanja na snagu MSFI 17 (koji uključuje izmene i dopune) odložen je za dve godine na godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023; a fiksni datum isteka privremenog izuzeća od primene MSFI 9 u MSFI 4 takođe je odložen za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara
 2. 2023. godine.
 3. *Očekivani oporavak novčanih tokova pri sticanju osiguranja:* Od entiteta se zahteva da alocira deo troškova sticanja na povezana očekivana obnavljanja ugovora i da te troškove prizna kao sredstvo sve dok entitet ne prizna obnavljanje ugovora. Subjekti su dužni da procene nadoknadivost imovine na svaki datum izveštavanja i da obelodane određene informacije o imovini u napomenama uz finansijske izveštaje.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****A) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

4. *Margina ugovorne usluge koja se može pripisati investicionim uslugama:* Jedinice pokrića treba identifikovati, uzimajući u obzir koristi i očekivani period osiguranja i investicionih usluga, za ugovore sa promenljivom naknadom i za druge ugovore sa „uslugom povrata ulaganja“ po opštem modelu. Troškovi u vezi sa investicionim aktivnostima treba da budu uključeni kao novčani tokovi ugovora o osiguranju u meri u kojoj entitet obavlja takve aktivnosti da bi povećao koristi od osiguranja za osiguranika.
5. *Ugovori o reosiguranju - povraćaj gubitaka:* Kada entitet prizna gubitak nakon početnog priznavanja štetne grupe osnovnih ugovora o osiguranju ili dodavanjem štetnih osnovnih ugovora u grupu, entitet treba da prilagodi marginu ugovorne usluge povezane grupe ugovora o reosiguranju i prizna dobitak od ugovora o reosiguranju. Iznos nadoknađenog gubitka po ugovoru o reosiguranju određuje se množenjem gubitka priznatog u osnovnim ugovorima o osiguranju i procenta potraživanja po osnovnim ugovorima o osiguranju koje entitet očekuje da povрати od ugovora o reosiguranju. Ovaj uslov bi se primenjivao samo kada se ugovor o reosiguranju prizna pre ili u isto vreme kada se prizna gubitak na osnovnim ugovorima o osiguranju.
6. *Ostale dopune:* Ostale dopune obuhvataju isključenja iz obuhvata nekih ugovora o kreditnim karticama (ili sličnih) i nekih ugovora o zajmu; prikaz imovine i obaveza iz ugovora o osiguranju u izveštaju o finansijskom položaju u portfeljima umesto po grupama; primenljivost opcije za smanjenje rizika pri ublažavanju finansijskih rizika korišćenjem ugovora o reosiguranju koji se drže i nederivativnih finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha; izbor računovodstvene politike za promenu procena izvršenih u prethodnim finansijskim izveštajima za period kada se primenjuje MSFI 17; uključivanje plaćanja poreza na dobit primanja koji posebno terete ugovaraču osiguranja prema uslovima ugovora o osiguranju u tokove gotovine ispunjenja; i odabrane prelazne olakšice i druge manje dopune.

- **Opcija tranzicije za osiguravače koji primenjuju MSFI 17 – Izmene MSFI 17 (objavljen 9. Decembra 2021. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. Januara 2023.).** Izmjena zahteva za prelazak u MSFI 17 pruža osiguravačima opciju koja ima za cilj da poboljša korisnost informacija za investitore o početnoj primeni MSFI 17. Izmjena se odnosi samo na prelazak osiguravača na MSFI 17 i ne utiče na druge zahteve u MSFI 17. Zahtevi za tranziciju u MSFI 17 i MSFI 9 primenjuju se na različite datume i rezultiraju sledećim jednokratnim klasifikacijskim razlikama u uporednim informacijama predstavljenim pri početnoj primeni MSFI 17: računovodstvene neusklađenosti između obaveza iz ugovora o osiguranju merenih po tekućoj vrednosti i svih povezanih finansijska sredstva vrednovanih po amortizovanoj vrednosti; i ako entitet odluči da prepravi uporedne informacije za MSFI 9, klasifikacijske razlike između finansijskih sredstava koja su prestala priznavati u uporednom periodu (na koja se MSFI 9 neće primenjivati) i druge finansijske imovine (na koja će se primeniti MSFI 9). Ovaj amandman pomaže osiguravačima da izbegnu ove privremene računovodstvene neusklađenosti i stoga će poboljšati korisnost uporednih informacija za investitore tako što pruža osiguravačima mogućnost obelodanjivanja uporednih informacija o finansijskim sredstvima. Kada početno primenjuju MSFI 17, entitetima je, u svrhu prezentacije uporednih informacija, dozvoljeno da primene preklapanje klasifikacije finansijskih sredstava za koje entitet ne prepravlja MSFI 9 uporedne informacije. Dostupna je opcija prelaska na bazi instrumenta po instrument; dozvoljava se entitetu da predstavi uporedne informacije kao da su zahtevi za klasifikaciju i merenje iz MSFI 9 primenjeni na to finansijsko sredstvo, ali ne zahteva od entiteta da primeni zahteve za obezvređenje iz MSFI 9; i zahtevaju od entiteta koji primenjuje preklapanje klasifikacije finansijskih sredstava da koristi razumne i podržane informacije dostupne na datum tranzicije kako bi odredio kako će to finansijsko sredstvo biti klasifikovano primenom MSFI 9.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****A) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **Izmene MRS 1 I Izjava o praksi 2 MSFI: Obelodanjivanje računovodstvenih politika (objavljene 12. Februara 2021. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. Januara 2023.).** MRS 1 je izmenjen tako da zahteva od subjekata da obelodane svoje materijalne informacije o računovodstvenoj politici, a ne o svojim značajnim računovodstvenim politikama. Amandman je dao definiciju materijalnih informacija o računovodstvenoj politici. Amandman takođe pojašnjava da se očekuje da će informacije računovodstvene politike biti materijalne ako bez njih korisnici finansijskih izveštaja ne bi mogli da razumeju druge materijalno značajne informacije u finansijskim izveštajima. Izmena je dala ilustrativne primere informacija o računovodstvenim politikama koje će se verovatno smatrati materijalnim za finansijske izveštaje entiteta. Dalje, amandman na MRS 1 pojašnjava da nematerijalne informacije o računovodstvenoj politici ne moraju da se obelodanjuju. Međutim, ako se otkrije, to ne bi trebalo da prikriva materijalne informacije o računovodstvenoj politici. Da bi se podržala ova izmena, Izjava o praksi MSFI 2, „Procenjivanje značajnosti“ je takođe izmenjena kako bi se pružile smernice o tome kako primeniti oncept značajnosti na obelodanjivanje računovodstvenih politika.
- **Izmene MRS 8: Definicija računovodstvenih procena (objavljenje 12. Februara 2021. i na snazi za godišnje izveštajne period koji počinju na dan ili nakon 1. Januara 2023).** Izmena MRS 8 pojašnjava kako subjekti treba da razlikuju promene računovodstvenih politika od promena računovodstvenih procena.
- **Odloženi porez na imovinu i obaveze koje proističu iz jedne transakcije – Izmene MRS 12 (objavljene 7. maja 2021. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).** Izmene MRS 12 preciziraju kako se obračunava odloženi porez na transakcije kao što su lizing i obaveze povlačenja iz upotrebe. U određenim okolnostima, subjekti su izuzeti od priznavanja odloženog poreza kada prvi put priznaju imovinu ili obaveze. Ranije je postojala izvesna neizvesnost u vezi sa tim da li se izuzeće primenjuje na transakcije kao što su lizing i obaveze povlačenja iz upotrebe – transakcije za koje se priznaju i sredstvo i obaveza. Izmene pojašnjavaju da se izuzeće ne primenjuje i da su entiteti dužni da priznaju odloženi porez na takve transakcije. Izmene zahtevaju od kompanija da priznaju odloženi porez na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih iznosa oporezivih i odbitnih privremenih razlika.
- **Izmene MRS 12 Porezi na dobit: Međunarodna poreska reforma – Model pravila za drugi stub (objavljena 23. maja 2023).** U maju 2023. godine, IASB je izdao izmene uskog obima na MRS 12, „Porezi na dohodak“. Ovaj amandman je uveden kao odgovor na neminovnu implementaciju modela pravila drugog stuba koje je objavila Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) kao rezultat međunarodne poreske reforme. Izmene i dopune obezbeđuju privremeni izuzetak od zahteva za priznavanjem i obelodanjivanjem odloženih poreza koji proizilaze iz usvojenog ili suštinski usvojenog poreskog zakona koji primenjuje pravila modela drugog stuba. Subjekti mogu odmah primeniti izuzetak, ali su zahtevi za obelodanjivanje potrebni za godišnje periode koji počinju 1. januara 2023. ili kasnije.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)****B) Standardi koji su izdati ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)**

- **Izmene MSFI 16 Zakupi:** Obaveze po zakupu kod prodaje i povratnog zakupa (objavljene 22. septembra 2022. i na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.). Izmene se odnose na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje zadovoljavaju zahteve MSFI 15 da se evidentiraju kao prodaja. Izmene zahtevaju od prodavca-zakupca da naknadno meri obaveze koje proizilaze iz transakcije i to na način da ne priznaje bilo kakvu dobit ili gubitak u vezi sa pravom korišćenja koje je zadržao. To znači odlaganje takve dobiti čak i ako je obaveza da se izvrše varijabilna plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope.
- **Klasifikacija obaveza kao tekućih ili dugoročnih – Izmene MRS 1 (prvobitno objavljene 23. januara 2020. i naknadno izmenjene 15. jula 2020. i 31. oktobra 2022. godine, koje su konačno na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.).** Ovim izmenama je pojašnjeno da se obaveze klasifikuju kao kratkoročne ili dugoročne, u zavisnosti od prava koja postoje na kraju izveštajnog perioda. Obaveze su dugoročne ako subject ima suštinsko pravo, na kraju izveštajnog perioda, da odloži izmirenje za najmanje dvanaest meseci. Smernice više ne zahtevaju da takvo pravo bude bezuslovno. Izmjenama iz oktobra 2022. godine utvrđeno je da kreditne obaveze koje treba poštovati nakon datuma izveštavanja ne utiču na klasifikaciju duga kao kratkoročnog ili dugoročnog na datum izveštavanja. Očekivanja menadžmenta da li će naknadno iskoristiti pravo na odloženo izmirenje ne utiču na klasifikaciju obaveza. Obaveza se klasifikuje kao kratkoročna ako je uslov prekršen na ili pre datuma izveštavanja, čak i ako se odricanje od tog uslova dobije od zajmodavca nakon kraja izveštajnog perioda. Suprotno tome, kredit se klasifikuje kao dugoročan ako je ugovor o zajmu prekršen tek nakon datuma izveštavanja. Pored toga, amandmani uključuju pojašnjenje zahteva za klasifikaciju duga koje kompanija može da izmiri pretvaranjem u vlasnički kapital. „Poravnanje“ se definiše kao gašenje obaveze gotovinom, drugim resursima koji sadrže ekonomske koristi ili sopstvenim instrumentima kapitala entiteta. Postoji izuzetak za konvertibilne instrumente koji se mogu konvertovati u kapital, ali samo za one instrumente kod kojih je opcija konverzije klasifikovana kao vlasnički instrument kao zasebna komponenta složenog finansijskog instrument.
- **Izmene MRS 7 Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja: Finansijski aranžmani dobavljača (Objavljeno 25. maja 2023.).** Kao odgovor na zabrinutost korisnika finansijskih izveštaja o neadekvatnom ili obmanjujućem obelodanjivanju finansijskih aranžmana, u maju 2023. godine, IASB je izdao amandmane na MRS 7 i MSFI 7 da zahteva obelodanjivanje o finansijskim aranžmanima dobavljača (SFA). Ove izmene zahtevaju obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača u entitetu koji bi omogućili korisnicima finansijskih izveštaja da procene efekte tih aranžmana na obaveze i tokove gotovine entiteta i na izloženost entiteta riziku likvidnosti. Svrha dodatnih zahteva za obelodanjivanje je da se poboljša transparentnost finansijskih aranžmana dobavljača. Izmene ne utiču na principe priznavanja ili merenja, već samo na zahteve obelodanjivanja. Novi zahtevi za obelodanjivanje će biti na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.2. Prihodi i rashodi od kamata**

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta. Prihodi i rashodi po osnovu kamata priznaju se po načelu uzročnosti prihoda uz primenu efektivne kamatne stope koja se utvrđuje u trenutku početnog priznavanja finansijskog sredstva / obaveze.

Za sve finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti, finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat kao i finansijsku imovinu kojom se trguje i koja se vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha, prihodi ili rashodi od kamata se iskazuju po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na:

- Bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjenja za očekivane kreditne gubitke)
- Amortizovanu vrednost finansijske obaveze

U slučaju POCI kredita (kupljena ili plasirana kreditno obezvređena sredstva) obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni) Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Neamortizovano stanje unapred naplaćene naknade i drugih transakcionih troškova koji ulaze u efektivnu kamatnu stopu, kao i neamortizovano stanje korekcije plasmana zbog modifikacije, u slučaju prestanka priznavanja finansijskog sredstva se prezentuje u okviru prihoda od kamata na dan prestanka priznavanja.

Unwinding kao prihod od kamate na obezvređene kredite i plasmene klijenata izračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost (neto vrednost) kredita i plasmana.

2.3. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Prihode od naknada i provizija koje Banka ostvaruje proizilaze iz širokog spektra usluga koje Banka pruža svojim klijentima. Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

Naknade za pružanje usluga u određenom vremenskom periodu obračunavaju se u tom periodu. Ove naknade uključuju naknade za pozajmice koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta, naknade i provizije po osnovu održavanja računa i druge naknade i provizije po osnovu usluga za domaći i međunarodni platni promet, nakanade za garancije, kastodi i druge naknade za upravljanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju. Naknade za odobrenje kredita za one kredite koji će verovatno biti povučeni i ostale naknade koje se odnose na kredite su odložene (zajedno sa svim dodatnim troškovima) i priznaju se kao izmena efektivne kamatne stope kredita.

/ii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi. Prihod od naknade ostvaren od pružanja usluga trećim stranama, kao što je organizovanje sticanja akcija ili drugih hartija od vrednosti, ili kupovina/ prodaja preduzeća, priznaje se po završetku predmete transakcije.

Rashodi od naknada i provizija čine rashodi od naknada po osnovu transakcija domaćeg i inostranog platnog prometa, troškovi poslovanja s karticama i slične naknade (Napomena 5).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.4. Preračunavanje stranih valuta**

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD).

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Monetarna sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja.

2.5. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor koji dovodi do povećanja finansijskih sredstava jedne ugovorne strane odnosno finansijskih obaveza ili vlasničkih instrumenata druge ugovorne strane. U skladu sa MSFI 9, sva finansijska sredstva i obaveze - koji takođe uključuju derivativne finansijske instrumente - treba da se priznaju u bilansu stanja i mere u skladu sa njihovim dodeljenim kategorijama.

2.5.1. Metode merenja finansijskih instrumenata**a) Amortizovana vrednost i efektivna kamatna stopa**

Amortizovana vrednost je iznos po kom se meri finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po početnom priznavanju minus otplate glavnice, plus ili minus kumulativna amortizacija koristeći metod efektivne kamatne stope bilo koje razlike između tog početnog iznosa i iznosa dospeća. Za finansijska sredstva iznos se usklađuje za ispravku vrednosti.

Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjena buduća novčana plaćanja ili primanja tokom očekivanog trajanja finansijskog instrumenta ili, ukoliko je odgovarajuće, kraći period u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili neto knjigovodstvenu vrednost finansijske obaveze.

Kada se izračunava efektivna kamatna stopa, Banka procenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta (na primer, prevremena otplata, kupovne i slične opcije), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i poene koji su plaćeni ili primljeni između ugovornih strana a koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve ostale premije i diskonte.

Za kupljena ili plasirana finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke („POCI“) koristi se kreditno prilagođena EIR - efektivna kamatna stopa usklađena za kreditne rizike. To je stopa koja tačno diskontuje procenjene buduće novčane tokove koji uzimaju u obzir očekivane kreditne gubitke po amortizovanoj vrednosti finansijskog sredstva.

Efektivna kamatna stopa se koristi i za priznavanje prihoda od kamata i rashoda od kamata.

Prihodi od kamata se računaju na sledeći način:

- Primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (Nivo 1 i Nivo 2)
- Primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva u narednim periodima izveštaja sve dok je sredstvo umanjeno za kreditne gubitke (Nivo 3)
- Primenom kreditno prilagođene efektivne kamatne stope na kupljena ili plasirana finansijska sredstva umanjena za kreditne gubitke (POCI).

Rashodi kamata se računaju primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

b) Fer vrednost

Fer vrednost se definiše kao cena koja bi se primila za prodaju sredstva ili platila za prenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum merenja. Ova definicija fer vrednosti se primenjuje takođe i na merenje fer vrednosti nefinansijske imovine i obaveza. Detaljnije obelodanjivanje o modelima vrednovanja i hijerarhiji instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti nalaze se u Napomeni 36.10 Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.5.2. Početno priznavanje i vrednovanje****a) Početno priznavanje**

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja (izmirenja), što je datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

b) Početno vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze. Po početnom priznavanju fer vrednost je u mnogim slučajevima jednaka ceni transakcije tj. ceni plaćenju za sticanje ili preuzimanje finansijskih sredstva ili primljenju za preuzimanje finansijskih obaveza.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha. U slučaju da je razlika u ceni transakcije i fer vrednosti utvrđene na bazi netržišnih parametara, dobitak/gubitak na prvi dan se razgraničava na period trajanja finansijskog instrumenta.

2.5.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od:

- Poslovnog modela za upravljanje tim finansijskim sredstvima - procenjuje se da li je finansijsko sredstvo deo portfolija kojim se upravlja tako da se prikupljaju ugovoreni novčani tokovi ili se finansijska sredstva prodaju, ili neki drugi model
- Karakteristika ugovorenih novčanih tokova - procena se fokusira na proveru da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva povećavaju, na specifične datume, novčani tok koji predstavlja samo plaćanje glavnice i kamate.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije.

2.5.3.1. Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko je opredeljen poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i ukoliko su ti novčani tokovi SPPI.

Na dan bilansiranja, ova sredstva se vrednuju po bruto knjigovodstvenoj vrednosti umanjenoj za kreditne gubitke.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su prezentovana u okviru pozicije „Kredit i potraživanja“, „Hartije od vrednosti“ i „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Gotovinska stanja podrazumevaju samo potraživanja (depozite) od centralne banke i kreditnih institucija koji se otplaćuju na zahtev. *Koji se isplaćuju na zahtev* znači da se mogu povući u bilo koje vreme ili u roku od samo jednog radnog dana ili 24 časa. Obavezne rezerve se takođe prikazuju u ovoj poziciji.

Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti su najveća kategorija merenja, jer se celokupan portfolio kredita Banke vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Deo hartija od vrednosti čine dužničke hartije koje se vrednuje po amortizovanoj vrednosti. Preostale dužničke hartije od vrednosti vrednuje po fer vrednosti ili kroz bilans uspeha ili kroz ostali sveobuhvatni rezultat.

Kamatni prihod na ova sredstva se obračunava putem metode efektivne kamate i prezentovan je u okviru pozicije „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha banke. Gubici po osnovu obezvređenja se prezentuju u okviru pozicije „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. U slučaju prestanka priznavanja takve imovine, rezultat se prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.5.3. Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)****2.5.3.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat**

Finansijska sredstva se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat ukoliko su karakteristike ugovorenog novčanog toka SPPI i ukoliko se sredstva drže u okviru poslovnog modela čiji cilj se ostvaruje i putem prikupljanja ugovorenog novčanog toka i prodaje.

U bilansu stanja, ovakva sredstva su prezentovana u okviru pozicije „Hartije od vrednosti“.

Deo dužničkih hartija od vrednosti koji zadovoljava gore navedene kriterijume se vrednuje po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat. Kamatni prihod na takve hartije se izračunava primenom metode efektivne kamate i uključuje se u poziciju „Neto prihod po osnovu kamate“ u bilansu uspeha banke. Dobici i gubici po osnovu umanjenja za kreditne gubitke se prezentuju takođe u bilansu uspeha na poziciji „Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstva koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Kao rezultat, efekat vrednovanja priznat u bilansu uspeha banke je isti kao i za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Razlika između fer vrednosti po kojoj se ove hartije vrednuju u bilansu stanja i njihove amortizovane vrednosti se priznaje kroz ostali sveobuhvatni rezultat u okviru pozicije „Pozitivni/negativni efekti promene dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Kada hartija prestane da se priznaje, iznos prethodno akumuliran u ostalom sveobuhvatnom rezultatu se reklasifikuje u bilans uspeha i prikazuje na poziciji „Neto dobitak/gubitak od prestanaka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti“.

Banka je izabrala opciju da određene vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, vrednuje po fer vrednosti kroz ostali rezultat i ova opcija se primenjuje na strateški značajne investicije Banke. Rezultat fer vrednovanja se prikazuje na poziciji „Pozitivni/negativni efekti promene vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat“. Iznos priznat u ostalom sveobuhvatnom rezultatu nikad se ne reklasifikuje na bilans uspeha.

Ostale vlasničke instrumente kapitala Banka vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2.5.3.3 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Kategoriju merenja fer vrednosti kroz bilans uspeha imaju finansijska sredstva koja ili nisu prošla SPPI test ili imaju neki drugi poslovni model. Ova finansijska sredstva se generalno prodaju pre njihovog dospeća i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti te se dobiti ostvaruje njenom realizacijom putem prodaje. U poslovanju banke to je poslovni model po kojem se finansijska sredstva drže radi trgovanja.

Banka u ovom portfoliju ima dužničke hartije od vrednosti koje se drže radi trgovanja, kao i derivate.

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, dobiti i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću, odnosno efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju, se priznaju kroz bilans uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/ gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“ i ista nisu predmet obezvređenja. Prihodi od kamata po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju priznaju se po metodu efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju „Prihodi od kamate“ u bilansu uspeha.

2.5.3.4 Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka reklasifikuje finansijsku imovinu samo kada menja svoj poslovni model. Ukoliko Banka promeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima primeniće reklasifikaciju unapred počev od datuma reklasifikacije. Banka neće menjati već priznate dobitke, gubitke ili kamatu.

U toku 2023. godine Banka nije vršila reklasifikaciju finansijskih sredstava.

2.5.3.5 Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat i po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestavka priznavanja. Za ove instrumenta ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha evidentiraju se u okviru pozicije „Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.5.4. Obezvredjenje finansijskih instrumenata po MSFI 9**

Banka priznaje gubitke od obezvređenja na dužničkim finansijskim instrumentima (kreditni i potraživanja i dužničke hartije od vrednosti) osim onih koji se vrednuju po FVPL, kao i za vanbilansne kreditne izloženosti koje nastaju po osnovu garancija i drugih obaveza.

Obezvređenje se zasniva na modelu očekivanih kreditnih gubitaka čije merenje odražava:

- Nepristrasan i verovatnoćom ponderisan iznos koji je određen na osnovu procene niza mogućih ishoda;
- Vremenske vrednosti novca;
- Sve razumne i potkrepljujuće informacije koje su raspoložive bez nepotrebnih troškova i napora na dan izveštavanja, o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozi budućih ekonomskih okolnosti.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Iznos gubitka od obezvređenja se priznaje kao ispravka vrednosti sredstva. U svrhu merenja iznosa očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i priznavanja prihoda od kamate, Banka pravi razliku između tri nivoa obezvređenja.

1) Nivo obezvređenja 1.

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine)
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1. ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

2) Nivo obezvređenja 2.

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

3) Nivo obezvređenja 3.

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3. ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina – finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe je, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravki vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom priznavanja POCI imovine, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.5.5. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i obaveza**

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije prenela sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

U svom redovnom poslovanju u toku trajanja ugovora o kreditima, Banka može da ponovo pregovara o uslovima ugovora i modifikuje ih. Ovo može da uključuje komercijalne tržišno uslovljene pregovore sa klijentima ili komercijalne pregovore kojima se sprečava ili ublažavaju finansijske teškoće klijenta. Kako bi se očuvala ekonomska suština i utvrdili finansijski efekti takvih modifikacija, Banka je definisala kriterijume po kojima procenjuje da li su izmenjeni uslovi ugovora suštinski i značajno drugačiji od originalnih. To su promena dužnika, promena valute, uvođenje nekih klauzula koje dovode do promene novčanih tokova tako da plasman nije više SPPI.

Određene izmene ugovora (kao što je reprogram) sa klijentima koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama se ne tretiraju kao značajne sa aspekta prestanka priznavanja jer za cilj imaju poboljšanje verovatnoće naplate ugovorenog novčanog toka od strane banke.

Sa druge strane takve izmene kod klijenata koji se ne suočavaju sa finansijskim poteškoćama, mogu da budu suštinski značajne i da dovedu do prestanka priznavanja. To su sledeći kriterijumi: promena otplatnog plana na način da je prosečna preostala ročnost plasmana izmenjena više od 100% i ne više od dve godine u poređenju sa originalnim ugovorom, promena vremena ili iznosa ugovorenog novčanog toka koja rezultira u promeni sadašnje vrednosti modifikovanog sredstva za više od 10% u odnosu na knjigovodstvenu vrednost plasmana, komercijalni pregovori inicirani zbog izmene tržišnih uslova koji su povoljniji za klijenta kao alternativa refinansiranju.

U slučaju značajnih modifikacija ugovornih uslova (kao što je prethodno navedeno), Banka prestaje sa priznavanjem starog sredstva i priznaje novo, izmenjeno sredstvo. Ukoliko je dužnik u default-u ili značajna modifikacija dovodi do default-a novo sredstvo ima tretman POCI (kupljeni /plasirani kreditno obezvređen) plasmana.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

2.5.6. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance po definiciji Evropske Agencije za Banke (European Banking Authority).

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije i ne predstavlja restrukturiranje. Rezultat je promenjene situacije na tržištu (kupci, dobavljači, konkurencija) i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastaloj situaciji.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao da servisira ugovorne obaveze.

Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospelo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

2.5.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.5.7. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (nastavak)****Depoziti i ostale obaveze prema bankama i prema drugim komitenata**

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava

Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po osnovu pozajmljenih sredstava se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Ostale obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.6. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novčana sredstva na žiro računu Banke i računima blagajne (dinarske i devizne) i devizna sredstva na računima kod domaćih i stranih banaka sa originalnom ročnošću do 3 meseca.

2.8. Potraživanja i obaveze po osnovu derivata

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neka bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forward transakcije, valutne svopove, kamatne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru pozicije aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pozicije pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije „Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

2.9. Reverzni repo i Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti, reverzni repo, se priznaju u bilansu stanja.

Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

Transakcije koje uključuju prodaju hartija od vrednosti po ugovoru o njihovom otkupu na određeni datum u budućnosti predstavljaju „repo ugovore“. Hartije od vrednosti prodate u takvim transakcijama se ne prestaju priznavati u bilansu stanja jer Banka zadržava suštinski sve rizike i koristi od vlasništva, jer se hartije od vrednosti otkupljuju po fiksnoj ceni kada se repo transakcija završi.

Novčana sredstva primljena nakon prodaje hartija od vrednosti priznaju se u bilansu stanja uz odgovarajuću obavezu vraćanja pod „Finansijske obaveze po amortizovanoj vrednosti“.

Razlika između prodajne i otkupne cene tretira se kao rashod kamate i evidentira se u bilansu uspeha na poziciji Rashodi od kamata u okviru pozicije „Neto prihod od kamata“ i obračunava se u toku trajanja ugovora. Finansijska sredstva koja Banka prenosi u okviru ugovora o reotkupu ostaju na bilansu stanja Banke. Kategorija merenja prenesenih finansijskih sredstava se ne menja.

2.10. Investicije u zavisna društva

Zavisno pravno lice je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena, ili ima prava na varijabilnim prinosima po osnovu učešća u entitetu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala. Investicije u zavisna društva u pojedinačnim finansijskim izveštajima Banke se evidentiraju po nabavnoj vrednosti a naknadno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Banka na dan 31. decembra 2023. godine poseduje 75% vlasništva privrednog društva S Leasing d.o.o., Beograd (Napomena 23).

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.11. Nematerijalna ulaganja**

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava. Nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisni vek upotrebe nematerijalnih sredstava se procenjuje kao ograničen ili neograničen.

Nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna sredstva sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode u cilju smanjenja vrednosti nematerijalnih ulaganja na nulu tokom procenjenog korisnog veka upotrebe, kako sledi:

Licence za softver	u skladu sa ugovorenim rokom korišćenja
Ostala nematerijalna ulaganja	4 - 6 godina

Troškovi amortizacije nematerijalnih sredstava sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha.

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

2.12. Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine

Nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjena vrednosti sredstava.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koje se direktno pripisuju nabavci nekretnine, postrojenja i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nekretnine, postrojenja i opreme, primenom propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

Građevinski objekti	33-50 godina
Kompjuterska oprema	4 do 6 godina
Ostala oprema	5 do 10 godina

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Ulaganja u tuđe nekretnine, postrojenja i opremu amortizuju se shodno vremenu korišćenja istih utvrđenih ugovorom.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.13. Obezvredjenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opreme i investicije u zavisna društva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.14. Lizing sa aspekta Banke kao zakupca

Banka kao zakupac analizira Ugovore o zakupu i utvrđuje da li ispunjavaju zahteve stadrada MSFI 16. za priznavanje obaveze po osnovu lizinga i imovine s pravom korišćenja u Bilansu stanja. Sredstva sa pravom korišćenja i obaveza po osnovu lizinga priznaju se na datum početka zakupa.

Sredstva sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja predstavlja inicijalnu vrednost obaveza (diskontovanu na sadašnju vrednost) i sva plaćanja lizing kući nastala pre datuma lizinga umanjena za podsticaje primljene od lizing kuće. Ova procenjena sredstva se naknadno amortizuju od datuma početka do kraja perioda zakupa. Banka koristi linearnu metodu amortizacije.

Obaveze po osnovu lizinga na dan početka lizinga se vrednuju po sadašnjoj vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda. Sva plaćanja diskontuju se korištenjem kamatne stope koja predstavlja implicitnu stopu u zakupu. Ako se ta stopa ne može utvrditi, Banka koristi inkrementalnu stopu zaduživanja - stopu po kojoj se Banka može zadužiti kod Erste Grupe.

Na dan inicijalnog priznavanja plaćanja po osnovu lizinga obuhvataju: fiksna plaćanja za lizing, varijabilna plaćanja lizinga koja zavise od tržišnih indeksa ili stope, iznose za koje se očekuje da će biti plaćeni u okviru garancije rezidualne vrednosti i plaćanja za lizing u opcionom periodu produženja ako je zakupac procenio da će iskoristiti opcije i plaćanja ugovorne kazne za prevremeno raskidanje ugovora ako period zakupa odražava činjenicu da je zakupac koristio opciju raskida. Nakon toga, knjigovodstveni iznos obaveze po osnovu lizinga uvećava se za kamatu po važećoj diskontnoj stopi, umanjuje za izvršene isplate lizinga i eventualno ponovo procenjuje u skladu sa izmenom lizinga.

Pri proceni lizing perioda Banka je uključila period bez mogućnosti otkazivanja, opcionu period za produžetak lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da će iskoristiti tu opciju, period pokriven opcijom za raskid lizinga, ukoliko je zakupac relativno siguran da neće upotrebiti tu opciju, dok u slučaju lizing perioda bez definisanog (određenog) roka primenjen je rok određen u skladu sa najboljom mogućom procenom perioda trajanja zakupa. Kada najbolja moguća procena nije izvodljiva, zbog nedostupnosti podataka, period trajanja zakupa procenjuje se na 5 godina u skladu sa periodom budžetiranja.

2.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanje je obaveza koja je neizvesna u pogledu roka i iznosa. Rezervisanja se priznaju i vrše:

- kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja;
- kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i
- kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje predstavlja najbolju procenu izdataka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida putem storniranja troškova u tekućoj godini odnosno u korist prihoda, ukoliko je rezervisanje formirano u prethodnom periodu.

Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala. Ukoliko je verovatan odliv resursa u budućnosti rezervisanje se priznaje u finansijskim izveštajima. Banka vrši rezervisanje na teret rashoda za stavke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama do nivoa potrebnih rezervisanja u skladu sa zahtevima MSFI 9.

Potencijalna sredstva Banka ne priznaje u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.16. Naknade zaposlenima****(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje – Definisani planovi doprinosa**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije. Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada, evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada – Otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade

U skladu sa Kolektivnim ugovorom Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju (otpremnina) u iznosu od 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku Republičkog zavoda za Statistiku ili 3 prosečne mesečne zarade ostvarene u Banci u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, odnosno 3 mesečne zarade zaposlenog ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate – u zavisnosti šta je povoljnije za zaposlenog.

Pored toga, u skladu sa kolektivnom ugovorom, Banka je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 20, 30, 40 godina neprekidnog rada u Banci. Jubilarne nagrade se isplaćuju u visini jedne, dve ili tri prosečne zarade u Banci ostvarene u mesecu koji prethode datumu isplate, zavisno od trajanja neprekidnog rada kod poslodavca.

Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima. Obaveze po osnovu naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava.

Aktuarski dobiti i gubici i troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, s tim što se aktuarski dobiti i gubici po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata.

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

d) Podela besplatnih akcija

U okviru programa dodele akcija zaposlenima (Employee Share Program), svi zaposleni Banke, koji su bili u radnom odnosu duže od 6 meseci na dan 31. decembra 2023. godine, dobiće besplatne akcije Erste Group Bank AG u iznosu od EUR 350 neto, pod uslovom da godišnja skupština Erste Group Bank AG 2024. donese odluku o raspodeli dividende. Banka je na osnovu broja zaposlenih sa ovim pravom, priznala iznos od RSD 18.436 hiljada u bilansu uspeha u okviru „troškova zarada“ kao i obavezu u bilansu stanja pod „Ostalim obavezama“.

Svi zaposleni koji su ispunjavali uslove gore navedenim programom, su pored dodele akcija imali mogućnost i da kupe akcije Grupe uz dodatno podsticajno ulaganje od strane Banke (Investment plus). Dodatno podsticajno ulaganje se odnosi na to da pored akcija koje zaposleni kupi iz sopstvenih sredstava, dobija dodatne besplatne akcije (povlašćeno ulaganje koje Banka dodeljuje bez naknade kao podsticaj).

Banka je na ovom osnovu priznala iznos od RSD 11.681 hiljada u bilansu uspeha u okviru „Troškova zarada“ kao i obavezu u bilansu stanja pod „Ostalim obavezama“.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.17. Garancije**

U uobičajenom toku poslovanju Banka odobrava garancije koje se mogu biti plative, činidbene garancije, akreditivi, akcepti menica i drugi poslovi jemstva.

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje i nadoknadi gubitak primaocu garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze plaćanja u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuje u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto rashodi /prihodi po osnovu (umanjenja) obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“. Primitljene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija, u zavisnosti od vrste naknade. Banka određene vrste naknada prihoduje jednokratno, a one koje se naplaćuju za poznat vremenski period se razgraničavaju ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

Činidbene garancije su ugovori koji obezbeđuju kompenzaciju ukoliko druga strana ne ispuni svoju ugovornu obavezu. Takvi ugovori prenose, pored kreditnog i nefinansijske rizike izvršenja. Činidbene garancije se početno priznaju po fer vrednosti, koja se obično dokazuje iznosom primitljene naknade. Ovaj iznos se amortizuje ravnomerno tokom trajanja ugovora. Na kraju svakog izveštajnog perioda, ugovori o činidbenim garancijama se odmeravaju u iznosu većem od (i) neamortizovanog iznosa pri početnom priznavanju i (ii) najbolje procene troškova potrebnih za izmirenje ugovora ugovora na kraju izveštajnog perioda, diskontovanog na sadašnju vrednost.

2.18. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka preuzima imovinu (kolaterale) kao vid naplate u slučajevima kreditiranja sa problemima u otplati. Osnovni razlozi su omogućavanje kontrole kolaterala i zaštita vrednosti kolaterala na nelikvidnim ili problematičnim tržištima postavljanjem osnove na tržištu i, kao strategija odbrane, strategija protiv gubitka imovine na aukciji po neodgovarajućoj ceni. Konverzija loših plasmana u materijalnu imovinu se takođe vidi kao mera za poboljšanje kontrole troškova po Banku i za izbegavanje daljeg pogoršanja vrednosti.

Imovina stečene na takav način, može biti klasifikovana kao:

- 1) Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu (MRS 16)
- 2) Investiciona nekretnina (MRS 40)
- 3) Sredstva stečena naplatom potraživanja (MRS 2)
- 4) Stalna sredstva namenjena prodaji (MSFI 5)

Imovina stečena naplatom potraživanja evidentira se po kupovnoj ceni u RSD.

Materijalna imovina koju Banka drži za svoju upotrebu i koju koristi Banka evidentira se po nabavnoj vrednosti i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Investiciona nekretnina je nekretnina u vlasništvu vlasnika u svrhu generisanja prihoda od zakupa. Originalna investicija se priznaje po nabavnoj ceni i amortizuje se u skladu sa Računovodstvenom politikom Banke i Priručnikom računovodstva po MSFI Erste bank ad Novi Sad.

Sredstva stečena naplatom potraživanja u skladu sa MRS 2 Zalihe se vrednuju po nižoj od sledeće dve vrednosti, nabavne cene / cene koštanja i neto ostvarive vrednosti (cene prodaje umanjenoj za troškove prodaje).

Od datuma bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednost zaliha po kojima je imovina Banke obelodanjena. Ukoliko ima naznaka da je neka imovina obezvređena, naplativ iznos imovine se procenjuje kako bi se definisao iznos obezvređenja. Ukoliko je procenjeno da je naplativ iznos imovine niži od vrednosti po kojoj je imovina obelodanjena, postojeća vrednost te imovine se smanjuje na iznos naplative vrednosti.

Sektor upravljanja kreditnim rizicima vrši procenu. Iznosi otpisa zaliha do neto ostvarive vrednosti, kao i gubici zaliha, prepoznaju se kao trošak perioda tokom kojeg je došlo do otpisa i nastanka gubitka.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.18. Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)**

Banka klasifikuje stalnu imovinu kao **stalna sredstva namenjena prodaji** ako se njena knjigovodstvena vrednost može povratiti prevashodno prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Imovina klasifikovana kao imovina namenjena prodaji mora biti dostupna za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju i njena prodaja mora biti verovatna.

Prilikom reklasifikacije dela aktive u stalna sredstva namenjena prodaji sredstva se vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti koju bi ta imovina imala da nije klasifikovana kao namenjena prodaji (nabavnoj vrednosti) i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Ako je knjigovodstvena vrednost niža nastavlja se vrednovanje po knjigovodstvenoj vrednosti, a ako je fer vrednost niža iskazuje se rashod perioda koji predstavlja obezvređenje imovine. Rashod nastao kao rashod od obezvređenja prenosi se na rashod od prodaje ukoliko je sredstvo prodato u istoj godini kada je i reklasifikovano kao sredstvo namenjeno prodaji. Da bi se izvršila reklasifikacija iz kategorije investicione nekretnine u stalna sredstva namenjena prodaji nije dovoljna samo odluka o prodaji nego i kapitalni izdatak prevođenja tog sredstva u sredstvo namenjeno prodaji.

Ne radi se obračun amortizacije pošto ova klasifikacija podrazumeva brzu i izvesnu prodaju.

Ukoliko u toku držanja imovine, nisu više zadovoljeni kriterijumi za klasifikaciju imovine kao namenjene prodaji, treba je reklasifikovati i korigovati njenu knjigovodstvenu vrednost i efekte priznati u bilansu uspeha perioda kad se reklasifikacija desila. Kada stalno sredstvo prestane da se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi prodaje, vrednuje se po nižim od sledećih iznosa:

- njegove knjigovodstvene vrednosti pre nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje, korigovane za amortizaciju koja bi bila priznata da sredstvo nije bilo klasifikovano kao sredstvo koje se drži radi prodaje; i
- njegove nadoknadive vrednosti na dan kada je odlučeno da se ne prodaje.

Nekretnine evidentirane na klasi namenjene prodaji vode se po sadašnjoj vrednosti. Prilikom reklasifikacije neophodno je izračunati iznos amortizacije za period za koji sredstvo nije amortizovano i proknjižiti obračunatu amortizaciju.

2.19 Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobit***Tekući porezi*

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit preduzeća od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike i umanjuje za određena ulaganja u toku godine, kao što je prikazano u godišnjem poreskom bilansu koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza.

Obveznici koji su do 2014. godine u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije stekli pravo na poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva, mogu da iskoriste do 33% obračunatog poreza. Neiskorišćeni deo poreskog kredita može se preneti na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od deset godina, tj. do iznosa prenetog poreskog kredita.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**2.19. Porezi i doprinosi (nastavak)****(a) Porez na dobit (nastavak)***Odloženi porezi (nastavak)*

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, efekata promene računovodstvenih politika na osnovu kojih se vrši korekcija odgovarajućih pozicija u Bilansu stanja do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru operativnih i ostalih poslovnih rashoda.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

(a) SPPI procena

Analiza ispunjenosti da li ugovoreni novčani tok finansijskog sredstva dovodi do povećanja novčanog toka koji je isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI) što je predmet značajne procene prilikom klasifikacije finansijskog sredstva. Ove procene su ključne prilikom procesa MFSI 9 klasifikacije i merenja jer određuju da li će se sredstvo vrednovati po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVPL), ili u zavisnosti od procene poslovnog modela, po amortizovanoj vrednosti (AC) ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (FVOCI).

Uzimajući u obzir i razmatrajući karakteristike ugovora o kreditima, kao značajne procene je uočeno sledeće: naknada za prevremenu otplatu i neusklađenost kamatne stope i perioda ažuriranja.

Procena da li naknada za prevremenu otplatu kredita može da se smatra razumnom kompenzacijom za rani prekid ugovora (u slučaju celokupne) ili izgublenu kamatu (u slučaju delimične otplate), se bazira na poređenju nivoa naknade i troškova banke. Za procenu, banka koristi kvantitativni test gde se troškovi porede sa izgubljenom kamatnom marginom i izgubljenim kamatnim diferencijalom zbog smanjenja kamatne stope pri ranom prekidu ili otplati. Procena se radi na nivou portfolija. Adekvatnost naknade se takođe opravdava i kvalitativno na bazi trenutnog tržišnog nivoa naknada i njihove prihvatljivosti od strane regulatora.

Neusklađenost kamatne stope i perioda njenog ažuriranja se odnosi na promenjive kamatne stope kredita gde je referentna kamatna stopa neusklađena u pogledu tenora i perioda ažuriranja (kao što je slučaj kada se 3M EURIBOR usklađuje češće tj svakih mesec dana ili ređe npr svakih 6 meseci) ili je period ažuriranja određen pre početka kamatnog perioda (na primer 3MEURIBOR se ažurira 2 meseca pre puštanja kredita i početka kamatnog perioda). Ovakve slučajeve je potrebno proceniti putem „benčmark testa“ da li ugovoreni (nediskontovani) novčani tok kredita odstupa značajno od „benčmark“ kredita (kredita iste ročnosti, istog iznosa, iste valute, ali koji nema neusklađenost kamatne stope). Pragovi materijalnosti za prolazak kvantitativnog benčmark testa su 5% kumulativno odstupanje odnosno 10% periodično odstupanje. Ovaj test se radi na nivou pojedinačnog plasmana na prilikoinicijalnog priznavanja.

Za plasmane koji imaju kamatne stope određene na bazi "starih" stopa, SPPI usaglašenost se procenjuje na bazi kvalitativnih kriterijuma tako da period između datuma fiksiranja stope i datuma početka kamatanog perioda nije duži od mesec dana.

Prilikom prelaska na MSFI 9, Banka je testirala svoje plasmane koji imaju ugovorene "stare stope" kvalitativno kao i nekolicinu plasmana koji imaju ugovorenu neusklađenost kamate sa periodom ažuriranja, kvantitativno i svi plasmani su prošli benčmark test.

Takođe portfolio kredita je testiran u pogledu naknade za prevremnu otplatu.

Rukovodstvo Banke smatra da svi krediti ispunjavaju SPPI kriterijume.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(b) Procena poslovnog modela**

Za svako finansijsko sredstvo koje je SPPI prilikom inicijalnog priznavanja, Banka procenjuje da li je ono deo poslovnog modela u kojem se sredstva drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova, ili oba prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaje, ili nekog drugog poslovnog modela.

Kritičan aspekt u razlikovanju poslovnog modela je učestalost i značajnost prodaja. Može se desiti, da u periodu nakon inicijalnog priznavanja dođe do realizacije novčanog toka na drugačiji način od očekivanog, onda se može činiti da bi drugačiji metod merenja bio više odgovarajući. Prema MSFI 9, takve naknade promene ne dovode nužno do reklasifikacije i ispravke grešaka u prethodnom periodu. Ta informacija može uticati da se poslovni model i metod vrednovanja pormeni za nova sredstva.

Banka, prodaje zbog povećanja kreditnog rizika, prodaje koje su blizu krajnjeg roka dospeća i retke prodaje zbog nekih događaja kao što je izmena zakonske regulative, veće interne reorganizacije, retke krize likvidnosti i sl, ne smatra kao suprotne postavljenom poslovnom modelu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Bančina je procena da svi krediti banke zadovoljavaju poslovni model držanje radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke:

Poslovni model Corporate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Real estate - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja odobravaju se sa ciljem prikupljanja novčanih tokova tokom trajanja plasmana. Osnovna razlika u odnosu na korporativne kredite je u tome što se krediti odobravaju za realizaciju posebnih projekata, dakle odobravaju se posebnim (SPV) preduzećima osnovanih samo u svrhu realizacije konkretnog projekta. Sama otplata bazira se isključivo na prihodima od projekta koji je predmet finansiranja.

Poslovni model Retail - Krediti i potraživanja: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Svi krediti i potraživanja drže se da bi se prikupili ugovoreni novčani tokovi (glavnica i kamata) tokom ukupnog trajanja plasmana tj. do dospeća. Trgovanja plasmanima nema, odnosno nema plasiranja kredita u cilju prodaje istih i ostvarivanja dobiti po osnovu razlike u ceni.

Poslovni model Treasury - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Sell (FVPL metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti upravlja se radi ostvarivanja zarade u vidu razlike u ceni.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold to Collect (AC metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti, u poslovnom modelu "držati radi prikupljanja" ("HtC"), upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova. Ostvarivanje razlike u ceni nije cilj, niti priroda ovog poslovnog modela.

Poslovni model ALM - Dužničke hartije od vrednosti: Hold and Sell (FVOCI metod vrednovanja)

Finansijskim sredstvima tj. dužničkim hartijama od vrednosti u poslovnom modelu "držati za prikupljanje i prodaju" ("H&S") upravlja se radi ostvarivanja tokova gotovina prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, ali i prodajom finansijskih sredstava kao i ostvarenjem razlike u ceni.

(c) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Model očekivanog kreditnog gubitka je baziran na prosuđivanju jer se zahteva procena značajnog povećanja kreditnog rizika i merenje očekivanih gubitaka bez nekih detaljnijih smernica. U pogledu značajnog povećanja kreditnog rizika, Banka je odredila specifična pravila za procenu koja obuhvataju kvantitativne i kvalitativne kriterijume. Merenje očekivanog kreditnog gubitka uključuje kompleksne modele koji se oslanjaju na istorijske podatke o verovatnoći defaulta i stopama gubitka, njihovoj ekstrapolaciji u slučaju nedovoljnih kada ne postoji dovoljno podataka, individualne porcene novčanih tokova prilagođenih kreditnim gubicima, i verovatnoće ostvarenja scenarija uključujući forward-looking informacije.

Detaljna obelodanjivanja identifikacije značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući kolektivnu, individualnu porcenu, tehnike predviđanja koje se koriste za merenje očekivanog gubitka i definicije defaulta, i ostali aspekti procene kreditnog rizika su dati u Napomeni 36.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(d) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata**

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

Detaljnije obelodanjivanje se nalaze u Napomeni 36.4 (Tržišni rizici) i 36.10 (Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza).

(e) Rezervacije za sudske sporove

Banka, kao i drugi privredni subjekti, vodi sporove koji proističu iz uobičajenog redovnog poslovanja, a odnose se na privredna, ugovorna i radna pitanja.

Prilikom izdvajanja rezervacija Banka procenjuje verovatnoću bilo kakvih negativnih ishoda po ovim sporovima, kao i obim verovatnih i razumnih procenjenih gubitaka, a za one sa verovatnim negativnim ishodom, izdvaja rezervacije u visini zahteva klijenta, u delu za koji procenjuje da bi mogao biti osnovan, uvećanog za zateznu kamatu, troškove advokata i sudske troškove

Ishod sporova procenjuje se na osnovu brižljive analize svih činjenica u konkretnom sporu, na osnovu mišljenja pravne službe, aktuelne sudske prakse, mišljenja eksternih pravnih savetnika, a u zavisnosti od toga da li obaveza proističe kao rezultat prošlih događaja, da li je verovatno da će Banka biti u obavezi da plati i da li se iznos plaćanja može pouzdano proceniti.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za priznavanje rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva ekonomskih resursa veoma mala. Napomena 37(b) obelodanjuje informacije o potencijalnim obavezama Banke u vezi sa sudskim sporovima.

(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16

MSFI 16 uvodi model priznavanja lizinga u bilansu stanja za korisnike lizinga. Korisnik lizinga priznaje pravo korišćenja sredstva i odgovarajuću obavezu za lizing plaćanja u bilansu stanja. Postoje izuzeci od ovog principa, koji se mogu primeniti za kratkoročne lizinge i lizing sredstva malih vrednosti. Procene koje Banka koristi prilikom merenja obaveza po osnovu finansijskog lizinga i sredstava sa pravom korišćenja odnose se pre svega na:

- Klasifikaciju ugovora koji podležu MSFI 16
- Određivanje lizing perioda – dužine trajanja ugovora koji podležu MSFI 16 (uključujući ugovore sa neodređenim trajanjem kao i ugovore koji mogu biti produženi)
- Određivanje stopa amortizacije
- Određivanje kamatnih stopa koje će se primenjivati za diskontovanje budućih novčanih tokova

Prilikom inicijalnog priznavanja ugovora o lizingu Banka koristi jedinstveni model obračuna za zakupe u skladu sa MSFI 16. Zakupac priznaje imovinu sa pravom korišćenja i predstavlja njeno pravo da koristi osnovnu imovinu i obavezu zakupa koja predstavlja njenu obavezu za plaćanje lizinga.

Za svaki ugovor o zakupu se procenjuje da li sadrži zakup, tj. da li ugovor nosi pravo na kontrolu korišćenja identifikovane imovine u ugovorenom periodu u zamenu za naknadu.

Obaveza za lizing se inicijalno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupnina koje nisu plaćene na datum početka primene, diskontovana korišćenjem kamatne stope implicitne u zakupu ili, ako se stopa ne može lako utvrditi, stopa zaduživanja zakupca.

3. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)**(f) Procena lizing obaveze i sredstva sa pravom korišćenja u skladu sa MSFI 16 (nastavak)**

Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za zakup nepokretne imovine zasniva se na stopi koja se lako može uočiti. Takva stopa predstavlja prihod od imovine koji odražava godišnji povrat koji se očekuje na imovini (stopa kapitalizacije). Za određivanje inkrementalne stope za pozajmljivanje za imovinu u Erste Grupi primenjen je pojednostavljeni pristup koji koristi stope finansiranja/refinansiranja.

Inkrementalna stopa pozajmljivanja se utvrđuje na osnovu specifične tržišne stope za potpuno obezbeđenu pozajmicu i određenog dodatka koji predstavlja neobezbeđen deo duga koji bi obično bio korišćen za finansiranje sticanja sredstava sa pravom korišćenja.

Komponenta A: „tržišna stopa“ (obezbeđeno, 70% od vrednosti)

Tržišna stopa izvedena je iz postojećih podataka Banke iz delatnosti odobravanja kredita i trebalo bi da predstavi specifičnu stopu zaduživanja u zavisnosti od perioda zakupa, kreditne sposobnosti i bazne stope EURIBOR – ostale komponente kao što su trošak kapitala i dr. što sve može da bude uključeno u određivanje tržišne stope, koja je "van dohvata ruke".

Ova stopa pretpostavlja potpunu obezbeđenost. Prema principima pozajmljivanja Grupe maksimalna vrednost pozajmice iznosi 70% od nominalne vrednosti.

Komponenta B: deo stope koji se odnosi na pojedinačne stavke imovine (neobezbeđena, 30% od vrednosti)

Kvalitet pojedinačne imovine direktno utiče na iznos dodatka na postajuću obezbeđenu tržišnu stopu. Izračun dodatka za neobezbeđeni deo pozajmice dobija se upoređivanjem neobezbeđenih sa obezbeđenim instrumentima refinansiranja, pri čemu oba instrumenta imaju sličan rok. Razlika između ova dva instrumenta predstavlja dodatak tržišnoj stopi čiji raspored će biti zasnovan na kvalitetu pojedinačne imovine.

Diskontna stopa - inkrementalna stopa pozajmljivanja	31.12.2023.
Prosečna ponderisana diskonta stopa-objekti	2,93%
Prosečna ponderisana diskonta stopa-vozila	2,76%

(g) Činidbene garancije se tretiraju kao obaveze po kreditu.

Banka je analizirala izdate ugovore o činidbenim garancijama kako bi procenila ispunjavaju li definiciju ugovora o osiguranju u delokrugu MSFI-ja 17. Zaključak je da određeni ugovori o činidbenim garancijama izlažu Banku isključivo kreditnom riziku podnosioca zahteva jer (i) svi ugovori zahtevaju od kupaca koji podnose zahtev za garanciju da u potpunosti obeštete svoje obaveze kako bi obešteli Banku kao izdavaoca i (ii) ne postoje scenariji s komercijalnom sadržajem u kojima bi Banka morala platiti značajne dodatne iznose imaocima takvih garancija. Shodno tome, banka ove ugovore vodi kao obaveze po kreditu u skladu s MSFI-jem 9.

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi od kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	770.812	274.816
– Javni nefinansijski sector	736.899	428.664
– Sektor privrednih društava	7.431.686	3.808.038
– Sektor preduzetnika	274.271	164.612
– Javni sector	2.336.040	2.393.058
– Sektor stanovništva	9.727.483	6.226.846
– Sektor stranih lica	465.192	82.093
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	11.564	9.998
– Sektor drugih pravnih lica	193.058	61.398
Ukupno	21.947.005	13.449.523
Rashodi kamata		
– Sektor finansija i osiguranja	1.808.286	499.101
– Javni nefinansijski sector	31.667	19.545
– Sektor privrednih društava	2.742.463	1.052.956
– Sektor preduzetnika	18.913	7.660
– Javni sector	57.355	478.235
– Sektor stanovništva	952.355	210.654
– Sektor stranih lica	1.631.948	918.122
– Sektor domaćinstava i poljoprivrednih proizvođača	1.486	5
– Sektor drugih pravnih lica	78.430	59.259
Ukupno	7.322.903	3.245.537
Neto dobitak po osnovu kamata	14.624.102	10.203.986

Na rast pozicije rashodi od kamata uticao je značajan rast volumena depozita kao i više kamatne stope na depozite u 2023. Što se tiče rasta na poziciji prihoda od kamata, najveći uticaj na rast imao je porast novih plasmana kao i veće kamatne stope u 2023.

Prihodi i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi od kamata		
Po osnovu kredita	18.688.774	10.785.004
Po obaveznoj rezervi	153.189	92.349
Po osnovu depozita	7.857	21.065
po osnovu HoV	2.322.942	2.372.918
Po osnovu ostalih plasmana	774.243	178.183
Ukupno	21.947.005	13.449.523
Rashodi kamata		
Po osnovu kredita	2.472.713	937.345
Po osnovu hov	-	374.758
Po osnovu depozita	4.212.657	1.813.956
Po osnovu lizinga MSFI 16	46.024	47.858
Ostali rashodi kamata	591.509	71.621
Ukupno	7.322.903	3.245.537
Neto prihod po osnovu kamata	14.624.102	10.203.986

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi od naknada i provizija		
Kreditni poslovi	196.687	28.443
Hartije od vrednosti	32.171	1.128
Garancijski i drugi poslovi jemstva	458.552	388.862
Poslovi platnog prometa i poslovi sa platnim karticama	3.105.957	3.720.876
Kupoprodaja stanih sredstava plaćanja	779.534	745.313
Ostale naknade i provizije	833.291	109.927
Ukupno	5.406.192	4.994.549
Rashodi od naknada i provizija		
Kreditni poslovi	139.597	17.596
Hartije od vrednosti	19.383	4.273
Garancijski i drugi poslovi jemstva	740	-
Poslovi platnog prometa i poslovi sa platnim karticama	1.145.188	918.572
Kupoprodaja stanih sredstava plaćanja	24.969	71.793
Ostale naknade i provizije	440.054	632.291
Ukupno	1.769.931	1.644.525
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	3.636.261	3.350.024

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Dobici od promene vrednosti ostalih derivata	1.719.676	2.958.375
Dobici od promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	18.491	47.479
Dobici od promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	18.391
Ukupno	1.738.167	3.024.245
Rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza		
Rashodi po osnovu promene vrednosti ostalih derivata	1.599.970	2.766.105
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	2.116	236.562
Rashodi po osnovu promene vrednosti finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	8.272	-
Ukupno	1.610.358	3.002.667
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	127.809	21.578

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	24.876	26.286
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.386	-
Ukupno	28.262	26.286
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata		
Gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9.176	15.341
Ukupno	9.176	15.341
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	19.086	10.945

8. NETO DOBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi po osnovu zaštite od rizika		
Prihodi od promene vrednosti plasmana i potraživanja	169	826
Ukupno	169	826
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	169	826

Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika je rezultat promene vrednosti plasmana koji su ugovoreni da prate rast cena na malo.

9. NETO PRIHOD (RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Pozitivne kursne razlike	4.910.347	10.123.192
Negativne kursne razlike	(4.701.026)	(9.840.837)
Pozitivni efekti ugovorene valutne klauzule	104.358	416.827
Netativni efekti ugovorene valutne klauzule	(370.500)	(632.228)
Neto prihod (rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(56.821)	66.954

10. NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10.066.582	7.409.821
Prihodi od ukidanja umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	29.539	3.276
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije	855.794	944.903
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	2.087	3.104
Ukupno	10.954.002	8.361.104
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Rashodi indirektnih otpisa finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	11.372.208	9.606.732
Rashodi po osnovu umanjenja vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	17.139	2.570
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije	668.768	1.220.859
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	1.273.023	4.392
Ukupno	13.331.138	10.834.553
Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(2.377.136)	(2.473.449)

Narodna banka Srbije je donela Odluku o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima ("Službeni glasnik RS", broj 78 od 12. septembar 2023.), kojom je ograničila kamatnu stopu za dužnike koji su korisnici prvog stambenog kredita s promenljivom kamatnom stopom, a čiji ugovoreni iznos ne prelazi 200.000 evra. Tim dužnicima je privremeno ograničena nominalna kamatna stopa za narednih 15 meseci, počev od oktobarske rate. Banka neće imati pravo da od dužnika potražuje razliku u kamati usled primene ove odluke. U tom smislu, banka je ostvarila gubitke po osnovu modifikacije gore navedenih kredita u iznosu od RSD 1,27 milijardi

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
10.a NETO RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTVA KOJA SE NE VREDNUJU
PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- hartije od vrednosti (Napomena 20)	(90.032)	(24.195)
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21)	(19.406)	(7.127)
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	(4.506.072)	(7.070.612)
- ostala sredstva (Napomena 26)	(112.723)	(94.234)
	(4.728.233)	(7.196.168)
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 31)	(290.718)	(521.521)
Ukupno rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	(5.018.951)	(7.717.689)
Prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija:		
- hartije od vrednosti (Napomena 20)	126.918	4.160
- krediti i potraživanja od banaka i drugih fin.organizacija (Napomena 21)	4.950	6.251
- krediti i potraživanja od komitenata (Napomena 22)	4.123.456	4.979.602
- ostala sredstva (Napomena 26)	85.946	9.255
	4.341.270	4.999.268
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (Napomena 31)	565.044	245.564
Ukupno prihodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilanskih stavki	4.906.314	5.244.831
Neto rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja	(112.637)	(2.472.858)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

11. NETO DOBITAK(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Dobici od prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Dobitak prestanak priznavanja	19	140
Ukupno:	19	140
Gubici od prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti		
Gubitak prestanak priznavanja	(46.852)	(63.614)
Ukupno:	(46.852)	(63.614)
Neto dobitci/gubici od prestanka prizavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(46.833)	(63.474)

12. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Prihodi od konsultantskih usluga	9.490	9.509
Prihodi od zakupnina	7.731	7.765
Prihodi od IT usluga	11.671	12.645
Prihodi od dividende i ostali prihodi od učešća	44.569	45.174
Ukupno	73.460	75.093

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNI

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	2.184.231	1.864.532
Troškovi poreza i doprinosa na zarade na teret zaposlenog	818.952	683.665
Troškovi otpremnina, jubilarnih nagrada, bonusa i regres	354.824	189.384
Ostali lični rashodi	90.583	107.333
Prihodi od ukidanja rezervisanja (Napomena 31)	(18)	(9.216)
Rashodi rezervisanja po osnovu otpremnina i druga rezervisanja (Napomena 31)	48.416	38.709
Ukupno	3.496.988	2.874.407

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Troškovi amortizacije:		
– osnovnih sredstava (Napomena 24)	662.399	577.675
– investicionih nekretnina (Napomena 24)	2.517	459
– nematerijalnih ulaganja (Napomena 24)	307.465	85.224
Ukupno	972.381	663.358

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
15. OSTALI PRIHODI

	U RSD hiljada	
	2023.	2022.
Prihodi od naplate otpisanih potraživanja	308.824	251.660
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	111.644	49.747
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja	8.725	15.792
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalne imovine	25.035	28.252
Ostali prihodi	300.139	109.005
Ukupno	754.367	454.456

16. OSTALI RASHODI

	U RSD hiljada	
	2023.	2022.
Profesionalne usluge	3.359.482	2.696.532
Donacije i sponzorstva	34.933	38.754
Reklama i propaganda	269.135	219.317
PTT i telekomunikacione usluge	93.695	68.809
Premije osiguranja	649.034	608.048
Troškovi zakupa	91.706	87.040
Troškovi materijala	179.336	157.076
Troškovi poreza i doprinosa	196.636	114.805
Održavanje osnovnih sredstava i informatičkog softvera	631.647	653.618
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	313	297
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	423.684	373.329
Dnevnice i putni troškovi	118.490	103.782
Obuke i savetovanja	41.027	34.400
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (Napomena 31)	124.303	476.732
Ostalo	112.086	91.539
Ukupno	6.325.508	5.724.078

U strukturi ostalih rashoda Banke su prikazani rashodi prema glavnim vrstama usluga koje banka koristi i plaća. U 2023. godini, ostali rashodi su se povećali poredi sa ostalim rashodima 2022. godine, najvećim delom zbog porasta rashoda od profesionalnih usluga (povećanje od RSD 662.940 hiljada). Razlog povećanja ovih rashoda je povećanje troškova informatičkih usluga odnosno odražavanje novog core sistema banke u mesecima nakon implementacije.

17. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobit**

	U RSD hiljada	
	2023.	2022.
Tekući porez na dobit	(394.675)	(26.338)
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	(17.837)	(14.385)
Ukupno	(412.512)	(40.723)

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda gubitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2023.	U RSD hiljada 2022.
Dobit pre oporezivanja	5.959.586	2.385.095
Porez na dobit po stopi od 15%	893.938	357.764
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(18.297)	(545)
Poreski efekti neoporezivih prihoda (kamate na HOV čiji je izdavalac RS, autonomna pokrajina, jedinica LS ili NBS)	(474.281)	(304.920)
Poreski efekti prve primene MSFI 9	-	(8.263)
Ostalo	11.152	(3.312)
Ukupan poreski rashod (prihod) iskazan u bilansu uspeha	412.512	40.724
<i>Efektivna poreska stopa</i>	6,92%	1,71%

(c) Komponente odloženog poreza

na dan 31. decembar 2023.

	Iznos privremene razlike	Iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	172.388	25.858
Odbitna privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska sredstva	372.689	55.903
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	893.209	133.981
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	171.509	25.726
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	172.204	25.831
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	42.142	6.321
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(4.914)	(737)
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2023.	1.819.227	272.884

17. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(c) Komponente odloženog poreza (nastavak)

	na dan 31. decembar 2022.	
	Iznos privremene razlike	Iznos odloženog poreza
Odbitna privremena razlika po osnovu razlike knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava- odložena poreska sredstva	160.047	24.007
Oporeziva privremena razlika po osnovu svođenja hartija od vrednosti na fer vrednost-odložena poreska obaveza	770.842	115.626
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za sudske sporove- odložena poreska sredstva	1.099.191	164.880
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za jubilarne nagrade- odložena poreska sredstva	141.579	21.237
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije- odložena poreska sredstva	127.408	19.111
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja za penzije-aktuarski dobitak- odložene poreske obaveze	2.216	332
Odbitna privremena razlika po osnovu rezervisanja državne HoV- odložene poreske obaveze	(17.317)	(2.598)
Privremene razlike po osnovu efekata MSFI 9	160.047	24.007
Ukupno stanje na dan 31. decembar 2022.	2.283.966	342.595

(d) Promene na odloženim porezima

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Stanje odloženih poreskih sredstava/obaveza na dan 1. januar	342.595	224.019
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist bilansa uspeha	(17.837)	(14.385)
Efekat privremenih poreskih razlika evidentiran u korist kapitala	(51.874)	132.961
Stanje odloženih poreskih sredstava na dan 31. decembar	272.884	342.595

Kreiranje odloženih poreskih sredstava u iznosu od RSD 272.884 hiljada u 2023. godini u odnosu na RSD 342.595 hiljada u 2022. godini imalo je efekat na bilans uspeha u vidu smanjenja u iznosu od RSD 17.873 hiljada i efekat preko kapitala u iznosu od RSD 51.874 hiljada.

U toku 2023. godine Banka je ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od RSD 5.547.074 hiljada. Ovaj iznos će biti raspoređen u skladu sa Odlukom na predstojećoj Skupštini Banke.

Banka je u toku 2023. godine iskazala poresku osnovicu iz redovnog poslovanja u iznosu od RSD 2.631.166 hiljada (15%: RSD 394.675 hiljada). Takođe, Banka je u toku 2023. godine prodala akcije Alta banka a.d. Beograd i Beogradska berza a.d. i iskazala ukupan poreski kapitalni gubitak u iznosu od RSD 8.257 hiljada (15%: RSD 1.239 hiljada). Iskazani kapitalni gubitak Banka ima pravo da iskoristi za prebijanje sa budućim kapitalnim dobitcima u narednih 5 godina. Po osnovu iskazanog poreskog kapitalnog gubitka, Banka nije formirala odložena poreska sredstva u 2023. godini.

Banka u toku godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čija visina je utvrđena na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% utvrđuje se Poreskim bilansom Banke. Banka je iskazala tekuća poreska sredstva u iznosu od RSD 112.945 hiljada što je preostali iznos od akontacija plaćenih u toku 2020. godine (RSD 49.058 hiljada) i akontacija plaćenih u toku 2021. godine (RSD 53.835 hiljada) i akontacija plaćenih u toku 2023. godine (RSD 10.053 hiljade).

18. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
U dinarima		
Žiro račun	26.206.162	19.122.942
Gotovina u blagajni	4.125.952	2.962.685
Depoziti viškova likvidnih sredstava	5.000.000	8.000.000
Ispravka vrednosti deponovanih viškova likvidnih sredstava	(1.274)	-
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke	2.188	-
	35.333.028	30.085.627
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	2.804.997	3.627.470
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	22.161.062	20.963.166
	24.966.059	24.590.636
Ukupno	60.299.087	54.676.263

Finansijski izveštaji su ponovo izdati i zamenjuju verziju prethodno izdatu 12. marta 2024. godine. Razlog za ponovno izdavanje je prethodna pogrešna klasifikacija deponovanih viškova likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije u iznosu od 5 milijardi RSD na poziciji „Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ umesto „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Ovo je posledica inicijalnog knjiženja na pogrešnom kontu (overnight / prekonoćni krediti) i korigovano je reklasifikovanjem sledećih pozicija u ukupnoj vrednosti od 5 milijardi RSD sa „Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ na „Gotovina i sredstva kod centralne banke“: Depoziti viškova likvidnih sredstava, Ispravka vrednosti deponovanih viškova likvidnih sredstava, i Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke.

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 76/2018 i u skladu sa Odlukom o izmenama Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 77/2023 prema kojoj su banke dužne da obračunavaju dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 7% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, odnosno po stopi od 2% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, u toku jednog kalendarskog meseca.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve na svom žiro-računu.

Obračunata dinarska obavezna rezerva čiji nivo se morao održavati na stanju žiro računa u periodu od 18. decembra 2023. godine do 17. januara 2024. godine iznosila je RSD 24.627.434 hiljade.

Narodna banka Srbije plaća kamatu na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve po kamatnoj stopi u visini 0,75% na godišnjem nivou.

Obavezna devizna rezerva predstavlja minimalnu rezervu u stranoj valuti izdvojenu u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 76/2018 i u skladu sa Odlukom o izmenama Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije „Službeni glasnik RS“, br. 77/2023 prema kojoj su banke dužne da obračunavaju deviznu obaveznu rezervu po stopi od 23% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću do dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine po stopi od 100%. Zatim po stopi od 16% na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih obaveza sa ugovorenim ročnošću preko dve godine, kao i na iznos dinarskih sredstava koja su indeksirana valutnom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine u toku jednog kalendarskog meseca po stopi od 100%.

Obračunata devizna obavezna rezerva za obračunski period od 18. decembra 2023. godine do 17. januara 2024. godine iznosila je EUR 189.020 hiljade.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve, Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

19. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
U dinarima		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	69.843	28.613
	69.843	28.613
U stranoj valuti		
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
– fer vrednost derivata namenjenih trgovanju (FVTPL)	602.561	785.753
	602.561	785.753
Stanje na dan 31. decembra	672.404	814.366

20. HARTIJE OD VREDNOSTI

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
U dinarima		
Dužničke hartije od vrednosti		
- obveznice (AC)	42.934.941	40.547.822
- obveznice (FVTPL)	65.830	1.224.595
- obveznice (FVTOCI)	5.325.953	9.005.815
Vlasničke hartije od vrednosti		
- učešća u kapitalu (FVTPL)	19.597	27.049
	48.346.321	50.805.281
U stranoj valuti		
Dužničke hartije od vrednosti		
- obveznice (AC)	4.072.625	4.530.479
- obveznice (FVTPL)	3.702.354	3.748.357
- obveznice (FVTOCI)	2.502.095	2.383.357
Vlasničke hartije od vrednosti		
- ostale HOV raspoložive za prodaju - VISA akcije (FVTOCI)	133.687	112.669
	10.410.761	10.774.862
Ukupno hartije od vrednosti	58.757.082	61.580.143
Minus: Ispravka vrednosti (AC)	(27.757)	(64.500)
Stanje na dan 31. decembra - sa založenim finansijskim sredstvima	58.729.325	61.515.643
Od toga založena finansijska sredstva		
Dužničke hartije od vrednosti		
- obveznice (AC)	-	6.229.454
Ukupno založena finansijska sredstva	-	6.229.454
Stanje na dan 31. decembra - bez založenih finansijskih sredstava	58.729.325	55.286.189

Na 31.12.2023. godine Banka nije imala založena finansijska sredstva. Na 31.12.2022. godine Banka je imala založena finansijska sredstva, u pitanju su dužničke hartije od vrednosti (obveznice) koje su založene u okviru repo transakcije sa NBS.

U tabeli osim hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (FVTPL) sve dužničke hartije od vrednosti su raspoređene u nivo vrednovanja 1. Od svih navedenih HOV na berzi se kotiraju: obveznice, kao i Visa akcije vrednovane kroz kapital.

20. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Kursne razlike	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	64.500	6.132	14.533	83.900	112.385	143	27.757
Druga preduzeća	3.296	-	-	9.105	7.943	(3.326)	1.132
Javni sektor	61.204	6.132	14.533	74.795	104.442	3.469	26.625
UKUPNO	64.500	6.132	14.533	83.900	112.385	143	27.757

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	31. decembra 2023.			31. decembra 2022.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Opozivi depoziti i krediti	19.014.671	-	19.014.671	4.666.670	-	4.666.670
Dati krediti	44	804	848	245	3.556	3.801
Dati depoziti	12.000	-	12.000	6.000	-	6.000
	19.026.715	804	19.027.519	4.672.915	3.556	4.676.471
U stranoj valuti						
Devizni računi	606.939	-	606.939	690.505	-	690.505
Opozivi depoziti i krediti	-	-	-	482	-	482
Dati krediti	268.138	2.465.349	2.733.487	4.836.016	115.705	4.951.721
Dati depoziti	96.262	-	96.262	4.693	-	4.693
Ostali plasmani	76.055	-	76.055	29.832	-	29.832
	1.047.394	2.465.349	3.512.743	5.561.528	115.705	5.677.233
Bruto krediti i potraživanja	20.074.109	2.466.153	22.540.262	10.234.443	119.261	10.353.704
Minus: Ispravka vrednosti			(20.111)			(6.933)
			(20.111)			(6.933)
Kredit i potraživanja od banaka i finansijskih organizacija			22.520.151			10.346.771

Kredit i sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					Ispravka vrednosti				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenj a 2	Nivo obezvređenj a 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenj a 1	Nivo obezvređenj a 2	Nivo obezvređenj a 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Centralna banka	19.014.671	-	-	-	19.014.671	(4.844)	-	-	-	(4.844)
Društva za osiguranje	340	-	-	-	340	(6)	-	-	-	(6)
Finansijski lizing	283	-	-	-	283	-	-	-	-	-
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	185	17	3	-	205	(3)	(4)	(2)	-	(9)
Strane banke	12.020	-	-	-	12.020	(33)	-	-	-	(33)
	19.027.499	17	3	-	19.027.519	(4.886)	(4)	(2)	-	(4.892)
U stranoj valuti										
Finansijski lizing	2.681.204	-	-	-	2.681.204	(2.219)	-	-	-	(2.219)
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osigruranju	167.630	4.687	-	-	172.317	(12.163)	(749)	-	-	(12.912)
Strane banke	659.222	-	-	-	659.222	(88)	-	-	-	(88)
	3.508.056	4.687	-	-	3.512.743	(14.470)	(749)	-	-	(15.219)
Ukupno	22.535.555	4.704	3	-	22.540.262	(19.356)	(753)	(2)	-	(20.111)

Kreditni sa valutnom klauzulom su uključeni u pregled kredita i depozita u stranoj valuti.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)**b) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija**

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine, je sledeća:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Bez utvđenog roka dospeća	842.232	732.924
Do 30 dana	19.026.671	4.672.859
Od 3 do 12 meseci	205.054	4.828.660
Preko 1 godine	2.466.305	119.261
	22.540.262	10.353.704

Povećanje kredita po repo transakcijama u iznosu od RSD 14,3 milijardi je imalo najveći uticaj na povećanje pozicije kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija.

21. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

c) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

U RSD hiljada

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Stanje na kraju perioda
Promene ispravki vrednosti finansijskih sredstava							
Stage 1	6.907	17.219	4.431	157	493	(3)	19.356
Centralna banka	2.724	4.844	2.724	-	-	-	4.844
Društva za osiguranje	6	3	5	3	-	(1)	6
Finansijski lizing	3.975	88	1.511	154	486	(1)	2.219
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	82	12.163	71	-	7	(1)	12.166
Strane banke	120	121	120	-	-	-	121
Stage 2	26	754	26	-	-	(1)	753
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	25	754	25	-	-	(1)	753
Strane banke	1	-	1	-	-	-	-
Stage 3	0	2	-	-	-	-	2
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranju	-	2	-	-	-	-	2
UKUPNO	6.933	17.975	4.457	157	493	(4)	20.111

Finansijski izveštaji su ponovo izdati i zamenjuju verziju prethodno izdatu 12. marta 2024. godine. Razlog za ponovno izdavanje je prethodna pogrešna klasifikacija deponovanih viškova likvidnih sredstava kod Narodne banke Srbije u iznosu od 5 milijardi RSD na poziciji „Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ umesto „Gotovina i sredstva kod centralne banke“. Ovo je posledica inicijalnog knjiženja na pogrešnom kontu (overnight / prekoćnoćni krediti) i korigovano je reklasifikovanjem sledećih pozicija u ukupnoj vrednosti od 5 milijardi RSD sa „Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ na „Gotovina i sredstva kod centralne banke“: Depoziti viškova likvidnih sredstava, Ispravka vrednosti deponovanih viškova likvidnih sredstava, i Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod Centralne banke.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

U RSD hiljada

31.12.2022.

31.12.2023.

	<u>Kratkoročni</u>	<u>Dugoročni</u>	<u>Ukupno</u>	<u>Kratkoročni</u>	<u>Dugoročni</u>	<u>Ukupno</u>
U dinarima						
Dati krediti	4.304.821	54.677.351	58.982.172	2.859.573	53.942.855	56.802.428
Ostali plasmani	1.056.495	214.630	1.271.125	625.896	885.533	1.511.429
	5.361.316	54.891.981	60.253.297	3.485.469	54.828.388	58.313.857
U stranoj valuti						
Dati krediti	10.594.580	161.595.652	172.190.232	15.342.582	145.712.105	161.054.687
Dati depoziti	-	-	-	118.745	2.796.758	2.915.503
Ostali plasmani	836.378	1.037.940	1.874.318	461.075	777.832	1.238.907
	11.430.958	162.633.592	174.064.550	15.922.402	149.286.695	165.209.097
Bruto krediti i potraživanja	16.792.274	217.525.573	234.317.847	19.407.871	204.115.083	223.522.954
Minus: Ispravka vrednosti						
- Pojedinačno procenjena			(1.010.562)			(1.542.735)
- Kolektivno procenjena			(5.904.991)			(4.972.342)
			(6.915.553)			(6.515.077)
Stanje na dan 31. decembra			227.402.294			217.007.877

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)
a) Pregled po vrstama korisnika kredita i depozita po nivoima obezvređenja

Banka sve kredite vrednuje po amortizovanoj vrednosti.

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost na 31.12.2023.					Ispravke vrednosti 31.12.2023				
	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno	Nivo obezvređenja 1	Nivo obezvređenja 2	Nivo obezvređenja 3	POCI	Ukupno
U dinarima										
Javna preduzeća	1.957.406	10.000	66	-	1.967.472	(24.103)	(357)	(61)	-	(24.521)
Druga preduzeća	3.614.716	1.974.365	107.227	-	5.696.308	(41.409)	(39.695)	(96.132)	-	(177.236)
Preduzetnici	1.275.195	491.198	88.438	-	1.854.831	(14.747)	(27.855)	(75.768)	-	(118.370)
Javni sektor	1.594.297	100.697	28	-	1.695.022	(853)	(485)	(24)	-	(1.362)
Stanovništvo	39.924.376	6.031.739	2.785.302	197.230	48.938.647	(299.847)	(606.294)	(2.259.879)	(84.621)	(3.250.641)
Strana lica	49	20	256	-	325	-	(2)	(198)	-	(200)
Poljoprivrednici	31.612	2.794	9.167	-	43.573	(918)	(291)	(8.291)	-	(9.500)
Drugi komitenti	17.118	21.125	18.876	-	57.119	(144)	(1.559)	(16.988)	-	(18.691)
	48.414.769	8.631.938	3.009.360	197.230	60.253.297	(382.021)	(676.538)	(2.457.341)	(84.621)	(3.600.521)
U stranoj valuti										
Javna preduzeća	6.626.524	3.551.102	-	-	10.177.626	(28.121)	(115.756)	-	-	(143.877)
Druga preduzeća	91.358.020	13.289.667	722.616	1.776.958	107.147.261	(561.218)	(557.987)	(523.746)	(934.431)	(2.577.382)
Preduzetnici	886.770	165.155	167.666	-	1.219.591	(7.752)	(5.265)	(31.152)	-	(44.169)
Javni sektor	615.044	-	-	-	615.044	(1.951)	-	-	-	(1.951)
Stanovništvo	47.325.729	4.386.910	457.968	93.548	52.264.155	(86.207)	(195.896)	(182.268)	(1.192)	(465.563)
Strana lica	7.636	-	-	-	7.636	(7)	-	-	-	(7)
Poljoprivrednici	69.436	10.470	9.096	-	89.002	(667)	(1.395)	(9.009)	-	(11.071)
Drugi komitenti	2.412.055	12.651	119.529	-	2.544.235	(41.852)	(729)	(28.431)	-	(71.012)
	149.301.214	21.415.955	1.476.875	1.870.506	174.064.550	(727.775)	(877.028)	(774.606)	(935.623)	(3.315.032)
Ukupno	197.715.983	30.047.893	4.486.235	2.067.736	234.317.847	(1.109.796)	(1.553.566)	(3.231.947)	(1.020.244)	(6.915.553)

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

b) Transfer izloženosti po kreditima i potraživanjima od komitenata po nivoima obezvređenja

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivo 1 i Nivo 2		Transfer između Nivo 2 i Nivo 3		Transfer između Nivo 1 i Nivo 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Druga preduzeća	3.460.937	5.033.898	127.789	8.373	408.099	-
Građevinarstvo	217.309	3.882	173	-	2	-
Poljoprivreda i prehrambena industrija	172.995	3.789	48.471	-	394.701	-
Prerađivačka industrija	771.618	2.423.728	42.749	-	7.756	-
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	4.065	1.771.646	-	-	-	-
Trgovina	1.619.124	216.328	26.771	-	4.875	-
Usluge i turizam	675.826	614.525	9.625	8.373	765	-
Preduzetnici	117.610	133.317	19.831	-	5.235	-
Stanovništvo	6.203.162	1.524.379	568.795	50.108	661.587	10.742
Poljoprivrednici	9.290	15.871	4	-	2.779	-
Sektor drugih komitenata	4.836	1.243	1.916	-	6.370	-
Ukupno	9.795.835	6.708.708	718.335	58.481	1.084.070	10.742

Na promenu „U Nivo 2 iz Nivo 1“ najvećim delom je uticao kvantitativni kriterijum, tj. promena PD-ja. Na promenu „U Nivo 1 iz Nivo 2“ najvećim delom je uticalo definisanje nove liste izuzetaka od Stage 2 Overlay pravila koja su primenjena u novembru 2023. godine.

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**c) Ročnost dospeća datih kredita i potraživanja od komitenata**

Ročnost dospeća plasmana komitentima prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine, je sledeća:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Bez utvđenog roka dospeća	2.804.496	1.895.982
Do 30 dana	64.908	198.016
Od 1 do 3 meseca	1.357.959	2.039.525
Od 3 do 12 meseci	12.564.911	15.274.348
Preko 1 godine	217.525.573	204.115.083
	234.317.847	223.522.954

22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

d) Promene ispravki vrednosti i rezervisanja finansijskih sredstava

	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena usled modifikacije	Smanjenje usled direktnog otpisa	Promena po osnovu kursnih razlika	Stanje na kraju perioda	Naplaćena otpisana potraživanja	Rashod direktno g otpisa
Nivo obezvređenja 1	1.232.657	522.615	324.515	93.206	769.496	2.006	-	353.323	1.109.796	47	1
Javna preduzeća	9.279	34.313	2.232	10.292	129	-	-	701	52.224	-	-
Druga preduzeća	584.692	304.376	165.899	37.021	377.443	14	-	219.866	602.627	-	-
Preduzetnici	14.485	15.749	2.686	934	13.595	-	-	7.612	22.499	-	-
Javni sektor	2.626	824	1.575	1.222	277	-	-	(16)	2.804	-	-
Poljoprivrednici	-	389	-	84	3.813	(3)	-	4.928	1.585	-	-
Stanovništvo	604.892	157.075	147.940	23.789	373.552	1.995	-	119.795	386.054	47	1
Strana lica	594	1	566	-	21	-	-	(1)	7	-	-
Drugi komitenti	16.089	9.888	3.617	19.864	666	-	-	438	41.996	-	-
Nivo obezvređenja 2	1.909.339	325.770	392.161	560.373	407.654	5.381	7	(447.475)	1.553.566	40	-
Javna preduzeća	217.645	5	8.550	300	93.050	-	-	(237)	116.113	-	-
Druga preduzeća	833.576	171.077	188.390	143.207	109.786	(23)	7	(251.972)	597.682	-	-
Preduzetnici	45.158	15.700	7.732	7.024	10.772	(1)	-	(16.257)	33.120	-	-
Javni sektor	227	291	227	117	-	-	-	77	485	-	-
Poljoprivrednici	-	422	-	935	72	(2)	-	403	1.686	-	-
Stanovništvo	811.177	136.946	186.737	408.252	193.830	5.407	-	(179.025)	802.190	40	-
Strana lica	21	2	20	-	-	-	-	(1)	2	-	-
Drugi komitenti	1.535	1.327	505	538	144	-	-	(463)	2.288	-	-
Nivo obezvređenja 3	3.320.593	774.080	2.100.820	1.228.632	105.040	10.152	944	105.294	3.231.947	181	19
Druga preduzeća	1.366.969	267.072	1.331.824	293.767	4.646	11	95	28.624	619.878	-	4
Preduzetnici	73.185	28.275	42.139	44.275	5.330	9	20	8.665	106.920	-	7
Stanovništvo	1.749.004	465.558	633.154	871.723	73.486	10.138	383	52.747	2.442.147	181	3
Javna preduzeća	-	61	-	-	-	-	11	11	61	-	-
Javni sektor	-	24	-	-	-	-	2	2	24	-	-
Poljoprivrednici	-	4.886	-	3.003	2.365	(6)	-	11.782	17.300	-	-
Strana lica	28	166	5	10	-	-	-	(1)	198	-	-
Drugi komitenti	131.407	8.038	93.698	15.854	19.213	-	433	3.464	45.419	-	5
POCI	52.488	981.227	20.250	20.169	3.520	14	-	(9.884)	1.020.244	-	-
Druga preduzeća	-	934.431	-	-	-	-	-	-	934.431	-	-
Stanovništvo	52.488	46.796	20.250	20.169	3.520	14	-	(9.884)	85.813	-	-
UKUPNO	6.515.077	2.603.692	2.837.746	1.902.380	1.285.710	17.553	951	1.258	6.915.553	268	20

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2023. godine
22. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)**e) Koncentracija datih kredita i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata**

Koncentracija datih kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	U RSD hiljada	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Trgovina	17.240.653	15.130.001
Prerađivačka industrija	25.590.539	25.875.507
Građevinarstvo	18.000.149	11.661.171
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom	15.944.212	15.411.402
Usluge i turizam	38.240.674	35.479.350
Poljoprivreda i prehrambena industrija	9.972.440	8.902.301
Stanovništvo	101.206.705	102.366.659
Domaće i strane banke i ostale finansijske organizacije	22.448.687	10.353.704
Javni sektor	2.310.066	2.340.264
Strana pravna lica	95.633	97.137
Poljoprivrednici	132.575	138.746
Sektor drugih komitenata	2.601.339	2.956.930
Preduzetnici	3.074.422	3.163.486
Javna preduzeća u stečaju	4	-
Ostale finansijske organizacije u stečaju	11	-
UKUPNO:	256.858.109	233.876.658

23. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

	U RSD hiljada	
	31.12.2023.	31.12.2022.
S – Leasing d.o.o Srbija -75% udela	93.560	93.560
Stanje na dan 31. decembra	93.560	93.560

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o., Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

U RSD hiljada

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema	Sredstva uzeta u lizing / Imovina sa pravom korišćenja	Sredstva u pripremi	Ukupno osnovna sredstva	Investicion e nekretnine	Nematerija Ina sredstva u pripremi	Nematerija Ina ulaganja
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 1. januara 2022. godine	823.891	1.861.438	2.391.015	247.071	5.323.415	-	1.541.934	1.612.259
Povećanja	-	-	205.154	508.636	713.790	-	1.571.785	-
Prenosi	45.240	282.230	-	(327.470)	-	-	(43.480)	43.480
Preknjižavanja	(100.678)	70.570	(70.570)	-	(100.678)	100.678	-	-
Otuđenja i rashodovanja	(13.274)	(61.419)	(62.802)	-	(137.495)	-	-	(13.359)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	755.179	2.152.819	2.462.797	428.237	5.799.032	100.678	3.070.240	1.642.381
Povećanja	-	-	304.168	534.177	838.345	-	1.259.644	-
Prenosi	15.124	720.331	-	(735.455)	-	-	(3.990.502)	3.990.502
Preknjižavanja	-	-	(8.461)	-	(8.461)	-	(760)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(103.412)	(105.655)	-	(209.067)	-	-	(681.037)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	770.303	2.769.738	2.652.849	226.959	6.419.850	100.678	338.619	4.951.846
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	350.038	1.161.439	762.196	-	2.273.673	-	-	1.448.532
Preknjižavanja	(47.560)	70.570	(70.570)	-	(47.560)	47.560	-	-
Amortizacija(Napomena 14)	20.362	226.049	331.264	-	577.675	459	-	85.224
Otuđenja i rashodovanja	(6.962)	(58.943)	(39.258)	-	(105.163)	-	-	(13.245)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	315.878	1.399.115	983.632	-	2.698.625	48.019	-	1.520.511
Amortizacija(Napomena 14)	18.980	306.224	337.195	-	662.399	2.517	-	307.465
Otuđenja i rashodovanja	-	(86.948)	(65.167)	-	(528.470)	-	-	(681.005)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	334.858	1.618.391	1.255.660	-	3.208.909	50.536	-	1.146.971
Neotpisana vrednost na dan:								
- 31. decembar 2023. godine	435.445	1.151.346	1.397.189	226.959	3.210.941	50.142	338.619	3.804.875
- 31. decembar 2022. godine	439.301	753.704	1.479.166	428.237	3.100.408	52.659	3.070.238	121.870

24. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Banka ima dva objekta u sopstvenom vlasništvu klasifikovanim kao investicione nekretnine.. Fer vrednost nekretnina iznosi RSD 130.544. hiljada.

Banka nema građevinskih objekata koji su pod hipotekom radi obezbeđenja otplate obaveza po osnovu kredita. Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembar 2023. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj. Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembar 2023. godine čin softveri i licence.

U okviru imovine sa pravom korišćenja i obaveza za zakup po obuhvatu MSFI 16 , Banka ima nepokretnu i pokretnu imovinu. Sredstva sa pravom korišćenja se najvećim delom odnose na objekte i na dan 31.12.2023 neto vrednost je RSD 1.388. 452 hiljada.

Najveći deo nematerijalnih ulaganja se odnosi na ulaganje u novi informacioni sistem koja je banke imala kroz projekat LIFT. Banka je aktivaciju izvršila 31.05.2023 godine u iznosu od RSD 3.651.763 hiljada. Imajući u vidu da se radi o core sistemu banke i da se očekuje korišćenje u dužem vremenskom periodu, amortizacija se radi u skladu sa politikom na 10 godina.

Banka je u toku 2023. godine utvrdila da ne postoje indikatori obezvređenja nefinansijske imovine.

25. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 2.21 Banka u skladu sa svojim računovodstvenim politikama imovinu koju klasifikuje kao sredstva namenjena prodaji odmerava po nižem od sledeća dva iznosa:

- po knjigovodstvenoj vrednosti ili
- fer vrednosti umanjenoj za troškove prodaje

	U RSD hiljada	
	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
Stanje na dan 31. decembra	<u>11.902</u>	<u>11.902</u>

Na dan 31. decembar 2023. godine Banka ima evidentirana sledeća stalna sredstva namenjena prodaji koja su locirana na teritoriji Republike Srbije:

- Zemun, Cara Dušana 266 – poslovni prostor površine 374 m2.

Procenjena tržišna vrednost sredstva namenjenog prodaji iznosi RSD 22.831 hiljada .

26. OSTALA SREDSTVA

	U RSD hiljada	
	Na dan 31. decembra 2023.	Na dan 31. decembra 2022.
U dinarima		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	5.060	51.273
– Potraživanja po osnovu prodaje	432	469
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	61.626	37.204
– Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	12.072	395.110
– Razgraničeni troškovi premije osiguranja	434.761	427.146
– Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	-	18.442
– Ostala razgraničenja	24.390	102.157
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	48.743	7.632
– Potraživanja od zaposlenih	2.501	12.406
– Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	66	2.131
– Zalihe	98.440	81.717
– Ostala nefinansijska potraživanja	776.021	23.526
– Ostale investicije	27.005	27.006
– Ostala razgraničenja	128.631	-
	1.619.748	1.186.219
U stranoj valuti		
<i>Finansijska sredstva:</i>		
– Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju	782	-
– Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	2	20
– Ostala finansijska potraživanja iz poslovanja	61.651	61.199
– Razgraničena kuponska kamata pri kupovini obveznica	-	47.877
<i>Nefinansijska sredstva:</i>		
– Dati avansi	4.560	47.025
– Potraživanja od zaposlenih	149	267
– Ostala nefinansijska potraživanja	206.552	850
	273.696	157.238
Bruto ostala sredstva	1.893.444	1.343.457
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(175.678)	(166.082)
Stanje na dan 31. decembra	1.717.766	1.177.375

Ostala finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Na poziciji ostalih nefinansijskih potraživanja prikazani su prolazni i privremeni računi, kao i potraživanja u obračunu. Najveće povećanje ostalih nefinansijskih potraživanja u dinarima kao i u stranoj valuti se odnosi na potraživanja po kartičnim transakcijama.

26. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na računima ispravke vrednosti u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Stanje ispravke finansijskih sredstava na početku godine	87.127	96.492
Nove ispravke vrednosti	112.723	94.234
Ukidanje ispravke vrednosti	(85.946)	(9.255)
Otpis na teret ispravke vrednosti	(24.900)	(140.358)
Kursne razlike	(9.645)	46.014
Stanje ispravke finansijskih sredstava na dan 31. decembra	79.359	87.127
Stanje ispravke nefinansijskih sredstava na dan 31. decembra	96.319	78.955
Stanje na dan 31. decembra	175.678	166.082

27. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
U dinarima		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	17.229	25.698
	17.229	25.698
U stranoj valuti		
Obaveze po osnovu derivata namenjenih trgovanju	510.397	718.322
	510.397	718.322
Stanje na dan 31. decembra	527.626	744.020

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U RSD hiljada						
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	2.808.585	-	2.808.585	1.120.604	-	1.120.604
Depoziti po osnovu datih kredita	-	-	-	-	1.255	1.255
Namenski depoziti	15.262	-	15.262	14.975	-	14.975
Ostali depoziti	873.345	985.000	1.858.345	4.431.732	884.000	5.315.732
Kreditni po repo transakcijama	200.000	-	200.000	5.846.245	-	5.846.245
Primljeni krediti	-	-	-	-	3.322.865	3.322.865
Ukupno	3.897.192	3.258.731	7.155.923	11.413.556	4.208.120	15.621.676
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	3.326.724	-	3.326.724	473.889	-	473.889
Depoziti po osnovu datih kredita	-	-	-	-	-	-
Namenski depoziti	635.241	27.535	662.776	863.758	27.571	891.329
Ostali depoziti	14.849.856	1.400.226	16.250.082	4.208.268	2.051.435	6.259.703
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana	3.398.037	-	3.398.037	4.909.299	-	4.909.299
Kreditni po repo transakcijama	-	-	-	-	-	-
Primljeni krediti	315.909	29.046.540	29.362.449	58.542	40.580.570	40.639.112
Ostale finansijske obaveze	10.735	-	10.735	27.064	-	27.064
Ukupno	22.536.502	30.474.301	53.010.803	10.540.820	42.659.576	53.200.396
Stanje na dan 31. decembra	26.433.694	33.733.032	60.166.726	21.954.376	46.867.696	68.822.072

28. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci je prikazana u sledećoj tabeli:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Centralna banka	-	5.846.245
Banke u zemlji	9.808.751	5.122.160
Društva za osiguranje	3.411.813	4.095.454
Finansijski lizing	277.132	547.080
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga i osiguranja	14.219.768	8.343.192
Ostale usluge kreditiranja i finansiranja	275.174	5.512
Strane banke	32.174.088	44.862.429
Stanje na dan 31. decembra	60.166.726	68.822.072

Obaveze prema stranim bankama se najvećim delom odnose na primljene kredite od ERSTE BANK DER OESTERREICHISCHEN SPARKASSEN AG Austrija u iznosu od 9.373.896 hiljada dinara kao i primljeni kredit od Evropske Banke za obnovu i razvoj od 10.104.172 hiljada dinara, Evropske Investicione Banke 5.940.508 hiljada dinara, takođe i primljen kredit od KFW banke u iznosu od 2.691.089 hiljada dinara i od Council of Europe Development Bank (CED banke) u iznosu od 3.264.124 hiljada dinara.

29. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	83.073.489	74	83.073.563	62.263.378	5	62.263.383
Štedni depoziti:	975.352	3.951.943	4.927.295	1.153.120	2.870.507	4.023.627
Depoziti po osnovu datih kredita	122.343	2.787.821	2.910.164	827.536	2.830.585	3.658.121
Namenski depoziti	170.484	18.750	189.234	726.975	18.750	745.725
Ostali depoziti	10.967.100	1.083.540	12.050.640	16.379.209	1.111.965	17.491.174
Ukupno	95.308.768	7.842.128	103.150.896	81.350.218	6.831.812	88.182.030
U stranoj valuti						
<i>Obaveze po osnovu depozita i kredita</i>						
Transakcioni depoziti	96.955.465	-	96.955.465	96.128.853	-	96.128.853
Štedni depoziti:	6.281.168	23.026.770	29.307.938	8.103.045	15.662.406	23.765.451
Depoziti po osnovu datih kredita	57.118	5.993.730	6.050.848	603.845	5.478.509	6.082.354
	1.528.293	-	1.528.293	1.166.144	-	1.166.144
Namenski depoziti						
Ostali depoziti	7.952.844	8.179.513	16.132.357	8.546.260	1.319.230	9.865.490
Primljeni krediti	12.365	1.715.272	1.727.637	-	2.040.012	2.040.012
Ostale finansijske obaveze	590.940	-	590.940	535.435	-	535.435
Ukupno	113.378.193	38.915.285	152.293.478	115.083.582	24.500.157	139.583.739
Stanje na dan 31. decembra			255.444.374			227.765.769

29. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Struktura ostalih depozita prema komitentima prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Javna preduzeća	1.098.203	1.190.208
Privredna društva	117.419.785	99.813.130
Javni sektor	2.805.956	3.318.543
Stanovništvo	117.106.328	107.210.817
Strana lica	2.876.904	3.461.262
Preduzetnici	7.551.004	6.424.579
Poljoprivrednici	1.206.687	1.229.781
Drugi komitenti	5.379.507	5.117.449
Stanje na dan 31. decembra	255.444.374	227.765.769

30. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	31.12.2023	U RSD hiljada 31.12.2022
U stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	8.859.124	7.077.148
	8.859.124	7.077.148
Stanje na dan 31. decembra	8.859.124	7.077.148

Stanje obaveza po osnovu glavnice subordiniranih kredita na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine je detaljnije prikazano u sledećoj tabeli:

Naziv poverioca	Oznaka valute	Iznos kredita	Datum dospeća	Kamatna stopa	U RSD hiljada	
					31.12.2023	31.12.2022
Erste Group Bank AG	EUR	15.000.000	14.11.2033.	Euribor+3,94 % p,a,	1.757.606	-
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	10.09.2028.	Euribor+3,38 % p,a,	3.515.211	3.519.672
Erste Group Bank AG	EUR	30.000.000	12.05.2032	Euribor+3,48 % p,a,	3.515.211	3.519.672
Ukupno		75.000.000			8.788.028	7.039.344

Banka je dana 20.08.2018. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Subordinirani kredit je povučen 10.09.2018. godine sa datumom dospeća 10.09.2028. godine, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,38% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 11.10.2018. godine, a na osnovu zahteva Banke od 24.08.2018. godine.

Banka je dana 15.02.2022. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 30.000.000. Subordinirani kredit je povučen 12.05.2022. godine sa datumom dospeća 12.05.2032. godine, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,48% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 20.07.2022. godine, a na osnovu zahteva Banke od 26.05.2022. godine.

Banka je dana 24.10.2023. godine potpisala ugovor za subordinirani kredit sa Erste Group Bank AG Beč na iznos od EUR 15.000.000. Subordinirani kredit je povučen 15.11.2023. godine sa datumom dospeća 14.11.2033. godine, kamatna stopa je u visini tromesečnog EURIBOR-a uvećanog za 3,94% na godišnjem nivou. U skladu sa ugovorom, glavnica se otplaćuje na dan dospeća u jednom iznosu.

Subordinirane obaveze Banka može da uključi u dopunski kapital nakon što Narodna banka Srbije, na osnovu dostavljene dokumentacije i Ugovora, utvrdi da su ispunjeni uslovi za davanje odobrenja da se subordinirane obaveze mogu uključiti u dopunski kapital Banke. Narodna banka Srbije, Sektor za kontrolu poslovanja banaka, dostavila je navedeno odobrenje dana 26.01.2024. godine, a na osnovu zahteva Banke od 19.12.2023. godine.

31. REZERVISANJA

	U RSD hiljada	
	<u>31.12.2023.</u>	<u>31.12.2022.</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni (a)	295.618	569.864
Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (b):		
– naknade za odlazak u penziju	172.204	127.407
– jubilarne nagrade	171.509	141.578
Rezervisanja za sudske sporove (c)	893.209	1.099.190
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.532.540</u>	<u>1.938.039</u>

Promene rezervisanja

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizičnu vanbilansnu aktivnu (garancije, avale, akreditive i obaveze za nepovučene kredite) vrše se po plasmanima Banke gde postoji mogućnost da preuzete potencijalne obaveze padnu na teret banke.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama, kašnjenja po ostalim obavezama i da je komitent, prema kriterijumima interne klasifikacije Banke, u statusu neizmirenja obaveza (*default*).

Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, obračunava se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive, uzimajući u obzir mogućnost budućih odliva po vanbilansnim stavkama. Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u ukupnom iznosu, Banka vrši rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na grupnoj osnovi na sličan način kao i za bilansna potraživanja, uz korišćenje faktora konverzije za vanbilansne stavke.

- (b) Banka je formirala rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih koja obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremina pri odlasku u penziju i jubilarnih nagrada. Obaveze po ovom osnovu priznaju se u iznosu sadašnje vrednosti budućih gotovinskih tokova primenom akuarske metode.
- (c) Banka je formirala rezervisanje za sudske sporove u kojima je Banka tužena, a za koje se prema proceni stručnog tima Banke očekuje negativan ishod (Napomena 3 (e), Napomena 37 b)).

31. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	31.12.2023	31.12.2022
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Stanje na početku godine	569.865	294.381
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(a))	290.718	521.521
Neiskorišćena ukinuta rezervisanja (Napomena 10(a))	(565.044)	(245.564)
Ostale promene	79	(473)
	295.618	569.865
Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih		
Stanje na početku godine	268.987	315.871
Rezervisanja u toku godine iskazana u okviru bilansa uspeha (Napomena 13)	48.416	38.709
Ukinuta rezervisanja u toku godine (Napomena 13)	(18)	(9.216)
Naknade isplaćene u toku godine	(29.152)	(38.489)
Aktuarski gubici (+)/dobici (-) po osnovu jubilarnih nagrada	15.537	-
Aktuarski gubici (+) /dobici(-) po osnovu otpremnina	39.925	(37.888)
	343.713	268.987
Rezervisanja za sudske sporove		
Stanje na početku godine	1.099.187	1.045.849
Rezervisanja u toku godine (Napomena 16)	124.303	476.732
Iskorišćena rezervisanja	(288.321)	(423.591)
Ostale promene	(41.961)	197
	893.209	1.099.187
Stanje na dan 31. Decembra	1.532.540	1.938.039

31. REZERVISANJA (nastavak)

Podaci koje je aktuar koristio za obračun rezervacija za buduće obaveze po osnovu otpremnine za odlazak u penziju:

- Podaci o zaposlenima;
- Ukupan radni staž na dan 31. decembar 2023. godine;
- Godina rođenja i pol;
- Broj godina do starosne odnosno pune penzije;
- Tablica mortaliteta za Republiku Srbiju 2010-2012;
- Kamatna stopa 3,5 %;
- Prosečna plata svih radnika banke (Procena bruto iznos)
- Iznos otpremnine za umirovljenje: 3 prosečne mesečne plate zaposlenog ili 3 prosečne plate svih zaposlenih Banke, u zavisnosti šta je veće. Prema novom kolektivnom ugovoru ovo važi za one čiji je radni staž u banci do 20 godina.
- Prema novom kolektivnom ugovoru povećan je iznos otpremnina za odlazak u penziju - za zaposlene koji su u banci duže od 20 godina radnog staža - 5 zarada, i duže od 30 godina - 7 zarada
- Pretpostavljeni rast zarada od 17,7% godišnje tokom celog perioda za koji se rezervišu sredstva.

	U RSD hiljada
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenh na dan 31.12.2022.	268.987
<i>Troškovi usluga</i>	
a. Troškovi tekućeg rada	26.045
b. Troškovi minulog rada	2.259
c. Troškovi kamate	22.371
d. Plaćanja	(29.152)
Aktuarski dobiti (-)/gubici(+) za jubilarne nagrade proizašli iz:	14.108
a. Promena u demografskim pretpostavkama	(2.472)
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	16.580
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Aktuarski dobiti (-)/gubici(+) za otpremnine proizašli iz:	39.096
a. Promena u demografskim pretpostavkama	18.320
b. Promena u finansijskim pretpostavkama	20.776
c. Promena u iskustvenim pretpostavkama	-
Sadašnja vrednost obaveza za primanja zaposlenh na dan 31.12.2023.	343.714

31. REZERVISANJA (nastavak)

Promene na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivni	U RSD hiljada							Stanje na kraju perioda
	Stanje na početku perioda	Povećanje usled priznavanja i sticanja	Smanjenje usled prestanka priznavanja	Povećanje usled promene kreditnog rizika	Smanjenje usled promene kreditnog rizika	Promena po osnovu kursnih razlika	Ostale promene	
Stage 1	432.305	112.368	405.588	21	21.859	79	-	117.326
Stage 2	130.596	153.936	130.554	3.209	33	-	-	157.154
Stage 3	6.964	21.184	6.964	-	46	-	-	21.138
Ukupno	569.865	287.488	543.106	3.230	21.938	79	-	295.618

Kretanje između nivoa obezvređenja na računima rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni je prikazano u sledećoj tabeli:

U RSD hiljada

	Bruto knjigovodstvena vrednost					
	Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 2		Transfer između Nivoa 2 i Nivoa 3		Transfer između Nivoa 1 i Nivoa 3	
	U Nivo 2 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 2	U Nivo 3 iz Nivo 2	U Nivo 2 iz Nivo 3	U Nivo 3 iz Nivo 1	U Nivo 1 iz Nivo 3
Neiskorišćene preuzete neopozive obaveze	306.997	9.824	-	-	-	-
Ukupno	306.997	9.824	-	-	-	-

32. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
U dinarima		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sredstavauzetih u lizing	17.004	13.905
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	20.794	17.255
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	209.290	131.981
	247.088	163.141
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	11.528	65.262
Obaveze za primljene avanse	9.027	20.570
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	-	197
Obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	79.299	244.509
Razgraničene obaveze za naknade i ostale obračunate rashode	732.905	683.901
Obaveze po osnovu kartičnog poslovanja	623.871	172.069
Obaveze prema trgovcima po pos terminalima	440.696	208.403
Ostale obaveze	169.618	223.565
	2.066.944	1.618.476
U stranoj valuti		
<i>Finansijske obaveze:</i>		
Obaveze za neplaćene iznose osnovnih sredstava uzetih u lizing	1.547.304	1.620.590
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od kamata	26.711	31.882
Obaveze po osnovu razgraničenih prihoda od naknada i ostalih razgraničeni prihodi	30.975	14.094
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	154	1.482
	1.605.144	1.668.048
<i>Nefinansijske obaveze:</i>		
Obaveze prema dobavljačima	-	143.858
Obaveze za primljene avanse	3.188	3.407
Ostale obaveze	143.980	85.978
	147.168	233.243
Stanje na dan 31. decembra	4.066.344	3.682.908

Ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Stanje obaveza po osnovu lizinga MSFI 16 prikazano je u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Valuta obaveze	Stanje na dan 1. januara 2023.		Stanje na dan 31. decembra 2023.	
	Iznos u valuti	iznos u RSD	Iznos u valuti	IZNOS U RSD
RSD	-	13.905	-	17.503
Valutna klauzula (EUR) - Nepokretnosti	5.748	674.336	5.235	613.461
Valutna klauzula (EUR) - pokretna imovina	123	14.485	78	9.127
Valutna klauzula (EUR) – IT oprema	-	-	-	-
Devize - EUR – objekti	7.942	931.770	7.892	924.715
Ukupno	13.813	1.634.496	13.205	1.564.308

Izuzeci od primene MSFI 16 prikazani su u sledećoj tabeli (u 000 RSD):

Izuzeci od primene - stanje na 31. decembra 2023	Vrednost
Troškovi kratkoročnih zakupa:	-
Troškovi zakupa male vrednosti:	12.909

33. KAPITAL**(a) Struktura kapitala Banke**

Ukupan kapital Banke na dan 31. decembra 2023. godine iznosi RSD 48.245.487 hiljada i sastoji se od akcijskog kapitala u iznosu od RSD 15.772.500 hiljada, emisione premije u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada, rezervi iz dobiti i ostalih rezervi RSD 21.721.689 hiljada, revalorizacionih rezervi u iznosu od RSD -348.430 hiljada i dobitka tekućeg perioda u iznosu od RSD 5.547.074 hiljada.

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako sledi:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Akcijski kapital – obične akcije /i/	15.772.500	15.772.500
Emisiona premija /ii/	5.552.654	5.552.654
Rezerve iz dobiti /iii/	21.721.689	19.377.317
Revalorizacione rezerve /iv/	(348.430)	(642.379)
Dobitak tekuće godine	5.547.074	2.344.372
Stanje na dan 31. decembra	48.245.487	42.404.464

/i/ Akcijski kapital

Na dan 31. decembar 2023. godine upisani i uplaćeni kapital Banke se sastoji od 1.577.250 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 10.000 (31. decembar 2022. godine: 1.577.250 običnih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000 dinara).

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembar 2023. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Učešće u %
EGB CEPS HOLDING GMBH	1.167.165	74,00
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac	410.085	26,00
Ukupno	1.577.250	100,00

/ii/ Emisiona premija

Emisiona premija na dan 31. decembra 2023. u iznosu od RSD 5.552.654 hiljada (31. decembra 2022. godine RSD 5.552.654 hiljada) i obuhvata pozitivnu razliku između postignute prodajne vrednosti akcija i njihove nominalne vrednosti.

/iii/ Rezerve iz dobiti i ostale rezerve

Formirane su rezerve iz dobiti na dan 31. decembar 2023. godine iznose RSD 21.721.689 hiljada. Na dan 31. decembra 2022. godine rezerve iz dobiti su iznosile RSD 19.377.317 hiljada. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke od 21. aprila 2023. godine Banka je iz ostvarene dobiti za 2022. godinu izvršila raspodelu preostale dobiti u ostale rezerve u iznosu od RSD 2.344.372 hiljada.

/iv/ Revalorizacione rezerve

Gubici po osnovu revalorizacione rezerve, koje na dan 31. decembar 2023. godine iznose RSD 348.429 hiljada (31. decembar 2022. godine: 642.379 hiljade dinara), formirane su kao rezultat svođenja vrednosti ulaganja u vlasničke i dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat, korigovanih za efekte odloženih poreza po osnovu revalorizacije ovih hartija od vrednosti i efekte promene kreditnog rizika izdavaoca hartije i usklađivanja obaveza po osnovu aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19.

33. KAPITAL (nastavak)

(b) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Pokazatelji poslovanja	Propisani	31.12.2023.	31.12.2022.
1. Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 404.477.281	EUR 378.150.269
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 8%	21,36	20,58
3. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	17,51	17,32
4. Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4,5%	17,51	17,32
5. Ulaganja Banke	Maksimum 60%	6,98	7,15
6. Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	bez limita	4,54	4,61
7. Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	67,70	27,83
8. Likvidnost:			
– pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	2,10	2,11
– uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,70	1,98
9. PPLA	Minimum 100%	148,21	157,10
10. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	0,67	3,38
11. Izloženosti Banke prema grupi povezanih lica	Maksimum 25%	19,56	16,75
12. Izloženosti Banke prema licu povezanim sa bankom	bez limita	4,47	3,94
13. Ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,06	0,06

34. VANBILANSNE POZICIJE

Banka u okviru druge vanbilansne evidencije vodi hipoteke, hartije od vrednosti po kastodi poslovima, evidencionu kamatu.

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Poslovi u ime za račun trećih lica (a)	500.948	528.953
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze (b)	121.131.848	113.904.104
Druge vanbilansne pozicije (c)	451.590.563	329.408.119
Stanje na dan 31. decembra	580.223.359	443.841.176
Nenaplativa potraživanja prenetna na vanbilansne pozicije	(5.054.893)	(1.187.735)
Stanje na dan 31. decembra	575.168.466	442.653.441

(a) Poslovi u ime i za račun trećih lica

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Plasmani po poslovima u ime i za račun trećih lica u dinarima:		
– kratkoročni	8.352	7.222
– dugoročni	492.596	521.731
Stanje na dan 31. decembra	500.948	528.953

Kratkoročni poslovi u ime i za račun trećih lica najvećim delom se odnose na dospelu glavnici dugoročnih poljoprivrednih kredita u iznosu od RSD 5.239 hiljada i na dospelu kamatu po komisionim poslovima poljoprivrednika u iznosu od RSD 2.591 hiljada. Dugoročni poslovi odnose se na stambene kredite osigurane kod Nacionalne korporacije za osiguranje kredita u iznosu od RSD 492.596 hiljada.

(b) Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
U dinarima		
Plative garancije	3.991.820	2.841.851
Činidbene garancije	17.055.453	12.942.297
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	8.449.339	6.335.935
Ostale vanbilansne stavke	435.022	239.657
	29.931.634	22.359.740
U stranoj valuti		
Plative garancije	5.444.586	5.553.678
Činidbene garancije	21.376.276	18.322.445
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	67.435.944	61.218.831
Akreditivi	255.767	761.653
Ostale vanbilansne stavke	3.687.641	5.687.757
	98.200.214	91.544.364
Stanje na dan 31. decembra	128.131.848	113.904.104

Ostale vanbilansne stavke u dinarima se odnose na pisma o namerama preduzeća, dok se ostale vanbilansne stavke u stranoj valuti odnose najvećim delom na učešća u riziku i ostale neopozive obaveze. Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorišćene odobrene kredite koji se ne mogu jednostrano otkazati i to: minuse na tekućim računima, kredite preduzećima, višenamenske okvirne kredite i ostale preuzete neopozive obaveze.

34. VANBILANSNE POZICIJE (nastavak)

Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi isteka. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći pre povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorišćenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

Na dan 31. decembar 2023. godine, rezervisanja za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznose RSD 295.618 hiljada (31. decembar 2022. godine: RSD 569.864hiljada).

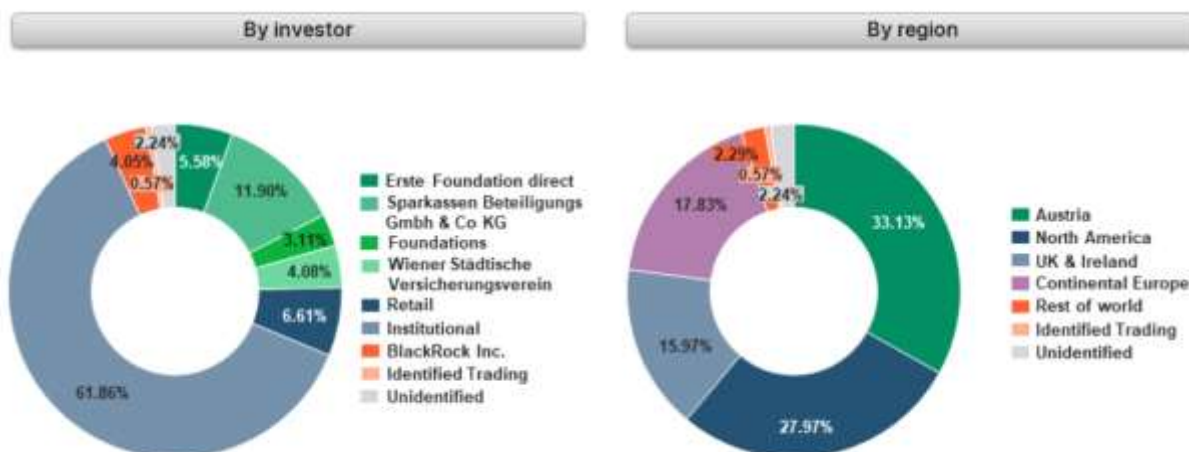
35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarima i drugim povezanim licima.

Lica se smatraju povezana ukoliko su pod zajedničkom kontrolom ili jedno lice ima kontrolu nad drugim ili pak može izvršiti značajan uticaj na to drugo lice u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

Akcionari Banke su Erste Group Banka AG Beč i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, Grac.

Akcionarska struktura Erste Grupe je sledeća:

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

a) Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Erste grupe prikazana su u sledećim tabelama:

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Potraživanja				
Potraživanja po osnovu derivata	479.877	-	787.838	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	589.788	2.695.775	623.138	4.935.596
Kredit i potraživanja od komitenata	-	106	-	253
Investicije u zavisna društva	-	93.560	-	93.560
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	757.600	-	759.700
Ostala sredstva	1.818	29.350	3.381	2.942
	1.071.483	3.576.391	1.414.357	5.792.051
Obaveze				
Obaveze po osnovu derivata	141.649	-	25.699	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	724.464	9.575.189	14.893.650	739.613
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	331.427	-	-
Subordinirane obaveze	8.859.125	-	7.077.149	-
Rezervisanja	20	6.029	24	2.492
Ostale obaveze	-	4.586	3.064	898.930
	9.725.258	9.917.231	21.999.586	1.641.035
Vanbilansne pozicije				
Date garancije i druga jemstva	701.736	238.374	220.722	108.800
Preuzete neopozive obaveze	-	2.614.610	-	2.328.399
Druga vanbilansna evidencija	89.570	2.362.208	-	669.640
	791.306	5.215.192	220.722	3.106.839

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

	Na dan 31. decembra 2023. godine		U RSD hiljada Na dan 31. decembra 2022. godine	
	Akcionari	Ostale članice Erste grupe	Akcionari	Ostale članice Erste grupe
Prihodi od kamata	437.613	120.160	66.239	70.258
Rashodi kamata	(1.163.549)	(68.018)	(535.432)	(36.126)
Prihodi od naknada i provizija	77.793	55.239	66.812	54.233
Rashodi naknada i provizija	(243.007)	-	(268.228)	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	(349.422)	-	1.235.242	-
Neto prihod po osnovu kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(6.348)	-	169.651	-
Neto prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	88	-	286	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koje se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	(3.326)	-	(1.773)
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	11.193
Troškovi amortizacije	-	(106.147)	-	(91.345)
Ostali prihodi	-	10	3.944	9.242
Ostali rashodi	(85.376)	(920.353)	(78.067)	(805.393)

Na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine, plasmani povezanim pravnim licima nisu bili obezvređeni.

Kamata na dugoročne kredite sa povezanim licima se kreće u rasponu od 1,82 % do 3,94%.

Međubankarski poslovi (overnight, kratkoročne pozajmice, plasmani i repo i reversne repo transakcije) se obavljaju po cenama koje se kreću u rasponu od 0,9 % do 5,85% u zavisnosti od valute u kojoj se obavlja posao.

Ostale transakcije na deviznom, novčanom i tržištu derivata (spot transakcije, devizne swap transakcije, forvard transakcije, kupoprodaja efektivne, kamatni svopovi i kamatne opcije,) kao i one transakcije za koje se naplaćuje ili plaća naknada, se obavljaju takođe po tržišnim uslovima i cenama van dohvata ruke.

Međubankarske transakcije sa povezanim licima Banka je realizovala za date depozite i plasmane po cenama koje se kreću u rasponu od 1,9% do 5,58% a za primljene depozite u rasponu od 0,9% do 4,05%.

Banka kroz cross-border kredite pruža mogućnost svojim klijentima da se zaduže direktno u inostranstvu pri čemu se klijentima omogućava da sve aktivnosti u procesu odobravanja i administriranja izvrše u Banci. Ovakav vid usluga obezbeđuje klijentima mogućnost zaduživanja pod povoljnijim uslovima, a banci ostvarenje prihoda od naknada za ove usluge. Banka je u poslovima sa cross-border kreditima isključivo agent i nije izložena kreditnom riziku.

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

b) Naknade članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora Banke, iskazane u bruto iznosu, u toku 2023. i 2022. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

	31.12.2023.	31.12.2022.
Zarade i naknade članova Upravnog odbora	5.921	5.697
Zarade i naknade članova Izvršnog odbora	137.538	162.679
Obračunata buduća primanja- IO	85.052	62.405
Ukupno	228.511	230.781

Transferne cene

U skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit tokom 2013. godine na snagu je stupio Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se primenjuju po principu "van dohvata ruke" pri utvrđivanju cena transakcija među povezanim stranama. U skladu sa ovim Zakonom i Pravilnikom, banke su u obavezi zajedno sa poreskim bilansom predaju i studiju o transfernim cenama.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA**36.1. Uvod**

Banka upravlja rizicima koji su svojstveni bankarskom poslovanju posredstvom procesa kontinuiranog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja i limita rizika kao i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku (koji obuhvata cenovni rizik i devizni rizik). Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika, rizika koncentracije koji posebno uključuje izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, kamatnog rizika, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena kao i drugim rizicima koje Banka kontinuirano prati.

Upravljanje rizicima u Banci je sveobuhvatan proces koji podrazumeva identifikaciju, analizu, rangiranje i kontrolu svih oblika poslovnih rizika (kreditnog rizika, kamatnog rizika, tržišnih rizika, rizika likvidnosti, rizika izloženosti i ulaganja, operativnog rizika). Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Banke.

Banka ima usvojene politike i procedure kojima se obezbeđuje kontrola i primena svih unutrašnjih akata Banke u vezi sa upravljanjem rizicima kao i redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su primarno odgovorni za identifikovanje i kontrolisanje rizika dok je operativna odgovornost delegirana Sektoru upravljanja kreditnim rizicima i Sektoru upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka. Pored toga, Banka je uspostavila i druga odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sledeći organi/tela:

Upravni odbor i Izvršni odbor

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Svoje odluke donose na osnovu predloga Sektora za upravljanje kreditnim rizicima i Sektora upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka, Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i drugih relevantnih organa/tela Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati izloženost banke rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaže mere za upravljanje pre svega, kamatnim rizikom, rizikom likvidnosti i deviznim rizikom, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima savetodavnu ulogu i svoje odluke/zaključke u vidu predloga šalje na usvajanje Izvršnom odboru Banke, u slučaju da je takva odluka potrebna.

Lokalni komitet za modele

Svrha Lokalnog komiteta za modele je da osigura konzistentnost metodologije i standarda razvoja modela, validacije i monitoringa. Komitet predlaže odluke Izvršnom odboru za sve modele, parametre i povezane procese i sisteme koji se tiču modela za upravljanja rizicima, obuhvatajući lokalne modele kao i lokalnu upotrebu modela koji se koriste širom grupe.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.1. Uvod (nastavak)****Komitet za upravljanje nefinansijskim rizicima**

Cilj Komiteta za upravljanje nefinansijskim rizicima je da razmatra, predlaže odluke i validira pitanja iz oblasti upravljanja operativnim rizicima Banke, uz primenu Odluke o nefinansijskom riziku kao i sprovođenja korektivnih mera i aktivnosti mitigacije rizika kako bi upravljali nefinansijskim rizicima (operativni, reputacioni, rizik usklađenosti, pravni, rizik informacionih i telekomunikacionih tehnologija (ICT) i rizik bezbednosti) na proaktivan način.

Služba upravljanja bilansom

Služba upravljanja bilansom je organizovana kao samostalni organizacioni deo koji je direktno odgovoran Izvršnom odboru Banke. Takođe, ona je primarno odgovorna za strateško finansiranje i likvidnost, kao i za upravljanje drugim tržišnim rizicima (rizik kamatne stope i valutni rizik) Banke. Služba upravljanja bilansom priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, kao i izveštaje vezane za upravljanje aktivom i pasivom za potrebe organa Banke.

Interna revizija

Interna revizija se uspostavlja sa ciljem da doprinese poboljšanju poslovanja Banke obezbeđujući funkciju nezavisnog, objektivnog uveravanja, kao i savetodavnih aktivnosti baziranih na najboljoj praksi. Putem sistematičnog i disciplinovanog pristupa, interna revizija pomaže Banci da ostvari svoje ciljeve ocenjujući i poboljšavajući efikasnost upravljanja rizicima, kontrolnih i upravljačkih procesa.

Interna revizija vrši kontinuirani nadzor nad procesom upravljanja rizicima u Banci, na način da proverava adekvatnost procedura, uspostavljenih kontrolnih mehanizama, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor o nalazima i datim preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

U skladu sa Zakonom o bankama u Erste Banci a.d. Novi Sad ("Banka") ustanovljena je unutrašnja organizacija kojom su opredeljeni organizacioni delovi koji u svojoj nadležnosti i odgovornosti imaju zadatak upravljanja rizicima. Cilj sistema za upravljanje rizicima jeste da identifikuje i kvantifikuje rizik kome je Banka izložena u obavljanju svoje poslovne delatnosti.

Funkcije praćenja i upravljanja rizicima su u nadležnosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektor za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka kao posebnih organizacionih jedinica u Banci. Politike upravljanja rizicima, strategija upravljanja rizicima kao i strategija upravljanja kapitalom povezane su sa strategijom Banke, a obuhvataju definisanje vrste rizika, načine upravljanja tim rizicima kao i stepen rizika koje je Banka voljna prihvatiti kako bi postigla svoje poslovne ciljeve. Posebna pažnja se poklanja punoj usklađenosti sa relevantnim propisima Narodne Banke Srbije (NBS).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)**

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima i Sektor za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka obuhvataju sledeće:

Identifikovanje i merenje odnosno procena izloženosti Banke prema pojedinim vrstama rizika;
Praćenje rizika, uključujući njihov nadzor i kontrolu, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
Merenje odnosno procena kao i upravljanje rizičnim profilom Banke i adekvatnosti kapitala;
Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prevashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
Razvijanje i primena kvantitativnih modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu naprednog poslovnog odlučivanja i određivanja cene rizika;
Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika i njihova kontrola;
Kvantifikovanje uticaja promena u ekonomskom ciklusu ili stresnih događaja na finansijski položaj Banke;
Procena rizičnosti uvođenja novih proizvoda i eksternalizacije aktivnosti;
Izrada metodologija, procedura i politika za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata.

Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Banke, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Banci. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka, Službe kontrole usklađenosti poslovanja i Službe upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

Direkcija za integrisano upravljanje rizicima;
Direkcija za razvoj modela i upravljanje podacima rizika;
Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti;
Direkcija za upravljanje operativnim i sajber rizikom;
Odeljenje za upravljanje kolateralima
Direkcija za upravljanje podacima.

Sektor za upravljane kreditnim rizicima se sastoji iz sledećih organizacionih jedinica:

Direkcija za upravljanje kreditnim rizicima;
Direkcija za strategiju i upravljanje kreditnim portfolijom;
Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana;

Služba kontrole usklađenosti poslovanja:
Odeljenje upravljanja rizikom finansijskog kriminala;
Odeljenje kontrole sprečavanja pranja novca (AML);
Odeljenje regulatorne usklađenosti poslovanja;
Odeljenje upravljanja rizicima sukoba interesa i HOV;

Služba upravljanja rizicima bezbednosti:
Odeljenje upravljanja rizicima informacione bezbednosti;
Odeljenje upravljanja rizicima fizičke bezbednosti;
Odeljenje upravljanja kontinuitetom poslovanja;

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici kojima Banka jeste ili može biti izložena.

Banka je u svom poslovanju naročito izložena: kreditnom riziku, riziku koncentracije, tržišnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku. Dobijene informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru zasudski upravljanje aktivom i pasivom i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji se šalju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.1. Uvod (nastavak)****Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (nastavak)**

Upravnom odboru se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

36.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke i adekvatnost njenog kapitala.

Poslovna politika Banke zahteva i predviđa maksimalnu zaštitu Banke od izloženosti kreditnom riziku, kao najznačajnijem riziku u bankarskom poslovanju.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih) kao i uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, koje se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažuriraju i prilagođavaju, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Strategijom upravljanja rizicima Banke, Kreditnom politikom, kao i politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika.

Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Odobrovanje kreditnih proizvoda se bazira na kreditnom kvalitetu klijenta, vrsti kreditnog proizvoda, kolateralu, sistemu dodatnih uslova te ostalih faktora umanjivanja kreditnog rizika.

Procena rizika neizmirenja obaveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na verovatnoći stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu meru rizika nastupanja statusa neizmirenja obaveze druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta se redovno, a najmanje na godišnjoj osnovi ažurira. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utiču na zahtevanu cenu rizika, te na formiranje rezervisanja za kreditne rizike. Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procenu rizika od stupanja klijenta u status neizmirenja obaveza (defaulta). Za klijente iz segmenta privrede, interni rejtingi uzimaju u obzir finansijsku snagu klijenta (pokazatelje profitabilnosti, adekvatnosti ročne strukture određenih elemenata aktive i pasive, adekvatnosti novčanih tokova, stepen zaduženosti, izloženosti kreditno-deviznom riziku, privredne grane u kojoj dužnik posluje, položaja dužnika na tržištu, specifičnih karakteristika dužnika i drugih relevantnih pokazatelja). Za segment stanovništva i mikro klijenata, interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom skoringu, ali isto tako se koriste demografske i finansijske informacije. Primenjuje se ograničavanje rejtinga u zavisnosti od članstva u grupi ekonomski povezanih lica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2. Kreditni rizik (nastavak)**

Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupne Direkcije za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modeli se odobravaju od strane Izvršnog odbora Banke. Interni rejting sistem usklađen je sa sistemom Erste Grupe AG koji pravi razliku između klijenata kod kojih je nastupio status neizmirenja obaveza (default). Za "performing" klijente (klijenti koji nisu u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 8 ocena (A1/A2/B1/B2/C1/C2/D1/D2) za klijente iz segmente stanovništva, odnosno skalu od 13 ocena (1/2/3/4a/4b/4c/5a/5b/5c/6a/6b/7/8) za sve ostale kategorije. Za klijente koji su u statusu neizmirenja obaveza Banka koristi skalu od 5 ocena (R1-R5).

U cilju povećanja uporedivosti kvaliteta aktive Erste Grupe, Banka koristi novi model za procenu kategorije rizika izloženosti. Na bazi kalibracije internih verovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza koje se koriste za regulatorne svrhe (obračun rezervacija) na stope nastupanja statusa neizmirenja obaveza (default rates) koje objavljuju rejting agencije, svakom klijentu je aproksimiran eksterni rejting radi razvrstavanja u risk kategorije.

Za potrebe izveštavanja, grupisanje je izvršeno u sledeće 4 kategorije rizika:

Nizak rizik (low risk) – klijenti sa uspostavljenom dobrom, te dužom saradnjom sa Bankom, kao i veliki međunarodno priznati klijenti. Snažna finansijska pozicija bez očekivanih finansijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti iz segmenta stanovništva koji imaju dugu istoriju saradnje sa Bankom ili klijenti koji koriste široku lepezu proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u izmirivanju obaveza trenutno, niti u poslednjih 12 meseci. Pri tome se novi poslovi, generalno, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije. Ova kategorija obuhvata S&P rejtinge od AAA do BB.

Poseban nadzor (managment attention) – klijenti sa jedva zadovoljavajućom ili nezadovoljavajućom finansijskom situacijom. Održavanje kreditnog položaja veoma neizvesno na srednji rok. Negativni kvalitativni kriterijumi prisutni. Klijenti iz segmenta stanovništva sa ograničenom štednjom ili verovatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsetnike za ranu naplatu. Ova kategorija obuhvata S&P rejting B.

Ispod standarda (sub-standard) – klijenti osetljivi na negativne finansijske i ekonomske uticaje S&P rejtinga lošijeg od CCC kod kojih nije nastupio status neizmirenja obaveza.

Problematična potraživanja (non-performing) - klijenti kojima je zabeležen jedan ili više kriterijuma za nastupanje statusa neizmirenja obaveza, u skladu sa definicijom precizno propisanih internim aktima Banke i Erste Grupe AG: neizvesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti duže od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupaka. Pored toga, problematičnim potraživanjima se smatraju i restruktuirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza. S ciljem utvrđivanja statusa neizmirenja obaveza Banka primenjuje pristup na nivou klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neizmirenja obaveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasifikuju kao--problematična potraživanja.

Praćenje i nadzor kreditnog rizika

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovna analiza rizika klijenta, koja uključuje redovni status rejtinga, mogućnost servisiranja obaveza prema Banci, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uslovima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvalitetu kreditnog portfolija koje može rezultirati materijalnim gubicima za Banku, te Banka kroz proces redovnih reodobrenja analizira celokupni status dužnika. Važnost redovnog reodobrenja kreditnih izloženosti je u redovnom praćenju klijenta kao i kvaliteta portfolija te predstavlja dodatnu meru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2. Kreditni rizik (nastavak)****Praćenje i nadzor kreditnog rizika (nastavak)**

Banka sprovodi evaluaciju kreditnog kvaliteta temeljem informacija o klijentu, takođe uzевši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu istoriju između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanja povećanog rizika (Early Warning Signals)

Sistemi i procesi ranog upozoravanja služe da detektuju rane indicije negativnih razvoja, kako bi omogućili proaktivne mere smanjenja rizika. Banka primenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspešnosti naplate čak i u slučajevima pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u izmirenju obaveza te praćenjem informacija sa tržišta.

Kontrolna funkcija EWS u Banci je organizovana u okviru zasebnog organizacionog dela unutar Direkcije upravljanja kreditnim rizikom pravnih lica (Odeljenje za EWS i monitoring).

Status neizmirenja obaveza

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve na nivou Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 – Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga na nivou klijenta
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 – Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2. Kreditni rizik (nastavak)****Status neizmirenja obaveza (nastavak)**

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 – R5) ukoliko je došlo do realizacije barem jednog od default događaja E1 – E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 – E5 više nije važeći i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 – E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 – E5.

Tokom 2023. godine Banka je sprovodila proces ranog prepoznavanja statusa neizmirenja obaveza kod klijenata. Ukupan iznos potraživanja klijenata kod kojih je tokom 2023. prepoznat status neizmirenja obaveza i dodeljena oznaka E1 bio je RSD 1.422 miliona sa efektom na ispravku vrednosti od RSD 306 miliona.

Otpis potraživanja

Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadive plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banka se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja.

Dodatno, Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke „Službeni glasnik RS“, br. 77/2017 od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2. Kreditni rizik (nastavak)****Geopolitička kriza**

Na osnovu odluke Erste Grupe, Banka je u junu 2022. godine u cilju ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta klijenata iz cikličnih industrija koji su pogođeni rusko-ukrajinskom krizom, uvela pravilo po kojem će sve partije klijenata iz krizom pogođenih industrija, ukoliko klijent ima verovatnoću stupanja u status neizmirenja obaveza (PD) veću od 2,5%, biti reklasifikovane u nivo 2 ispravke vrednosti. Ukupna izloženost klijenata koji su po ovom osnovu reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti na 31.12.2022. iznosi RSD 74,3 milijardi, i odnosi se najvećim delom na pravna lica. Ukupan efekat u 2022. godini po ovom osnovu jeste povećanje rezervacija u iznosu od RSD 91 milion. Tokom 2023. godine urađeno je ažuriranje spiska klijenata koji su na ovaj način reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti. Na dan 31.12.2023. ukupna izloženost po ovom osnovu iznosi RSD 9,4 milijardi sa efektom povećanja ispravke vrednosti od RSD 68 miliona.

Dodatno, takođe na osnovu odluke Erste Grupe, u cilju ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta klijenata iz energetskog sektora koji su pogođeni rusko-ukrajinskom krizom, Banka je u septembru 2022. godine uvela kriterijum po kojem će sva potraživanja pomenute grupe klijenata biti reklasifikovana u nivo 2 ispravke vrednosti, uz mogućnost izuzetaka na pojedinačnim slučajevima. Ukupna izloženost klijenata koji su po ovom osnovu reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti na 31.12.2022. iznosi RSD 25,5 milijardi, i odnosi se na pravna lica. Ukupan efekat u 2022. godini po ovom osnovu jeste povećanje rezervacija u iznosu od RSD 336 miliona. U 2023. godini urađeno je ažuriranje ovog spiska i na dan 31.12.2023. ukupna izloženost klijenata koji su reklasifikovani u nivo 2 ispravke vrednosti iznosi RSD 16,7 milijardi, sa efektom smanjenja ispravke vrednosti RSD 52,7 miliona. U novembru 2023. godine usvojena je proširena lista izuzetaka kojom su određeni klijenti reklasifikovani u nivo 1 (ukupna izloženost RSD 7,2 milijarde, sa efektom smanjenja na ispravku vrednosti od RSD 107 miliona). Klijenti koji pripadaju obema gore pomenutim grupama (cikličnim industrijama a istovremeno i energetskom sektoru) su prikazane u okviru efekta koji se odnosi na energetski sektor.

Banka nije dodatno sprovedila kvantitativne analize osetljivosti, nego su one vršene na nivou nadležnih organizacionih delova Erste Grupe.

Klasifikacija industrija u kojima se klijenti nalaze, kao i njihova kategorizacija prate se na redovnom nivou.

Kao drugu meru kvantifikacije, Banka je tokom Q4 2023. godine revidirala parametre PD uključujući i deo koji se odnosi na buduće izgleda u ekonomiji (Forward Looking Information) sa različitim verovatnoćama potencijalnih ishoda. Za kalkulaciju očekivanih gubitaka, FLI se koristi za prve tri godine obračuna. U poglavlju **36.2 Kreditni rizici (nastavak)** u okviru **Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka** je više detalja o scenarijima i varijablama koji su korišćeni za obračun FLI.

Banka će u narednom periodu redovno pratiti razvoj makro pokazatelja i makro predikcija u zemlji i okruženju (forward-looking informacija), a sve u cilju pravovremenog revidiranja svih relevantnih parametara kreditnih rizika

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	60,299,087	60.299.087
Založena finansijska sredstva	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	672.404	-	672.404	-	672.404
Hartije od vrednosti	58.757.082	(27.757)	58.729.325	-	58.729.325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.525.592	(15.268)	3.510.324	19,009,827	22.520.151
Kredit i potraživanja od komitenata	232.500.697	(6.914.692)	225.586.005	1.816.289	227.402.294
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	4.143.494	4.143.494
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.210.941	3.210.941
Investicione nekretnine	-	-	-	50.142	50.142
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	112.945	112.945
Odložena poreska sredstva	-	-	-	272.885	272.885
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	-	-	-	1.717.766	1.717.766
Bilansna izloženost	295.455.775	(6.957.717)	288.498.058	90.738.838	379.236.896
Date garancije i jemstva	48.123.903	(120.534)	48.003.369	-	48.003.369
Preuzete buduće obaveze	80.007.945	(175.084)	79.832.861	-	79.832.861
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	452.090.938	452.090.938
Vanbilansna izloženost	128.131.848	(295.618)	127.836.230	452.090.938	579.927.168
Ukupna izloženost	423.587.623	(7.253.335)	416.334.288	542.829.776	959.164.064

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezbeđenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja Banka nerizičnim plasmanima smatra plasmane Narodnoj banci Srbije.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti na dan 31.12.2023:

	U RSD hiljadama					
	Hartije od vrednosti			Akumulirane ispravke vrednosti		
	Bruto vrednost					
AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL	
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	672.404	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	672.404	-	-	-
Hartije od vrednosti	47.007.566	7.961.735	3.787.781	27.757	4.914	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	46.512.566	7.828.048	3.768.184	26.625		-
Od čega: Ostalo	495.000	133.687	19.597	1.132		-
Ukupna izloženost	47.007.566	7.961.735	4.460.185	27.757	4.914	-

Na dan 31. decembra 2023. godine 98,90% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2023:

- Moody's Investors Service Ba2 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / stabilni izgledi

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto i neto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja, kao i ostale stavke koje banka ne smatra izloženim kreditnom riziku, a u skladu sa pozicijama bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine dat je u tabeli ispod:

	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	U RSD hiljada
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/rezervisanja	Neto vrednost		Vrednost iz bilansa stanja
Gotovina i sredstva kod centralne banke	28.963.166	-	28.963.166	25.713.097	54.676.263
Založena finansijska sredstva	6.229.454	-	6.229.454	-	6.229.454
Potraživanja po osnovu derivata	814.366	-	814.366	-	814.366
Hartije od vrednosti	55.350.689	64.500	55.286.189	-	55.286.189
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	10.353.703	6.932	10.346.771	-	10.346.771
Kredit i potraživanja od komitenata	223.523.008	6.515.131	217.007.876	-	217.007.876
Investicije u zavisna društva	-	-	-	93.560	93.560
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	3.192.108	3.192.108
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	3.100.408	3.100.408
Investicione nekretnine	-	-	-	52.659	52.659
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	129.231	129.231
Odložena poreska sredstva	-	-	-	342.595	342.595
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	11.902	11.902
Ostala sredstva	1.343.457	166.082	1.177.375	-	1.177.375
Bilansna izloženost	326.577.843	6.752.645	319.825.198	32.635.560	352.460.758
Date garancije i jemstva	40.421.924	3.318	40.418.606	-	40.418.606
Preuzete buduće obaveze	73.482.180	566.546	72.915.634	-	72.915.634
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	329.937.072	329.937.072
Vanbilansna izloženost	113.904.104	569.864	113.334.240	329.937.072	443.271.312
Ukupna izloženost	440.481.947	7.322.509	433.159.438	362.572.632	795.732.070

U skladu sa poslovnim politikom Banke, osnovnim izvorom kreditnog rizika Banka smatra portfolio kredita i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, kao i vanbilansne izloženosti u vidu Finansijskih garancija i Preuzetih budućih obaveza, te je u nastavku dat detaljan pregled tih izloženosti¹ u pogledu sektora i kategorija potraživanja, statusu i načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

¹ Ostale izloženosti bilansa stanja koje Banka smatra izloženim kreditnom riziku, prevashodno proizilaze iz aktivnosti koje podržavaju osnovno poslovanje Banke (formiranje rezervi likvidnosti, odnosno upravljanje kratkoročnom likvidnošću, kao i otpimizacija prihoda od kamata putem upravljanja aktivom i pasivom) i odlikuju se visokim kreditnim kvalitetom.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled hartija od vrednosti na dan 31.12.2022:

U RSD hiljada

	Hartije od vrednosti			Akumulirane ispravke vrednosti		
	AC	FVOCI	FVTPL	AC	FVOCI	FVTPL
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	814.366	-	-	-
Od čega: Ostalo	-	-	814.366	-	-	-
Hartije od vrednosti	45.078.301	11.501.841	5.000.001	64.500	-	-
Od čega: Državne obveznice Republike Srbije	44.583.300	11.389.172	4.972.952	64.500	-	-
Od čega: Ostalo	495.001	112.669	27.049	-	-	-
Ukupna izloženost	45.078.301	11.501.841	5.814.367	64.500	-	-

Na dan 31. decembra 2022. godine 97,68%% izloženosti po osnovu hartija od vrednosti odnosi se na izloženost po osnovu državnih obveznica Republike Srbije, kojima Banka u skladu sa važećom Odlukom o adekvatnosti kapitala banke dodeljuje ponder rizika 0%.

Kreditni rejting Republike Srbije za dugoročno zaduživanje na dan 31. decembra 2022:

- Moody's Investors Service Ba2 / stabilni izgledi
- Fitch Ratings BB+ / stabilni izgledi
- Standard and Poor's BB+ / stabilni izgledi

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematič na potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Uticaj sredstava obezbeđen ja na smanjenje ispravke vrednosti
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematič nih potraživanja	Problematič nih potraživanja	
	Potraživanja od stanovništva	78.304.758	15.650.117		3.772.882	3.514.303	
Stambeni krediti	45.186.424	6.088.155	1.511.866	513.725	36.992.758	388.692	-
Potrošački i gotovinski krediti	31.701.526	9.215.487	2.160.191	2.827.738	67.758	2.001	-
Transakcioni i kreditne kartice	1.416.715	346.470	100.825	124.177	5.272	-	-
Ostala potraživanja	93	5	-	48.663	-	-	-
Potraživanja od privrede	108.818.301	10.836.867	609.518	2.893.281	33.367.814	1.361.425	1.154.197
Velika preduzeća	22.728.822	1.978.290	221.966	-	12.587.516	-	9.992
Mala i srednja preduzeća	53.012.799	4.218.605	39.924	2.489.825	16.242.331	1.163.381	991.229
Mikro preduzeća i preduzetnici	20.922.777	4.592.757	330.047	385.123	4.468.331	197.271	152.976
Poljoprivrednici	59.538	37.193	17.579	18.265	69.636	773	-
Javna preduzeća	12.094.365	10.022	2	68	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	31.633.980	604.802	80.860	138.436	64.082	183	93.157
Ukupna potraživanja	218.757.039	27.091.786	4.463.260	6.546.020	70.497.684	1.752.301	1.247.354

* Efekat sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti izračunat simuliranjem LGD parametra isključivanjem sredstava obezbeđenja. Simulacija se odnosi na opšta rezervisanja i posebna rezervisanja za pojedinačno značajne klijente (za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim kolateral ne utiče na vrednost LGD-a).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija

(a) Pregled prema kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja kojima su obezbeđena ta potraživanja na dan 31. decembra 2022. godine:

	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja ²	Vrednost sredstava obezbeđenja*		U RSD hiljada Utica sredstava obezbeđenja na smanjenje ispravke vrednosti*
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja	
Potraživanja od stanovništva	83.941.896	12.633.095	3.095.646	2.565.499	44.849.125	266.188	132.813
Stambeni krediti	51.884.515	2.736.788	490.907	375.092	44.598.947	264.806	131.051
Potrošački i gotovinski krediti	30.471.667	9.542.299	2.531.016	2.047.334	236.191	1.382	1.748
Transakcioni i kreditne kartice	541.226	109.461	22.543	19.579	2.228	-	7
Ostala potraživanja	1.044.488	244.547	51.180	123.494	11.759	-	7
Potraživanja od privrede	97.042.601	14.912.154	1.452.789	2.486.316	19.587.091	1.239.401	1.340.627
Velika preduzeća	20.630.166	699.457	-	41.208	4.968.352	41.208	51.607
Mala i srednja preduzeća	36.785.755	7.318.217	719.256	2.193.442	7.139.706	1.175.226	1.091.996
Mikro preduzeća i preduzetnici	25.874.719	6.698.024	701.822	213.201	6.477.686	14.761	182.807
Poljoprivrednici	2.549.890	196.456	31.711	38.465	1.001.347	8.206	14.217
Javna preduzeća	11.202.071	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	15.271.527	9.677	2	465.509	42.394	291.718	333.463
Ukupna potraživanja	196.256.024	27.554.926	4.548.437	5.517.324	64.478.610	1.797.307	1.806.903

² Problematična potraživanja Banke uključuju potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (videti „36.2 Kreditni rizik – status neizmirenja obaveza) i restrukturirana potraživanja „Non performing forbearance“ (videti 36.2 Kreditni rizik – reprogramirana potraživanja) koja nisu u statusu neizmirenja obaveza.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(b) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2023. godine:

	U RSD hiljada										
	Neobezvređena potraživanja		Obezvređena potraživanja		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	nije dospelo	dospelo	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja
Prema sektorima											
Potraživanja od stanovništva	97.484.231	245.195	-	3.512.634	101.242.060	1.180.129	-	2.536.135	97.525.796	37.065.788	390.693
Stambeni krediti	52.786.445	-	-	513.725	53.300.170	292.199	-	187.887	52.820.084	36.992.758	388.692
Potrošački i gotovinski krediti	42.868.572	209.976	-	2.826.394	45.904.942	861.538	-	2.248.050	42.795.354	67.758	2.001
Transakcioni i kreditne kartice	1.829.116	35.219	-	123.852	1.988.187	26.392	-	100.198	1.861.597	5.272	-
Ostala potraživanja	98	-	-	48.663	48.761	-	-	-	48.761	-	-
Potraživanja od privrede	118.737.423	1.527.282	1.973.557	919.705	123.157.967	1.425.587	985.054	694.405	120.052.921	33.367.814	1.361.425
Velika preduzeća	24.240.551	688.527	-	-	24.929.078	199.174	-	-	24.729.904	12.587.516	-
Mala i srednja preduzeća	56.728.815	542.513	1.792.834	696.991	59.761.153	570.933	959.487	502.411	57.728.322	16.242.331	1.163.381
Mikro preduzeća i preduzetnici	25.653.769	191.829	180.723	204.383	26.230.704	484.351	25.567	174.472	25.546.314	4.468.331	197.271
Poljoprivrednici	108.641	5.670	-	18.264	132.575	3.271	-	17.461	111.843	69.636	773
Javna preduzeća	12.005.647	98.743	-	67	12.104.457	167.858	-	61	11.936.538	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	24.889.932	7.429.710	116.073	22.363	32.458.078	68.901	25.508	19.941	32.343.728	64.082	183
Ukupna izloženost	241.111.586	9.202.187	2.089.630	4.454.702	256.858.105	2.674.617	1.010.562	3.250.481	254.923.359	70.497.684	1.752.301
Prema kategorijama potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neproblematična potraživanja od čega:	241.110.235	9.201.850	-	-	250.312.085	2.675.506	-	-	247.637.853	70.497.684	-
restrukturirana	4.612.923	31.591	-	-	4.644.514	220.190	-	-	4.424.324	190.873	-
Problematična potraživanja od čega:	1.351	337	2.089.630	4.454.702	6.546.020	385	1.010.562	3.250.481	2.284.592	-	1.752.301
restrukturirana	-	-	1.776.958	968.274	2.745.232	-	934.431	628.615	1.182.186	-	986.207
Ukupna izloženost	241.111.586	9.202.187	2.089.630	4.454.702	256.858.105	2.674.617	1.010.562	3.250.481	249.922.445	70.497.684	1.752.301

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2023. godine**
36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

(c) Pregled bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2022. godine:

	Neobezvređena potraživanja ³		Obezvređena potraživanja ⁴		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti			Vrednost sredstava obezbeđenja		U RSD hiljada	
	nije dospel	dospel	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		ispravke vrednosti na neobezvređena potraživanja	na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi	Ukupna neto potraživanja	Neobezvređena potraživanja	Obezvređena potraživanja	
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	99.298.739	480.732	254.830	2.201.835	102.236.136	1.408.874	130.484	1.651.011	99.045.767	44.901.693	213.620	
Stambeni krediti	55.109.462	71.039	230.153	76.648	55.487.302	304.628	107.568	48.375	55.026.731	44.651.515	212.238	
Potrošački i gotovinski krediti	42.226.802	358.090	24.400	1.983.024	44.592.316	1.074.872	22.654	1.526.553	41.968.237	236.191	1.382	
Transakcioni i kreditne kartice	672.384	970	132	19.323	692.809	8.359	125	15.649	668.676	2.228	-	
Ostala potraživanja	1.290.091	50.633	145	122.840	1.463.709	21.015	137	60.434	1.382.123	11.759	-	
Potraživanja od privrede	112.976.830	446.694	2.349.007	121.329	115.893.860	1.712.391	1.371.143	88.778	112.721.548	19.587.090	1.239.402	
Velika preduzeća	21.277.793	51.830	41.208	-	21.370.831	190.692	13.607	0	21.166.532	4.968.352	41.208	
Mala i srednja preduzeća	44.612.188	211.041	2.181.701	11.740	47.016.670	608.849	1.285.043	6.938	45.115.840	7.139.705	1.175.227	
Mikro preduzeća i preduzetnici	33.117.799	171.016	102.393	96.558	33.487.766	655.730	58.314	72.173	32.701.549	6.477.686	14.761	
Poljoprivrednici	2.768.411	11.375	23.705	13.031	2.816.522	30.196	14.179	9.667	2.762.480	1.001.347	8.206	
Javna preduzeća	11.200.639	1.432	-	-	11.202.071	226.924	-	-	10.975.147	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	15.271.196	10.010	459.216	6.293	15.746.715	27.975	126.631	4.776	15.587.333	42.394	291.718	
Ukupna izloženost	227.546.765	937.436	3.063.053	2.329.457	233.876.711	3.149.240	1.628.258	1.744.565	227.354.648	64.531.177	1.744.740	
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	227.423.812	935.575	-	-	228.359.387	3.130.394	-	-	225.228.993	64.478.610	-	
od čega: restrukturirana	543.260	4.226	-	-	547.486	37.736	-	-	509.750	342.970	-	
Problematična potraživanja	122.953	1.861	3.063.053	2.329.457	5.517.324	18.846	1.628.258	1.744.565	2.125.655	52.567	1.744.740	
od čega: restrukturirana	105.908	1.317	128.882	294.630	530.737	15.706	63.539	186.806	264.686	42.517	95.467	
Ukupna izloženost	227.546.765	937.436	3.063.053	2.329.457	233.876.711	3.149.240	1.628.258	1.744.565	227.354.648	64.531.177	1.744.740	

³ Banka neobezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja nisu u statusu neizmirenja obaveza i potraživanja kod kojih nije evidentiran dokaz o obezvređenju

⁴ Banka obezvređenim potraživanjima smatra potraživanja koja su u statusu neizmirenja obaveza i kod kojih postoji evidentan dokaz o obezvređenju

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(d) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje na dan 31. decembra 2023. godine:

U RSD hiljada

	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	81.296.915	15.979.055	355.536	96.253	1.669	605.429	1.162.162	433.872	405.605	905.567
Stambeni krediti	51.454.204	1.105.812	35.110	5.200	-	293.669	140.507	49.816	9.281	20.452
Potrošački i gotovinski krediti	28.292.617	14.573.835	311.429	85.443	1.345	249.712	1.006.936	368.143	370.330	831.272
Transakcioni i kreditne kartice	1.549.996	299.408	8.997	5.610	324	14.823	14.656	15.913	25.835	52.627
Ostala potraživanja	98	-	-	-	-	47.225	63	-	159	1.216
Potraživanja od privrede	115.018.334	4.699.374	542.770	4.206	19	2.469.416	239.385	19.943	62.986	101.532
Velika preduzeća	24,402,092	2.083	524.903	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	54,833,905	2.437.405	9	8	-	2.272.048	202.398	5.470	9.369	539
Mikro preduzeća i preduzetnici	23,571,204	2.256.577	17.623	174	19	194.576	36.586	14.464	52.194	87.286
Poljoprivrednici	106,743	3.309	235	4.024	-	2.789	337	9	1.423	13.707
Javna preduzeća	12,104,390	-	-	-	-	3	64	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32,310,995	8.568	25	54	-	1.841	49	7.505	6.797	122.243
Ukupna izloženost	228,626,244	20.686.997	898.331	100.513	1.688	3.076.686	1.401.596	461.320	475.388	1.129.342
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	228,626,244	20.686.997	898.331	100.513	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	4,535,953	104.349	2.038	2.174	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	0	-	-	-	1.688	3.076.686	1.401.596	461.320	475.388	1.129.342
od čega: restrukturirana	0	-	-	-	-	2.241.226	333.112	53.149	32.453	85.292
Ukupna izloženost	228,626,244	20.686.997	898.331	100.513	1.688	3.076.686	1.401.596	461.320	475.388	1.129.342

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(v) Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnije na dan 31. decembra 2022. godine:

	U RSD hiljada									
	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	Nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana
Potraživanja od stanovništva	83.826.539	15.497.973	349.276	101.163	4.519	452.898	701.201	309.117	276.323	717.126
Stambeni krediti	54.175.969	977.527	19.580	7.421	-	182.261	90.103	4.144	2.727	27.569
Potrošački i gotovinski krediti	28.067.427	14.110.179	312.700	90.103	4.485	216.240	600.133	292.321	253.601	645.128
Transakcioni i kreditne kartice	660.023	1.549	10.978	804	-	3.418	2.798	2.786	3.013	7.439
Ostala potraživanja	923.120	408.718	6.018	2.835	34	50.979	8.167	9.866	16.982	36.990
Potraživanja od privrede	122.423.442	6.202.775	78.483	31	-	76.559	887.179	391.983	1.037.829	542.295
Velika preduzeća	21.287.121	42.502	-	-	-	-	41.208	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	42.799.009	1.972.908	51.313	-	-	36.350	817.362	325.750	992.444	21.535
Mikro preduzeća i preduzetnici	30.835.979	2.442.116	10.720	-	-	32.529	28.483	32.506	36.363	69.070
Poljoprivrednici	2.742.278	37.288	189	31	-	7.680	126	12.384	314	16.232
Javna preduzeća	9.501.051	1.701.020	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	15.258.004	6.941	16.261	-	-	-	-	21.343	8.708	435.458
Ukupna izloženost	206.249.981	21.700.748	427.759	101.194	4.519	529.457	1.588.380	701.100	1.314.152	1.259.421
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	206.167.603	21.673.304	420.681	97.799	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	430.687	113.328	3.226	245	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	82.378	27.444	7.078	3.395	4.519	529.457	1.588.380	701.100	1.314.152	1.259.421
od čega: restrukturirana	69.661	27.091	7.078	3.395	-	158.492	148.130	29.924	18.969	67.997
Ukupna izloženost	206.249.981	21.700.748	427.759	101.194	4.519	529.457	1.588.380	701.100	1.314.152	1.259.421

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(e) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2023. godine:

	U RSD hiljada						
	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	101.242.059	3.715.211	3.514.303	546.941	2.535.903	3,47	390.693
Stambeni krediti	53.114.050	480.029	513.726	131.008	187.867	0,97	388.692
Potrošački i gotovinski krediti	46.091.060	3.108.874	2.827.737	415.933	2.247.931	6,14	2.001
Transakcioni i kreditne kartice	1.988.188	126.308	124.177	-	100.105	6,25	-
Ostala potraživanja	48.761	-	48.663	-	-	99,80	-
Potraživanja od privrede *	107.864.411	2.754.908	2.618.412	2.164.486	1.555.627	2,32	1.182.193
Sektor A	10.025.177	1.469.186	2.371.730	2.080.883	1.387.926	23,66	1.128.008
Sektor B, C i E	25.522.864	276.288	116.985	42.135	60.542	0,46	35.388
Sektor D	12.382.949	255.100	97	-	85	-	-
Sektor F	18.001.515	122.795	7.302	-	6.531	0,04	-
Sektor G	17.241.551	288.507	79.624	38.055	67.867	0,46	464
Sektor H, I i J	9.889.415	110.342	19.254	2.370	13.823	0,19	853
Sektor L, M i N	14.782.940	232.690	23.420	1.043	18.853	0,12	17.480
Potraživanja od ostalih klijenata	47.769.635	465.541	413.305	33.805	169.898	0,87	179.415
Ukupna potraživanja	256.858.105	6.935.660	6.546.020	2.745.232	4.261.428	2,50	1.752.301

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

(f) Podaci o problematičnim potraživanjima na dan 31. decembra 2022. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			Ukupno	od čega: restrukturirana potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	102.236.133	3.190.370	2.565.499	473.106	1.794.327	2,51	266.187
Stambeni krediti	55.487.299	460.571	375.093	169.248	161.470	0,68	264.805
Potrošački i gotovinski krediti	44.592.317	2.624.078	2.047.333	303.858	1.556.467	4,59	1.382
Transakcioni i kreditne kartice	692.809	24.134	19.579	-	15.783	2,83	-
Ostala potraživanja	1.463.708	81.587	123.494	-	60.607	8,44	-
Potraživanja od privrede	98.711.796	2.758.518	2.342.130	36.351	1.368.513	2,37	1.219.923
Sektor A	8.810.612	1.069.651	1.735.781	-	940.193	19,70	1.140.553
Sektor B, C i E	24.960.462	380.511	103.650	12.567	40.623	0,42	37.166
Sektor D	10.772.999	332.327	-	-	-	-	-
Sektor F	11.640.652	382.136	325.560	-	292.481	2,80	-
Sektor G	15.124.008	201.937	71.245	22.473	47.220	0,47	-
Sektor H, I i J	8.585.294	116.709	37.165	-	20.371	0,43	996
Sektor L, M i N	18.817.769	275.247	68.729	1.311	27.625	0,37	41.208
Potraživanja od ostalih klijenata	32.928.782	573.175	609.695	21.280	228.829	1,85	311.197
Ukupna potraživanja	233.876.711	6.522.063	5.517.324	530.737	3.391.669	2,36	1.797.307

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2023. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja				
					od čega: otpisano				
Potraživanja od stanovništva	2.565.497	1.430.758	175.381	175.182	-	199	306.329	3.514.303	977.785
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	2.951.825	698.330	19.348	19.348	-	-	599.090	3.031.717	1.306.807
Ukupna potraživanja	5.517.322	2.129.088	194.729	194.530	-	199	905.419	6.546.020	2.284.592

U RSD
hiljada

*Druge promene se odnose na povećanje kreditne izloženosti postojećih NPL klijenata (prelazak sa vanbilansne na bilansnu izloženost).

d) Podaci o promenama problematičnih potraživanja u 2022. godini:

	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Smanjenje problematičnih potraživanja				Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
			Ukupno	od čega: naplaćeno	od čega: prebačeno u kategoriju neproblematičnih potraživanja				
					od čega: otpisano				
Potraživanja od stanovništva	1.931.683	1.681.991	1.169.635	903.051	42.327	224.257	121.459	2.565.499	771.172
Potraživanja od privrede i ostalih klijenata	2.355.781	2.235.531	1.974.568	804.411	430.549	739.609	335.081	2.951.825	1.354.483
Ukupna potraživanja	4.287.464	3.917.522	3.144.203	1.707.462	472.876	963.866	456.540	5.517.324	2.125.655

U RSD
hiljada

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolaterala (eng. Collateral Recovery Ratio).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored ovog procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolaterala, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolaterala. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom procene nekretnina.

Provera vrednosti kolaterala se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolaterala. Način provere vrednosti kolaterala se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolaterala od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolaterala se definiše u zavisnosti od vrste kolaterala, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima i analitikom podataka, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih regulatornih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolaterala prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite**

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su pružene od strane:

- Država;
- komercijalnih banaka dovoljnog kreditnog kvaliteta i međunarodnih razvojnih banaka – izloženostima obezbeđenim garancijom banke i međunarodnih razvojnih banaka.

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika. Banka izloženostima ili delovima izloženosti potpuno obezbeđenim hipotekom na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili je tu nepokretnost dao u zakup na osnovu odgovarajućeg ugovora (ili namerava da u njoj stanuje ili je dâ u zakup) – dodeljuje ponder rizika 35% odnosno izloženostima koje su potpuno obezbeđene hipotekama na poslovnim nepokretnostima, dodeljuje ponder rizika 50%.

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Podobnim sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine za sve pristupe i metode smatraju se i gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod banke kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Banke.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁵ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2023.godine:

U RSD hiljada

	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Potraživanja od stanovništva	23.662	36.732.632	700.187
Stambeni krediti	-	36.684.216	697.234
Potrošački i gotovinski krediti	23.407	46.352	-
Transakcioni i kreditne kartice	255	2.064	2.953
Ostala potraživanja	-	-	-
Potraživanja od privrede	685.760	1.109.410	32.934.069
Velika preduzeća	-	-	12.587.516
Mala i srednja preduzeća	438.845	479.354	16.487.513
Mikro preduzeća i preduzetnici	246.915	630.056	3.788.631
Poljoprivrednici	-	-	70.409
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	3.486	31.608	29.171
Ukupna izloženost	712.908	37.873.650	33.663.427
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	712.143	37.272.242	32.513.299
od čega: restrukturirana	24.171	99.836	66.866
Problematična potraživanja	765	601.407	1.150.129
od čega: restrukturirana	-	119.586	866.621
Ukupna potraživanja	712.908	37.873.649	33.663.428

⁵ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti⁶ sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembra 2022.godine:

	U RSD hiljada		
	Vrste sredstava obezbeđenja* do nivoa potraživanja		
	Depoziti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti
Potraživanja od stanovništva	180.309	44.323.918	611.086
Stambeni krediti	928	44.261.270	601.555
Potrošački i gotovinski krediti	177.153	58.769	1.651
Transakcioni i kreditne kartice	2.228	-	-
Ostala potraživanja	-	3.879	7.880
Potraživanja od privrede	1.195.627	1.084.749	18.546.116
Velika preduzeća	-	-	5.009.560
Mala i srednja preduzeća	778.611	346.174	7.190.147
Mikro preduzeća i preduzetnici	410.233	700.379	5.381.835
Poljoprivrednici	6.783	38.196	964.574
Javna preduzeća	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	1.971	177.447	154.694
Ukupna izloženost	1.377.907	45.586.114	19.311.896
Prema kategorijama potraživanja			
Neproblematična potraživanja	1.353.503	45.135.121	17.989.986
od čega: restrukturirana	4.855	174.582	163.533
Problematična potraživanja	24.403	450.993	1.321.911
od čega: restrukturirana	-	126.659	11.325
Ukupna potraživanja	1.377.906	45.586.114	19.311.897

⁶ Vrednost sredstava obezbeđenja se određuje na osnovu procene ovlašćenog procenitelja (ili nekog drugog dokumenta u odnosu na tip sredstva obezbeđenja) sa mogućim internim korekcijama, nakon čega se primenjuje efektivna stopa (collateral haircut) u skladu sa katalogom kolaterala i umanjuje za prethodne terete.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Osnovni principi preuzimanja i upravljanja založenom imovinom su regulisani Procedurom o preuzimanju založene imovine u postupcima prinudne naplate. Predmete preuzimanja čine uglavnom nepokretnosti i retko pokretna imovina.

Osnovni principi za preuzimanje imovine (nepokretnih i pokretnih) koji se moraju uzeti u obzir uključuju analizu tržišne vrednosti i potencijalne utrživosti imovine koja se razmatra, koja mora biti potkrepljena očekivanim prihodom od prodaje, koji će dovesti iznos naplaćenih potraživanja Banke na najviši nivo. U slučaju kada Banka donosi odluku o preuzimanju određene nepokretnosti, analiza se radi i primenom metode neto sadašnje vrednosti. U zavisnosti od osnovnih karakteristika imovine, vrsta imovine (nekretnine, pokretnosti) se dalje može deliti na primarna i sekundarna kada se uzme u obzir mogućnost preuzimanja, u zavisnosti od njihove svrhe i drugih karakteristika, poput lokacije, vrste, tehničkih standarda, opremljenosti, godine izgradnje i sl. kao i u zavisnosti od situacije na tržištu u smislu ponude i potražnje određenih vrsta instrumenata obezbeđenja. Svi gorepomenuti parametri utiču na donošenje konačne odluke o realizaciji postupka preuzimanja u vlasništvo Banke.

Banka kao strategije upravljanje imovinom stečenom naplatom potraživanja primenjuje: prodaju, izdavanje, razvoj, zadržavanja, odnosno kombinacije nekih od datih strategija. Predlog strategije mora uključivati realan plan u smislu sprovođenja strategije. Procenjeni povezani troškovi, prihodi i uticaj bilansa uspeha moraju se uzeti u obzir. U slučaju predlaganja strategije "zadržavanja". troškovi održavanja moraju se jasno prikazati u strategiji imovine.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio

Tabela ispod predstavlja takozvani, „LTV“ racio za stambene kredite, a koji predstavljaju deo ukupnih kredita odobrenih stanovništvu.

Vrednost LTV pokazatelja*	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2023.	U RSD hiljada
		Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima na dan 31.12.2022.
Ispod 50%	14.269.984	12.794.078
Od 50% do 70%	10.862.313	14.300.825
Od 70% do 90%	9.872.971	16.743.963
Od 90% do 100%	1.982.238	2.672.351
Od 100% do 120%	2.859.068	5.015.176
Od 120% do 150%	1.959.818	3.227.152
Preko 150%	1.057.120	5.809.219
Ukupno	42.863.512	60.562.764
N		
Prosečni LTV	62,6%	75,3%

*LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti (uzete su u obzir samo hipoteke na stanu ili privatnoj kući i umanjene za iznos prethodnih tereta) kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Banka finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVTPL) na osnovu:

- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

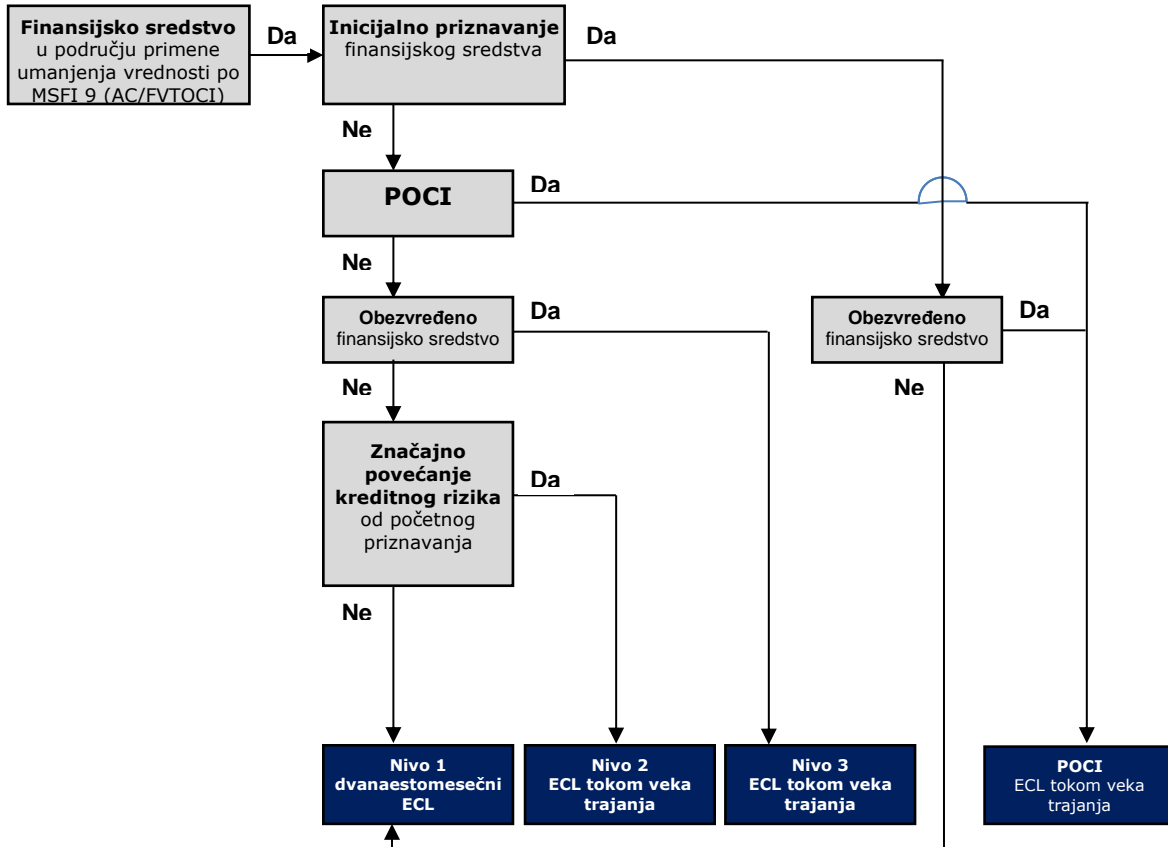
Banka teži tome da svoja ključna portfolija (krediti i potraživanja od komintenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje. U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (*eng. stage*), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se naplatiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces kreiranja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka:

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Nivo obezvređenja 1**

- a) Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),
- b) Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,
- c) Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet.

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u statusu neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Banka koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Banka definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja;
- **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo non-performing forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prebacivanje klijenta u nadležnost direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
- **Prevara** - u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.
- **EWS** - u slučaju aktiviranja sistema ranih signala upozorenja procene povećanja kreditnog rizika, finansijsku imovinu dužnika treba preneti u nivo 2.
- **Kriterijumi na nivou portfolija** - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Kvantitativni kriterijumi**

- **Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je racio veći od definisanog praga (engl. threshold). Definisanje praga je u nadležnosti Banke, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- **Apsolutna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja** - odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Apsolutna promena iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \sum_{t=1}^M GCA_t \cdot PD_t \cdot LGD_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
 - 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2015. ($t_0 = 31. 5. 2015$), a dospeće je krajem oktobra 2020. godine ($T = 31. 10. 2020$), tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4. odnosno $M = 6$;
 - 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;
 - 4) GCA_t je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;
- Procenjuje se kao $GCA_t = GCA_{t_0} \cdot c_t$, gde je GCA_{t_0} bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a c_t je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.
- 5) PD_t je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;
 - 6) LGD_t je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;
 - 7) D_{t-1} je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Izračunava se kao:

$$D_{t-1} = \frac{1}{(1 + \text{EIR})^{t-1}}$$

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT} = \sum_{t=1}^M \text{EXP}_t \cdot \text{PD}_t \cdot \text{LGD}_t \cdot D_{t-1}$$

Gde je EXP_t procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $\text{EXP}_t = \text{Off-Bal}_{t0} * \text{CCF}_t * c_t$, gde je

- i) Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii) CCF_t je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmiranja obaveza (dodeljen rejting R). Banka očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine.

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restruktuiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“;
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario;
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

$$\text{ECL}_{LT,s} = \max(0; \text{GCA}_{t_0} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{\text{CF}_j}{(1 + \text{EIR})^{(j-t_0)/365}})$$

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Gde je

- 1) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s ;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CF_j su očekivani novčani tokovi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = p_1 \cdot ECL_{LT,1} + p_2 \cdot ECL_{LT,2} + p_3 \cdot ECL_{LT,3}$$

Gde je

- 1) ECL_{LT} verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) $ECL_{LT,s}$ očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s , $s = 1, 2$ ili 3 na datum izveštavanja;
- 3) p_s je verovatnoća dešavanja scenarija s , $s = 1, 2$ na datum izveštavanja.

U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

$$ECL_{LT,s} = \max(0; \sum_{i=t_0}^{\infty} \frac{CF_i}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}} - \sum_{j=t_0}^{\infty} \frac{CF_j}{(1 + EIR)^{(j-t_0)/365}})$$

- a) CF_i su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- b) CF_j su očekivani novčani prilivi u vreme j ; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim klijentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = GCA_{t0} \cdot LGD_{tiD}$$

Gde je:

- 1) ECL_{LT} očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCA_{t0} je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGD_{tiD} je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
36.2 Kreditni rizik (nastavak)

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

$$ECL_{LT} = \text{Off - Bal}_{t_0} \cdot CCF \cdot LGD_{tID}$$

Gde je:

- Off-Bal_{t0} vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t₀);
- CCF faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

PD predstavlja verovatnoću da će performing klijent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifetime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

PD parametar (lifetime) predstavlja rizik odlaska klijenta u status neizmirenja obaveza u određenoj tački vremena, a uzevši u obzir forward-looking informacije (FLI komponente). Kao rezultat, dobija se jedan osnovni (baseline) scenario u procesu predviđanja kreditnih gubitaka, kao i dva alternativna scenarija za odabrane makroekonomske varijable (optimistični i pesimistični). Alternativni scenariji su izvedeni, zajedno sa verovatnoćama za njihovo realizovanje, kao odstupanje od osnovnog (baseline) scenarija. Uzevši u obzir više scenarija, "neutralne" verovatnoće odlaska u status neizmirenja se podešavaju pomoću makro modela koji povezuju relevantne makro varijable sa pokretačima rizika (risk driver-ima).

Forward-looking informacije se inkorporiraju u proces obračuna rezervacija za kreditne gubitke tokom prve tri godine. Nepriistrasan i verovatnoćom ponderisan iznos očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) uzimajući u obzir FLI (Forward-looking information) izračunat je korišćenjem verovatnoća svakog od tri makroekonomska scenarija. Primeri tipičnih makroekonomskih varijabli korišćenih u navedenom procesu su realan bruto domaći proizvod (GDP), stopa nezaposlenosti (UR), indeks industrijske proizvodnje. Izbor makroekonomskih varijabli zavisi od dostupnosti predikcija istih na lokalnom tržištu. Realan bruto domaći proizvod (GDP) se smatra glavnim indikatorom stanja i ekonomskog razvoja.

Pregled makroekonomskih varijabli uključenih za obračun Forward-looking informacije kao i period dostupnosti istih se mogu videti u tabeli ispod:

Makroekonomska varijabla	Početak serije	Kraj serije
Prosečna zarada	2005Q1	2022Q4
Bruto domaći proizvod – godišnja stopa rasta	2004Q1	2022Q4
6m EURIBOR	2004Q1	2022Q4
Kurs EUR/RSD prosek u periodu	2004Q1	2022Q4

Za razvoj Forward-looking statističkih modela su korišćeni podaci vremenskih serija u periodu 2008Q4 – 2022Q4.

Obračun FLI komponente u 2023 godini:

Metodološki pristup je ostao nepromenjen u odnosu na 2022. godinu osim u :

- Rekalibracija modela – implementiran je novi model sa izmenom izbora varijabli i i produžene su vremenske serije, što je uticalo na vrednosti koeficijenata varijabli

U cilju najadekvatnijeg reflektovanja aktuelne makroekonomske situacije, predlog eksperata Erste Group je promena verovatnoća za korišćena "Down", "Base", "UP" scenarija sa 59%, 40%, 1% na 49%, 50% i 1% respektivno.

Verovatnoća za scenario "Base" je promenjena na 50% u skladu za zahtevom Grupe.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

U cilju boljeg reflektovanja velike volatilnosti procena makroekonomskih varijabli i ekonomskog oporavka usled trenutne makroekonomske neizvesnosti, „Down“ scenario je učinjen konzervativnijim kombinovanjem standardnog „Down“ scenarija i „Adverse Comprehensive Stress Test“ scenarija.

Implementacija novih forward looking informacija u 2023. godini dovela je do promene verovatnoće nastanka statusa neizmirenja obaveza. Ažuriranje verovatnoća je usledilo dva puta tokom 2023. godine rezultirajući dodatnim rezervisanjem u iznosu od oko RSD 282 miliona.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default)

LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza.

Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Banke izračunat je za segmente fizičkih lica, mikro klijenata i pravnih lica, poslednja godišnja reprocena rađena u novembru 2023. godine. Efekat za Fizička i Pravna lica je bio smanjenje rezervisanja (RSD 304 miliona za fizička lica i RSD 39 miliona za pravna lica), dok je mikro segment imao povećanje rezervisanja od RSD 29 miliona. Nove LGD vrednosti su procenjene na osnovu duže istorije podataka, dok je metodologija obračuna LGD parametra usklađena sa preporukom NBS (isključeni su klijenti koji su u statusu neizmirenja obaveza proveli manje od 12 meseci, LGD je ograničen vrednostima 0 i 1, preciznije su definisani otvoreni/zatvoreni slučajevi, ekstrapolacija je urađena na osnovu individualnih rezervisanja i alocirane vrednosti kolaterala).

CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor)

CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Banka nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti. Banka je u maju 2023. godin ažurirala ove vrednosti sa efektom na rezervisanja od RSD 100 miliona smanjenja.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Tabela u nastavku sadrži informacije o efektima modifikacije:

	U RSD hiljada
	Efekat modifikacije evidentiran kroz bilans uspeha
	<hr/>
<i>Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija</i>	
Poljoprivreda i prehrambena industrija	124
Preduzetnici	(8)
Stanovništvo	(1.270.825)
Trgovina	(1)
Usluge i turizam	(226)
	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	(1.270.936)
	<hr/>

Negativni efekti modifikacije sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine iznose RSD 1.270.936 (u hiljadama). Modifikacija stambenih kredita sporvedena na osnovu člana 4. tačka 3), člana 14. stav 1. tačka 11) i člana 15. stav 1. Zakona o Narodnoj banci Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 72/03, 55/04, 85/05 -dr. zakon, 44/10, 76/12, 106/12, 14/15, 40/15 -odluka US i 44/18) i člana 28. stav 7. Zakona o bankama („Službeni glasnik RS”, br. 107/05, 91/10 i 14/15), po čemu je Izvršni odbor NBS doneo Odluku o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u toku 2023. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	2.456.420	1.480.262	-	133.698	-	290.350	3.512.634	976.499
Stambeni krediti	306.744	264.648	-	27.825	-	29.842	513.725	325.838
Potrošački i gotovinski krediti	2.007.261	1.163.164	-	104.410	-	239.621	2.826.394	578.344
Transakcioni i kreditne kartice	93.554	52.280	-	1.463	-	20.518	123.852	23.654
Ostala potraživanja	48.861	170	-	-	-	369	48.663	48.663
Potraživanja od privrede	2.470.337	698.893	195.154	19.346	-	256.623	2.893.262	1.213.803
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	467.288	33.187	-	-	(2.022.536)	2.489.825	1.027.927
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.433.601	228.798	161.967	14.001	-	2.263.291	385.106	185.067
Poljoprivrednici	36.736	2.807	-	5.345	-	15.935	18.264	803
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	(67)	67	6
Potraživanja od ostalih clijenata	465.509	10.516	-	2	-	337.587	138.436	92.987
Ukupna potraživanja	5.392.266	2.189.671	195.154	153.046	-	884.560	6.544.332	2.283.289

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja u 2022. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine		Potraživanja koja su prestala da budu obezvređena u toku godine		Druge promene	Bruto vrednost na kraju perioda	Neto vrednost na kraju perioda
		Ukupno	od čega: obezvređena na pojedinačnoj osnovi	Ukupno	od čega: bila obezvređena na pojedinačnoj osnovi			
Potraživanja od stanovništva	1.848.332	1.226.253	114.346	268.383	43.494	-	2.456.665	675.170
Stambeni krediti	308.106	126.464	97.120	68.136	40.148	-	306.801	150.858
Potrošački i gotovinski krediti	1.416.442	1.089.066	17.085	189.177	2.927	-	2.007.424	458.217
Transakcioni i kreditne kartice	16.824	-	-	3.025	188	-	19.455	3.681
Ostala potraživanja	106.960	10.723	141	8.045	231	-	122.985	62.414
Potraživanja od privrede	2.169.698	2.310.619	2.240.713	268.383	7.382	(21.548)	2.470.336	1.010.415
Velika preduzeća	62.756	-	-	-	-	(21.548)	41.208	27.601
Mala i srednja preduzeća	1.148.377	2.176.528	2.164.904	68.136	-	-	2.193.441	901.460
Mikro preduzeća i preduzetnici	902.420	114.841	61.485	189.177	-	-	198.951	68.464
Poljoprivrednici	56.145	19.250	14.324	3.025	7.382	-	36.736	12.890
Javna preduzeća	-	-	-	8.045	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	166.780	8.708	5.988	-	-	-	465.509	334.102
Ukupna potraživanja	4.018.030	3.545.580	2.361.047	536.766	50.876	(21.548)	5.392.510	2.019.687

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u toku 2023. godine:

U RSD hiljada

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2023.
Potraživanja od stanovništva	3.190.369	5.060.229	3.832.170	9.418.533	3.716.264
Stambeni krediti	460.571	1.151.961	1.117.513	2.289.015	480.086
Potrošački i gotovinski krediti	2.624.079	3.744.123	2.604.652	6.834.474	3.109.588
Transakcioni i kreditne kartice	24.133	164.120	110.005	295.019	126.590
Ostala potraživanja	81.586	25	-	25	-
Potraživanja od privrede	3.172.312	578.384	580.071	1.093.191	3.105.046
Velika preduzeća	204.299	-	-	200.448	199.174
Mala i srednja preduzeća	1.900.830	-	-	2.032.831	2.032.831
Mikro preduzeća i preduzetnici	786.217	311.910	253.094	(1.641.948)	684.390
Poljoprivrednici	54.042	32.895	34.021	33.607	20.732
Javna preduzeća	226.924	233.579	292.956	468.253	167.919
Potraživanja od ostalih klijenata	159.382	392.046	247.210	594.369	114.350
Ukupna izloženost	6.522.063	6.030.659	4.659.451	11.106.093	6.935.660
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja	3.130.394	3.804.153	3.725.915	7.076.085	2.674.232
od čega: restrukturirana	37.736	209.040	356.003	747.497	220.190
Problematična potraživanja	3.391.669	2.226.506	933.536	4.030.017	4.261.428
od čega: restrukturirana	266.051	474.058	165.059	2.202.162	1.563.046
Ukupna izloženost	6.522.063	6.030.659	4.659.451	11.106.102	6.935.660

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja u 2022. godine:

U RSD hiljada

	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda*	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Druge promene	Akumulirana ispravka vrednosti na dan 31. decembra 2022.
Potraživanja od stanovništva	2.849.319	4.762.624	4.161.970	(259.604)	3.190.369
Stambeni krediti	498.722	776.790	811.362	(3.579)	460.571
Potrošački i gotovinski krediti	2.260.789	3.912.388	3.296.691	(252.407)	2.624.079
Transakcioni i kreditne kartice	23.891	39.061	36.889	(1.930)	24.133
Ostala potraživanja	65.917	34.385	17.028	(1.688)	81.586
Potraživanja od privrede	2.326.012	4.007.748	2.160.403	(1.001.045)	3.172.312
Velika preduzeća	73.049	250.361	118.825	(286)	204.299
Mala i srednja preduzeća	1.053.989	2.291.803	1.021.347	(423.615)	1.900.830
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.079.073	1.138.561	872.097	(559.320)	786.217
Poljoprivrednici	69.724	66.340	64.144	(17.878)	54.042
Javna preduzeća	50.177	260.683	83.990	(54)	226.924
Potraživanja od ostalih klijenata	145.880	175.176	520.505	358.831	159.382
Ukupna izloženost	5.321.211	8.945.548	6.842.878	(901.818)	6.522.063
Prema kategorijama potraživanja					
Neproblematična potraživanja od čega: restrukturirana	2.608.270 727.175	5.921.852 40.196	5.264.503 62.402	(135.225) (667.233)	3.130.394 37.736
Problematična potraživanja od čega: restrukturirana	2.712.941 41.046	3.023.696 213.825	1.578.375 492.621	(766.593) 503.801	3.391.669 266.051
Ukupna izloženost	5.321.211	8.945.548	6.842.878	(901.818)	6.522.063

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2023. godine

	U RSD hiljada			
	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	16.197.871	13.924.938	826.197	457.234
Stambeni krediti	3.226.345	2.816.405	40.224	6.754
Potrošački i gotovinski krediti	4.498.326	4.138.283	354.176	210.842
Transakcioni i kreditne kartice	368.945	2.326.754	18.181	10.671
Ostala potraživanja	8.104.255	4.643.496	413.616	228.966
Potraživanja od privrede	948.614	463.645	21.166	23.683
Velika preduzeća	53.894	40.306	-	-
Mala i srednja preduzeća	184.482	137.969	-	4.903
Mikro preduzeća i preduzetnici	249.418	273.833	19.368	15.455
Poljoprivrednici	10.746	10.715	1.793	3.320
Javna preduzeća	688.450	823	6	5
Potraživanja od ostalih klijenata	1.859.374	3.602	12.279	1.598
Ukupna potraživanja	19.244.235	14.392.185	859.643	482.515
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	18.384.145	10.739.146	-	-
od čega: restrukturirana	377.378	66.671	-	-
Problematična potraživanja	860.090	3.653.039	859.643	482.515
od čega: restrukturirana	209.560	648.577	209.560	35.170
Ukupna potraživanja	19.244.235	14.392.185	859.643	482.515

Prihodi od kamata za kredite se iskazuju u skladu sa MSFI 9 po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek plasmana na neto sadašnju vrednost plasmana. Prilikom određivanja efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir svi ugovorni uslovi koji se odnose na taj finansijski instrument, ali ne i budući kreditni gubici. Kod obezvređenih plasmana, prihod se priznaje u visini prihoda određenog primenom efektivne kamatne stope na neto knjigovodstvenu vrednost (knjigovodstvenu vrednost umanjenu za iznos obezvređenja).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama u periodu završenom na dan 31. decembra 2022. godine

U RSD hiljada

	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Potraživanja od stanovništva	6.018.344	6.027.777	254.413	161.820
Stambeni krediti	1.856.084	1.861.482	20.680	15.761
Potrošački i gotovinski krediti	4.048.211	4.056.834	224.087	142.058
Transakcioni i kreditne kartice	100.253	99.834	3.489	2.281
Ostala potraživanja	13.796	9.627	6.157	1.720
Potraživanja od privrede	4.122.820	3.791.405	98.411	68.816
Velika preduzeća	609.664	593.541	1.803	1.762
Mala i srednja preduzeća	1.708.809	1.624.436	77.404	53.272
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.330.702	1.157.759	17.304	11.979
Poljoprivrednici	102.432	104.825	1.900	1.803
Javna preduzeća	371.213	310.844	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.634.252	2.646.236	7.997	4.057
Ukupna potraživanja	12.775.416	12.465.418	360.821	234.693
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	12.405.894	12.223.513	-	-
od čega: restrukturirana	32.598	30.109	-	-
Problematična potraživanja	369.522	241.905	360.821	234.693
od čega: restrukturirana	55.296	48.503	48.360	42.528
Ukupna potraživanja	12.775.416	12.465.418	360.821	234.693

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Reprogramirani krediti**

Kada su ispunjeni uslovi za reprogram kredita Banka radije reprogramira, odnosno restrukturira kredite, nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, smanjenje inicijalno ugovorene kamatne stope, smanjenje anuiteta, delimični otpis potraživanja ili bilo koju drugu izmenu inicijalnih uslova kreditiranja na način da se klijentu odobre povoljniji uslovi nego što je to inicijalno odobreno. Reprogrami mogu biti poslovni (biznis) repogrami ili forbearance restrukturiranje.

Biznis reprogram podrazumeva izmenu inicijalno ugovorenih uslova na način da se klijentu odobravaju povoljniji uslovi kreditiranja a koja nije uslovljena pogoršanjem finansijske pozicije dužnika, odnosno ublažavanjem posledica pogoršane finansijske pozicije. Rezultat je promenjene situacije na tržištu i potrebe da se postojeća dinamika i uslovi kredita prilagode novonastalim tržišnim uslovima.

Forbearance predstavlja restrukturiranje uslovljeno:

- nesposobnošću dužnika da ispunjava inicijalno ugovorne obaveze usled finansijskih poteškoća i
- potrebom da banka učini određene ustupke kako bi klijent mogao uredno da servisira ugovorene obaveze.

Performing forbearance - predstavlja polaznu kategoriju u okviru forbearance principa i dodeljuje se u slučaju definisanog pogoršanja finansijske pozicije klijenta odnosno njegove kreditne sposobnosti registrovane docnje preko 30 dana u zadnja 3 meseca pre podnošenja zahteva za reprogram ili drugih nepoštovanja ugovornih uslova prema Banci. Minimalni period važenja ovog statusa je 2 godine tokom kojeg u poslednjih 12 meseci klijent mora da otplati min 6,7% ukupnog duga godišnje (važi za Corporate) sa docnjom ne dužom od 30 da i na kraju perioda ne sme da ima dospeli dug.

Performing forbearance under probation – je posebna kategorija u okviru Forbearance statusa u koju klijent prelazi iz Non performing forbearance ili Defaulted forberanace statusa po isteku monitoring perioda u minimalnom trajanju od 1 godine, pri čemu moraju biti kumulativno ispunjeni uslovi: maksimalne docnje tokom trajanja monitoring perioda, nepostojanja dana docnje na kraju monitoring perioda i evidentiran pozitivan finansijski razvoj (samo za Corporate klijente koji nagoveštava sposobnost dužnika da u budućem periodu uredno ispunjava ugovorne obaveze. Performing Forbearance under probation traje minimalno 2 godine pod uslovom da su ispunjeni svi uslovi da klijent izađe iz statusa Forbearance (klijent nema docnju dužu od 30 dana u poslednjih 12 meseci uzastopno, na kraju perioda nema dospele obaveze, rata nije manja od 50% od inicijalne rate za retail klijente i klijent (vazi za Corporate) je platio minimum 6,7% od glavnice u poslednjih 12 meseci).

Non performing forbearance status se dodeljuje u slučajevima:

- da klijent ne sprovede konačno restrukturiranje po isteku perioda od 18 m od dodeljivanja statusa „privremene mere“;
- nastupanja nekog od događaja neizmirenja obaveza koji se ne odnosi na restrukturiranje za vreme trajanja performing forbearance statusa;
- kašnjenja preko 30 dana kod klijenta koji je u Performing Forbearance under probation statusu
- Ako se klijentu koji je u Performing Forbearance under probation statusu uradi novi reprogram u drugoj godini trajanja statusa

Monitoring period za klijente sa NPF statusom traje godinu dana nakon čega u slučaju ispunjenja definisanih uslova prelazi u Performing forbearance under probation status.

Distresni reprogram/restrukturiranje (defaulted forbearance) predstavlja vid restrukturiranja kojim klijent dobija status neizmirenja obaveza. Ovim putem se obuhvata celokupna izloženost (ili njen najveći deo) i uvek je uslovljena značajnim pogoršanjem boniteta klijenta. Distresni reprogram se odobrava uvek kada klijent ima rejting R3 u momentu odobrenja reprograma kada klijent nije u radnom odnosu (važi samo za fizička lica) kao i kada se klijentu odobrava drugi reprogram a prošlo je manje od 2 godine od odobrenja inicijalnog reprograma.

Privremene mere - pod privremenim merama se ne podrazumeva konačno restrukturiranje već među korak do sprovođenja konačnog restrukturiranja. Najčešće se javlja u situacijama kada je prisutan veći broj kreditora kod određenog klijenta i potreban je duži vremenski period zbog internih postupaka i procedura svakog pojedinog kreditora kako bi se konačni model restrukturiranja definisao (primer - situacije kada se pribegava stand-still sporazumima ili moratorijumima kao prelaznom rešenju do konačnog restrukturiranja). Period trajanja privremenih mera je ograničen na 18 meseci.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2023. godine:

U RSD hiljada

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturiranih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja*
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	101.242.059	3.715.211	895.934	546.941	351.987	0,88	182.422
Stambeni krediti	53.114.050	480.029	252.882	131.008	44.678	0,48	181.186
Potrošački i gotovinski krediti	46.091.060	3.108.874	643.052	415.933	307.309	1,40	1.236
Transakcioni i kreditne kartice	1.988.188	126.308	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	48.761	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede *	107.846.411	2.754.908	2.903.387	2.164.486	1.287.190	2,57	986.624
Sektor A	10.025.177	1.469.186	2.087.047	2.080.883	1.163.004	20,82	885.856
Sektor B, C i E	25.522.864	276.288	74.443	42.135	1.878	0,29	31.861
Sektor D	12.382.949	255.100	422.148	-	62.640	3,41	21.122
Sektor F	18.001.515	122.795	-	-	-	0,00	-
Sektor G	17.241.551	288.507	268.065	38.055	55.032	1,55	7.681
Sektor H, I i J	9.889.415	110.342	50.641	2.370	3.811	0,51	39.061
Sektor L, M i N	14.782.940	232.690	1.043	1.043	825	0,01	1.043
Potraživanja od ostalih klijenata	47.769.635	465.541	3.590.425	33.805	144.059	7,52	8.034
Ukupna potraživanja	256.858.105	6935.660	7.389.746	2.745.232	1.783.236	2,82	1.177.080

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Banka kontinuirano kontrolira reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja ili pravovremenog dodeljivanja statusa neizmirenja obaveza klijentu koji se ne pridržava definisanih kriterijuma.

Podaci o restrukturiranim potraživanjima u toku 2022. godine:

	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	%	U RSD hiljada Vrednost sredstava obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
			Ukupno	od čega: problematična potraživanja			
Potraživanja od stanovništva	102.236.133	3.190.370	810.971	473.106	264.276	0,79	272.794
Stambeni krediti	55.487.299	460.571	314.733	169.248	73.822	0,57	251.436
Potrošački i gotovinski krediti	44.592.317	2.624.078	496.238	303.858	190.454	1,11	21.358
Transakcioni i kreditne kartice	692.809	24.134	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	1.463.708	81.587	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	98.711.796	2.758.518	240.056	36.351	28.290	0,24	202.755
Sektor A	8.810.612	1.069.651	11.470	-	3.314	0,13	11.470
Sektor B, C i E	24.960.462	380.511	72.525	12.567	1.303	0,29	68.538
Sektor D	10.772.999	332.327	-	-	-	-	-
Sektor F	11.640.652	382.136	-	-	-	-	-
Sektor G	15.124.008	201.937	50.360	22.473	12.972	0,33	24.803
Sektor H, I i J	8.585.294	116.709	103.307	-	9.710	1,20	97.944
Sektor L, M i N	18.817.769	275.247	2.394	1.311	991	0,01	-
Potraživanja od ostalih klijenata	32.928.782	573.175	27.196	21.280	11.221	0,08	5.405
Ukupna potraživanja	233.876.711	6.522.063	1.078.223	530.737	303.787	0,46	480.954

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja u toku 2023. godine:

	RSD hiljada					
	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrednost na na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	810.971	328.210	71.003	976.592	895.934	543.947
Stambeni krediti	314.733	136.457	29.425	291.335	252.882	208.204
Potrošački i gotovinski krediti	496.238	191.753	41.578	685.257	643.052	335.743
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	267.252	4.309.463	-	2.390.510	6.490.351	5.062.117
Velika preduzeća	13.824	-	-	229.407	229.407	207.034
Mala i srednja preduzeća	185.211	282.361	-	1.931.423	2.213.783	1.027.210
Mikro preduzeća i preduzetnici	59.264	470.008	-	229.680	490.067	392.901
Poljoprivrednici	8.953	6.434	-	-	6.434	64
Javna preduzeća	-	3.550.660	-	-	3.550.660	3.434.908
Potraživanja od ostalih klijenata	-	1.473	-	1.988	3.461	446
Ukupna potraživanja	1.078.223	4.639.146	71.003	3.369.090	7.389.746	5.606.510

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanjima u toku 2022. godine:

	Bruto vrenost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Druge promene	Bruto vrenost na na kraju godine	Neto vrenost na na kraju godine
Potraživanja od stanovništva	761.145	294.488	139.024	(105.638)	810.971	546.695
Stambeni krediti	339.596	72.470	67.487	(29.846)	314.733	240.912
Potrošački i gotovinski krediti	421.490	222.018	71.537	(75.733)	496.238	305.783
Ostala potraživanja	59	-	-	(59)	-	-
Potraživanja od privrede	845.350	112.265	25.113	(665.250)	267.252	227.741
Velika preduzeća	-	13.824	-	-	13.824	13.814
Mala i srednja preduzeća	209.782	71.026	-	(95.597)	185.211	170.936
Mikro preduzeća i preduzetnici	632.147	21.385	25.113	(569.155)	59.264	37.743
Poljoprivrednici	3.421	6.030	-	(498)	8.953	5.248
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.606.495	406.753	164.137	(770.888)	1.078.223	774.436

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2023. godine:

U RSD hiljada

	Kapitalizacija doznje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	429.297	5.262	126.827	41.159	5.117	12.705	895.934
Stambeni krediti	97.677	1.402	27.104	39.738	5.117	12.705	252.882
Potrošački i gotovinski krediti	331.620	3.860	99.723	1.421	-	-	643.052
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	83.761	5.849.220	88.819	-	-	-	6.490.351
Velika preduzeća	-	7.681	-	-	-	-	229.407
Mala i srednja preduzeća	45.613	1.839.018	85.631	-	-	-	2.213.783
Mikro preduzeća i preduzetnici	37.412	446.163	3.188	-	-	-	490.067
Poljoprivrednici	736	5.698	-	-	-	-	6.434
Javna preduzeća	-	3.550.660	-	-	-	-	3.550.660
Potraživanja od ostalih klijenata	1.988	1.473	-	-	-	-	3.461
Ukupna potraživanja	515.046	5.855.955	215.646	41.159	5.117	12.705	7.389.746

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja u toku 2022. godine:

	Kapitalizacij a docnje	Grejs period	Produzenje roka otplate	Promena visine kamatne stope	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
Potraživanja od stanovništva	465.607	4.343	586.952	623.054	8.423	50.943	810.971
Stambeni krediti	128.249	1.845	105.599	175.943	8.313	50.720	314.733
Potrošački i gotovinski krediti	337.358	2.498	481.353	447.111	110	223	496.238
Potraživanja od privrede	169.707	103.916	236.550	85.941	-	12.847	267.252
Velika preduzeća	-	13.824	13.824	13.824	-	-	13.824
Mala i srednja preduzeća	119.549	72.598	185.211	68.538	-	-	185.211
Mikro preduzeća i preduzetnici	46.579	17.494	35.665	-	-	10.050	59.264
Poljoprivrednici	3.579	-	1.850	3.579	-	2.797	8.953
Ukupna potraživanja	635.314	108.259	823.502	708.995	8.423	63.790	1.078.223

Pregled prema merama restrukturiranja je prikazan prema svakoj od primenjenih mera nezavisno da li je primenjena bilo koja druga mera.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizik koncentracije plasmana**

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke određenoj grupi dužnika ili pojedinačnom dužniku. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada istoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike, izloženi su istim faktorima koji utiču na prihode i rashode komitenata što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, ustanovljavaju se mere bezbednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja ustanovljenih limita. Takođe, na redovnoj godišnjoj osnovi Banka sprovodi detaljnu i sveobuhvatnu analizu koncentracije kreditnog (ali i drugih) rizika po različitim dimenzijama (klase izloženosti, privredni sektori, kolaterali, proizvodi i sl.).

Banka upravlja rizikom koncentracije u kreditnom portfoliju kroz okvir uspostavljen Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom), regulatorne limite uspostavljene Odlukom o upravljanju rizicima banke, kao i interne limite definisane navedenom Politikom i Procedurom.

Procedurom interne procene adekvatnosti kapitala Banka je definisala praćenje izloženosti kreditnom riziku po sledećim kategorijama: koncentracija po klasama izloženosti (Bazel klase izloženosti), koncentracija po rejtingu klijenata, koncentracija klijenata pravnih lica, Real estate i mikro klijenata po industrijskim sektorima, koncentracija izloženosti prema pojedinačnim klijentima u celokupnom kreditnom portfoliju, portfoliju klijenata pravnih lica, banaka i država, koncentracija kolaterala, koncentracija po valutama i koncentracija po proizvodima. Za potrebe utvrđivanja koncentracije kreditnog rizika koristi se Herfindahl-Hirschman Index (HHI) i Moody's matrica.

Prema Odluci o upravljanju rizicima banke, Banka analizira izloženost kreditnom riziku kroz sledeća dva pokazatelja (uzimajući u obzir sve uslove definisane navedenom Odlukom):

- Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja ne sme biti viša od 25% kapitala Banke.
- Zbir velikih izloženosti, koji ne sme biti viši od 400% kapitala Banke.

Politikom interne procene adekvatnosti kapitala (sa pripadajućom Procedurom) Banka je definisala praćenje koncentracije kreditnog rizika za klijente pravna lica, finansijske institucije i države na sledećim nivoima: maksimalni limit izloženosti i najviši nivo operativnog limita izloženosti po rejtingu.

Pored navedenog, u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizikom koncentracije po osnovu izloženosti banke određenim vrstama proizvoda ("Službeni glasnik RS", br. 103/2018 i 98/2020), Banka je na dan 31. decembra 2023.godine u potpunosti usklađena sa regulatornim zahtevima propisanim tom odlukom.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.2 Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti na dan 31. decembra 2023. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	35.729.661	1.059.905	41.807.969	1.448.937	13.615.008	673.817	5.180.810	281.087	1.390.635	50.300	3.673	257
Stambeni krediti	24.184.729	144.452	21.436.864	260.567	4.946.228	99.246	1.849.966	9.461	178.951	-	3.586	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.186.314	865.858	19.411.960	1.127.929	8.275.433	546.306	3.224.259	238.868	1.165.357	48.776	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	358.597	25.076	959.078	59.695	393.337	27.607	106.585	10.018	46.327	1.524	87	257
Ostala potraživanja	21	24.519	67	746	10	658	-	22.740	-	-	0	-
Potraživanja od privrede *	56.632.136	675.452	32.767.033	1.793.178	10.657.893	134.461	5.155.529	15.291	1	30	15.407	-
Sektor A	1.401.143	557.554	5.670.108	1.739.902	561.300	74.229	20.896	45	-	-	-	-
Sektor B, C i E	7.391.493	73.547	10.121.938	34.394	4.553.976	484	3.338.472	8.560	-	-	-	-
Sektor D	7.330.751	56	2.055.684	22	2.092.245	10	904.172	9	-	-	-	-
Sektor F	13.148.531	3.311	3.507.487	472	1.261.768	120	76.427	3.399	-	-	-	-
Sektor G	8.609.161	35.723	7.087.369	12.510	1.005.269	29.374	444.721	1.987	-	30	15.407	-
Sektor H, I i J	7.038.330	3.848	2.003.815	2.450	548.180	11.794	279.836	1.162	-	-	-	-
Sektor L, M i N	11.712.727	1.413	2.320.632	3.428	635.155	18.450	91.005	129	1	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	43.680.842	293.654	1.485.939	78.056	1.162.703	36.031	277.439	5.366	1	196	749.406	2
Ukupna izloženost	136.042.639	2.029.011	76.060.941	3.320.171	25.435.604	844.309	10.613.778	301.744	1.390.637	50.526	768.486	259

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)**

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti u toku 2022. godine:

	U RSD hiljada											
	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne Srbije		Region Južne i Istočne Srbije		Region Kosova i Metohije		Inostranstvo	
	Neproblema- tična potraživanja	Problema- tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Problema-tična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble-matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble-matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble-matična potraživanja	Neproble- matična potraživanja	Proble-matična potraživanja
Potraživanja od stanovništva	37.140.691	698.470	41.973.988	1.110.478	11.507.522	446.314	8.250.893	294.964	793.302	15.244	4.238	29
Stambeni krediti	25.424.524	104.229	22.171.358	161.406	4.608.293	86.743	2.782.912	22.333	121.002	382	4.117	-
Potrošački i gotovinski krediti	11.320.476	552.991	18.768.457	900.986	6.552.327	339.596	5.259.143	239.322	644.581	14.438	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	131.302	4.489	394.434	8.783	93.965	4.249	48.762	2.054	4.767	4	-	-
Ostala potraživanja	264.389	36.761	639.739	39.303	252.937	15.726	160.076	31.255	22.952	420	121	29
Potraživanja od privrede	50.705.085	401.368	31.933.212	1.870.193	8.355.716	56.654	5.375.653	13.915	-	-	-	-
Sektor A	2.003.700	-	4.697.282	1.735.779	342.342	2	31.507	-	-	-	-	-
Sektor B. C i E	4.296.137	6.156	12.236.972	96.527	4.553.002	68	3.770.701	899	-	-	-	-
Sektor D	6.293.466	-	2.014.468	-	1.864.837	-	600.228	-	-	-	-	-
Sektor F	7.181.373	325.346	3.561.326	184	422.428	30	149.965	-	-	-	-	-
Sektor G	8.204.072	45.530	5.653.454	7.776	591.225	14.250	604.012	3.689	-	-	-	-
Sektor H. I i J	6.825.282	6.975	1.366.061	28.213	218.883	1.096	137.903	881	-	-	-	-
Sektor L. M i N	15.901.055	17.361	2.403.649	1.714	362.999	41.208	81.337	8.446	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	27.586.468	476.395	2.727.966	74.227	838.585	53.202	370.643	5.871	276	-	795.149	-
Ukupna izloženost	115.432.244	1.576.233	76.635.166	3.054.898	20.701.823	556.170	13.997.189	314.750	793.578	15.244	799.387	29

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.2 Kreditni rizik (nastavak)****Rizici srodni kreditnom riziku**

Kreditni rizik obuhvata rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/isporuke, rizik druge ugovorne strane i kreditno-devizni rizik. Banka rizike srodne kreditnom riziku prevazilazi istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik druge ugovorne strane

Banka posluje sa derivativnim finansijskim instrumentima, kao i sa repo/reverznom repo instrumentima što dovodi do njene izloženosti riziku druge ugovorne strane odnosno riziku od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova po toj transakciji.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalnog limita za svaki pojedinačni derivativni finansijski instrument i to na osnovu njegove vrste, ročnosti kao i kreditnog kvaliteta klijenta. Za repo/reverzne repo transakcije uspostavljene su različite vrste limita (nominalni limit za proizvod, nominalni limit prema drugoj ugovornoj strani, limit prema drugoj ugovornoj strani u skladu sa ročnošću i kreditnim kvalitetom klijenta), a kreditni rizik se ograničava i dnevnom vrednovanjem kolaterala i uspostavljanjem procesa za margin call.

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Rizik likvidnosti je definisan Odlukom Narodne banke o upravljanju rizikom likvidnosti („Službeni glasnik RS“, br.103/2016).

Rizik likvidnosti je rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospele obaveze. Da bi se ovaj rizik smanjio ili ograničio rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, upravlja aktivom razmatrajući stepen likvidnosti iste, prati dnevnu likvidnost Banke kao i njene buduće novčane tokove.

To uključuje procenu očekivanih dinarskih i deviznih novčanih tokova na dnevnom nivou i postojanje visoko likvidnih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava ukoliko se to zahteva. Svojom imovinom i obavezama Banka upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze i da njeni klijenti raspolažu svojim sredstvima u skladu sa ugovorenim rokovima.

Upravljanje rizikom likvidnosti u Banci je definisano politikama, procedurama, pravilnicima i ostalim internim aktima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura, pravilnika i ostalih internih akata se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja bilansom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću ("KOL odbor") su odgovorni za praćenje rizika likvidnosti, upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke. Služba upravljanja bilansom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prate pokazatelj rizika likvidnosti (LIK) tako da se isti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne Banke Srbije, i Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama (kriza likvidnosti) (u daljem tekstu "PFNS"). Politika internog procesa procene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) i PFNS definišu i druge pokazatelje i njihove limite kao i osobe/odeljenja zadužene za praćenje i izveštavanje o istim. Kratak rezime kretanja ovih pokazatelja prezentuje se dvonedeljno na sastancima Komiteta za operativno upravljanje likvidnošću, odnosno i češće u slučaju probijanja limita ili promene statusa likvidnosti.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Banke. Takođe, Banka održava zahtevani nivo obavezne dinarske i devizne rezerve, u skladu sa zahtevima Narodne Banke Srbije.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos zbira likvidnih sredstava prvog reda (gotovina sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali; sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Banka klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju) i drugog reda (ostala potraživanja Banke koja dospevaju do mesec dana) i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća (40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva i 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija) i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Pored šireg pokazatelja likvidnosti Banka prati i uži pokazatelj likvidnosti.

Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbiru obaveza banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja, s druge strane.

Banka je i tokom 2023. i tokom 2022. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog nivoa.

Širi pokazatelj likvidnosti	2023	2022
Prosek tokom perioda	2,11	1,39
Najviši	2,43	2,2
Najniži	1,78	1,1
Na dan 31. decembra	2,10	2,11

Uži pokazatelj likvidnosti	2023	2022
Prosek tokom perioda	1,74	1,26
Najviši	2,25	1,98
Najniži	1,43	1,00
Na dan 31. decembra	1,70	1,98

Od 30.06.2017. na osnovu Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke, donete od strane Narodne Banke Srbije, poslovne banke su u obavezi da na mesečnom nivou obračunavaju i izveštavaju o vrednosti Pokazatelja pokriva likvidnom aktivom (u daljem tekstu PPLA). PPLA predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Banka je dužna da PPLA, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Set politika i drugih internih akata usvojen od strane Upravnog i Izvršnog odbora detaljnije opisuje pitanja nadležnosti, metodologije obračuna, limita i eskalacije. Pored definisanog regulatornog limita Banka je uspostavila i prati i interne limite za PPLA, kroz Izveštaj o sklonosti ka rizicima.

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti u okviru Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka odgovorno je za obračun pokazatelja, a za upravljanje pokazateljem i projekcije pokazatelja odgovorna je Služba upravljanja bilansom. Banka je na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine imala vrednost PPLA iznad propisanog limita.

	Na dan 31. decembra 2023.	Na dan 31. decembra 2022.
PPLA	148,21%	157,10%

Banka pored obračuna regulatornih i internih pokazatelja sprovodi i redovni stres test za rizik likvidnosti. Analiza perioda opstanka (SPA – survival period analysis) predstavlja osnovni alat za merenje rizika nesolventnosti i osnovni pokazatelj na osnovu koga se procenjuje sposobnost banke da preživi interno definisana stresna scenarija. Definisane su tri vrste krize (kriza imena, tržišna kriza i kombinovana kriza) sa po dve faze (prvo nastupa ozbiljna faza krize, na koju se nadovezuje blaga faza). Svaka od kriza ima pretpostavljeni period trajanja (a unutar svake krize i faze imaju pretpostavljeni period trajanja). Za potrebe zvaničnog izveštavanja stres test se sprovodi na mesečnoj osnovi. Obračuni su dostupni i na nedeljnom nivou, a rezultati se za sada koriste samo za praćenje. Banka je definisala interne limite za SPA. Usklađenost sa limitima mora da bude obezbeđena i na nedeljnom i na mesečnom nivou.

Od kraja 2023.godine u primeni je nova metodologija za obračun SPA pokazatelja. SPA se fokusira na kratkoročni vremenski interval, do 1 godine i meri period tokom kojeg banka može da nastavi sa poslovanjem pod stresnim uslovima i da ispunjava sve svoje obaveze. Metodologijom je pretpostavljeno postepeno i trenutno zatvaranje određenih izvora finansiranja. Definisane su različite pretpostavke, npr. pretpostavke znavljanja pozicija koja dospevaju, pretpostavke ranog povlačenja depozita, pretpostavke povlačenja neiskorišćenih kreditnih linija i garancija. Za pokriće neto odliva koriste se visokolikvidna aktiva (npr. državne obveznice umanjene za odgovarajuće procenke umanjenja, višak iznad obavezne rezerve, depozitna olakšica kod NBS), kao i mere unapređenja likvidnosti (koje su definisane Planom finansiranja u nepredviđenim situacijama).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)**

Prethodna SPA metodologija propisivala je šest različitih kriza (blaga kriza imena, ozbiljna kriza imena, blaga tržišna kriza, ozbiljna tržišna kriza, blaga kombinovana kriza i ozbiljna kombinovana kriza). Svaka kriza imala je svoj pretpostavljeni period trajanja. Novom metodologijom izmenjene su i pretpostavke koje se koriste u obračunu (npr. koriste se dodatni procenti umanjenja za HOV pored regulatornih, definisane su različite mere za unapređenje likvidnosti, promenjeni su pretpostavljeni procenti odliva za neiskorišćene kreditne linije itd.)

Banka je na novu metodologiju koja je razvijena od strane matične banke (i prethodna je bila razvijena od strane matične banke), prešla nakon prelaska na novi osnovni bankarski informacioni sistem i DWH (data warehouse), a po usaglašavanju i tehničkoj postavci lokalnih pretpostavki. Prelaskom na novu metodologiju izmenjen je i izvor podataka. Trenutno je u primeni standardizovani set tabela koji se dostavlja matičnoj banci (tzv. BITA) na osnovu koga se sprovode različite kalkulacije/različita izveštavanja, ne samo u domenu rizika likvidnosti, i koji se koristi na nivou cele Erste Grupe. Prethodni izvor je korišćen isključivo za potrebe izveštavanja za rizik likvidnosti.

Kao dodatni način za upravljanje rizikom likvidnosti, Banka na mesečnom nivou izrađuje izveštaj o gepu likvidnosti, u kome su pozicije raspoređene ili u skladu sa ugovorenim rokom dospeća ili uz primenu pretpostavki za raspoređivanje pozicija koje nemaju ugovoreni rok dospeća. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti je odgovorno za redovno praćenje i izveštavanje. Izvršni odbor Banke je usvojio interne limite za gep likvidnosti i to za pokazatelj apsolutnog novčanog toka i pokazatelj kumulativnog novčanog toka. Metodologija izrade izveštaja je definisana kroz zaseban interni akt.

Banka u skladu sa zahtevima matične banke, a na bazi EU regulative, prati i izveštava pokazatelj NSFR (Net Stable Funding ratio). Pokazatelj je definisan kao odnos elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje i elemenata koji zahtevaju stabilno finansiranje, i služi za praćenje rizika strukturne likvidnosti, sa fokusom na dugoročno finansiranje u svrhu ograničavanja upotrebe kratkoročnog finansiranja i finansiranja neusklađenosti. Banka je definisala interne limite za pokazatelj NSFR. Banka je tokom kvantitativne studije uticaja uvođenja NSFR pokazatelja u lokalni regulatorni okvir, koja je sprovedena od strane Narodne banke Srbije, obračunala i dostavila NSFR, u skladu sa lokalnim regulatornim zahtevima. Nakon testnog slanja sa stanjem na dan 31.03.2024, Banka će od 30.06.2024 na redovnoj osnovi obračunavati i dostavljati NSFR Narodnoj banci Srbije.

Visina internih limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti riziku likvidnosti putem mesečnog izveštaja o pokazateljima rizika likvidnosti.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

Sledeća tabela prikazuje najznačajnije finansijske obaveze Banke prema roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine.

Banka očekuje da većina deponenata neće zahtevati isplatu depozita na dan dospeća utvrđenim ugovorom.

	U RSD hiljada					
	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2023.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	46.046.515	24.114.356	86.019.214	115.259.601	44.171.414	315.611.100
Subordinirane obaveze	71.097	-	-	3.515.211	5.272.816	8.859.124
Ukupno	46.117.612	24.114.356	86.019.214	118.774.812	49.444.230	324.470.224

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću

	U RSD hiljada					
	Od 0-1 mesec	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno 31.12.2022.
Obaveze po osnovu kredita, depozita i hartija od vrednosti	34.177.894	18.257.086	89.035.346	109.949.493	45.168.022	296.587.841
Subordinirane obaveze	37.804	-	-	-	-	-
Ukupno	34.215.698	18.257.086	89.035.346	109.949.493	52.207.366	303.664.989

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje garancije, akreditive i ostale preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća:

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2023.
Potencijalne obaveze	311.988	509.651	4.978.750	16.138.255	23.770.972	2.414.286	48.123.902
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	66.569.793	172.767	1.188.543	4.297.607	6.582.428	1.196.808	80.007.946
Ukupno	66.881.781	682.418	6.167.293	20.435.862	30.353.400	3.611.094	128.131.848

	Do 14 dana	Od 15 dana do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	U RSD hiljada Ukupno 2022
Potencijalne obaveze	417.253	781.860	4.439.435	14.299.412	19.897.141	586.822	40.421.923
Preuzete neopozive obaveze i akreditivi	50.163.849	189.488	2.196.887	5.225.785	9.253.569	6.452.603	73.482.181
Ukupno	50.581.102	971.348	6.636.322	19.525.197	29.150.710	7.039.425	113.904.104

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine, Banka koristi sredstva Evropske investicione banke (u daljem tekstu: EIB) i Nemačke razvojne banke (u daljem tekstu: KfW), Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: EBRD) i Banke za razvoj saveta Evrope (u daljem tekstu: CEB).

Banka je potpisala četiri ugovora sa EIB za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća, kao i infrastrukturnih projekata malog i srednjeg obima koje realizuju opštine i to 2010. godine, 2012. godine, 2015. godine i 2018. godine u ukupnom iznosu od 175 miliona evra. Tokom 2020. godini Banka potpisala novi ugovor sa EIB na ukupan iznos od 30 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom.

Potpisivanjem ugovora sa KfW 2014. godine, Banka je za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća i projekata energetske efikasnosti/obnovljive energije obezbedila sredstva u iznosu od 20 miliona evra. Banka je krajem 2017. godine potpisala novi ugovor sa KfW u iznosu od 23 miliona evra za potrebe finansiranja energetske efikasnosti i obnovljive energije. Polovinom decembra 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa KfW, za finansiranje obnovljivih izvora energije za mala i srednja preduzeća u ukupnom iznosu od 10 miliona evra. U decembru 2023. godine Banka je potpisala ugovor sa KfW, za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća za projekte zelene ekonomije i ruralnog poslovanja u Srbiji u iznosu od 30 miliona evra. Sredstva iz kreditne linije potpisane u decembru 2023. godine nisu još povučena.

Krajem juna 2018. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, na iznos od 600 miliona dinara. Polovinom juna 2019. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 40 miliona evra. Tokom 2020. godine Banka je potpisala dva dugoročna ugovora sa EBRD za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća u iznosima od 2,16 milijardi dinara i 40 miliona evra. U maju 2021. godine Banka je potpisala ugovor sa EBRD, u iznosu od 1,2 milijarde dinara za potrebe finansiranja projekata energetske efikasnosti u sektoru stanovništva, dok je u avgustu iste godine potpisala još dva ugovora, na iznos od 25 miliona evra za potrebe finansiranja malih i srednjih preduzeća i preduzeća srednje kapitalizacije sa ciljem reagovanja na situaciju izazvanu COVID 19 krizom i na iznos od 5 miliona evra za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća. Banka je krajem septembra 2022. godine potpisala ugovor sa EBRD finansiranja projekata energetske efikasnosti malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 15 miliona evra. Banka je u decembru 2022. godine potpisala ugovor sa EBRD za finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća u ukupnom iznosu od 15 miliona evra.

Za potrebe finansiranja kredita pravnim licima Banka je krajem 2017. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 53 miliona evra. Banka je u junu 2018. godine potpisala novi ugovor sa Erste Group AG za potrebe finansiranja kredita pravnim licima u ukupnom iznosu od 65 miliona evra. Banka je u junu 2022. godine sa Erste Group Bank AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 55 miliona evra. Banka je 12. decembra 2023. godine sa Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG potpisala ugovor o dugoročnom kreditu na iznos od 25 miliona evra.

Banka je u julu 2017. godine potpisala posrednički finansijski ugovor sa Narodnom bankom Srbije kao agentom za korišćenje sredstava iz Apeks zajma za mala i srednja preduzeća i druge prioritete III/B.

Banka je u novembru 2020. godine potpisala dugoročni ugovor sa Razvojnog bankom Saveta Evrope (u daljem tekstu: CEB) za potrebe finansiranja mikro, malih i srednjih preduzeća u iznosu od 30 miliona evra.

Saldo primljenih kredita od inostranih kreditnih institucija na kraju 2023. godine je prikazan u okviru Napomene 28.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)

Analiza ročne strukture sredstava i obaveza

	<u>Do 14 dana</u>	<u>Od 15 dana do 1 meseca</u>	<u>Od 1 do 3 meseca</u>	<u>Od 3 do 12 meseci</u>	<u>Od 1 do 5 godina</u>	<u>Preko 5 godina</u>	U RSD hiljada Ukupno 31.12.2023.
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	60.299.087	-	-	-	-	-	60.299.087
Potraživanja po osnovu derivata	56.542	8.508	4.798	33.027	402.833	166.696	672.404
Hartije od vrednosti	166.527	1.367.190	1.274.952	1.676.576	37.416.319	16.827.761	58.729.325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19.851.011	-	-	2.668.806	334	-	22.520.151
Kredit i potraživanja od komitenata	3.476.418	657.510	6.162.305	20.655.908	93.683.491	102.766.662	227.402.294
Ostala finansijska sredstva	506.463	-	12	943	1.437	12.563	521.418
Ukupna aktiva	84.356.048	2.033.208	7.442.067	25.035.260	131.504.414	119.773.682	370.144.679
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	12.042	239	4.953	31.508	365.239	113.645	527.626
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	16.982.896	471.695	1.709.512	9.757.703	28.309.812	2.935.108	60.166.726
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	192.866.813	6.616.200	11.663.108	27.835.652	12.450.462	4.012.139	255.444.374
Subordinirane obaveze	71.097	-	-	-	3.515.211	5.272.816	8.859.124
Ostale finansijske obaveze	311.338	-	3.929	64.299	341.448	1.131.218	1.852.232
Ukupno obaveze	210.244.186	7.088.134	13.381.502	37.689.162	44.982.172	13.464.926	326.850.082
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	48.245.487	48.245.487
Ukupno pasiva	210.244.186	7.088.134	13.381.502	37.689.162	44.982.172	61.710.413	375.095.569
Ročna neusklađenost na dan: 31. decembra 2023. godine	(125.888.138)	(5.054.926)	(5.939.435)	(12.653.902)	86.522.242	58.063.269	
31. decembra 2022. godine	(116.074.376)	(1.574.349)	(2.525.116)	(13.478.220)	57.710.445	72.711.644	

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.3. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)*****Analiza finansijskih obaveza prema dospeću (nastavak)***

Prethodna tabela predstavlja analizu rokova dospeća finansijskih sredstava i obaveza Banke na osnovu ugovorenih uslova plaćanja. Ugovoreni rokovi dospeća sredstava i obaveza određeni su na osnovu preostalog perioda na dan bilansa stanja u odnosu na ugovoreni rok dospeća. Tabela ne uključuje potencijalne obaveze i preuzete neopozive obaveze koji su prikazani u prethodnoj tabeli. Ročna struktura sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2023. godine zasnovana je na ugovorenim diskontovanim iznosima.

Ročna neusklađenost je rezultat rasta volumena depozita po viđenju u odnosu na plasirana sredstva do 14 dana. Banka prati ročnu usklađenost koristeći statističke modele raspoređivanja depozita po viđenju u očekivane ročnosti.

36.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Poslovanje Banke je između ostalih izloženo i tržišnim rizicima, koji obuhvataju devizni rizik, cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti i robni rizik.

Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti je rizik od promene cene dužničke hartije od vrednosti usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa.

Za izračunavanje kapitalnog zahteva opšteg cenovnog rizika Banka primenjuje standardni pristup i metod dospeća.

Metod dospeća bazira se na raspoređivanju svih neto pozicija u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća prema preostalom periodu do dospeća i kuponskoj (kamatnoj) stopi, a prema propisanoj tabeli u Odluci kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke.

Kapitalne zahteve za tržišne rizike proistekle iz stavki Knjige trgovanja Banka izračunava primenom metodologije i smernica propisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama, procedurama i pravilnicima koje odobravaju Upravni odbor i Izvršni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima na nivou Erste Grupe, kao i sa svim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima Republike Srbije. Revizija politika, procedura i pravilnika se obavlja u skladu sa potrebama, a najmanje jednom godišnje.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe upravljanja bilansom.

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti tržišnim rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Banke, odnosno Odeljenju za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti. Služba upravljanja bilansom i Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prate pokazatelj deviznog rizika, pri čemu Služba upravljanja bilansom po pravilu jednom mesečno priprema izveštaj za Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Dodatno, Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti prati i upravlja tržišnim rizicima kroz kontrolu postavljenih limita knjige trgovanja, izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Postavljene su tri vrste limita:
VaR i SVaR limiti
Limiti osetljivosti (PVBP, CR01)
Stop loss limiti

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
36.4. Tržišni rizici (nastavak)

Value at Risk (VaR) meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija tokom unapred definisanog perioda držanja za dati interval pouzdanosti. Kalkulacija VaR-a se sprovodi metodom istorijske simulacije sa jednostranim nivoom poverenja od 99%, periodom držanja od jednog dana i dvogodišnjim simulacionim periodom.

Praćenje izloženosti radi se na dnevnom nivou.

VaR u RSD hiljada	Na dan 31. decembra 2023.	Na dan 31. decembra 2022.
<i>Kamatni rizik</i>	9.721	14.999
<i>Devizni rizik</i>	375	1.508
Ukupno	10.049	14.630

Za potrebe obračuna internih kapitalnih zahteva dnevni VaR sa nivoom poverenja od 99% se prebacuje na godišnji, a nivo poverenja se povećava na 99,9%.

Stressed Value at Risk (SVaR) je konceptualno sličan VaR-u (nivo poverenja 99%, period držanja jedan dan), ali se za obračun indikatora koristi stresni tržišni period. SVaR meri maksimalni potencijalni gubitak u portfoliju finansijskih instrumenata u tačno određenom vremenskom periodu izazvan promenom cena njegovih delova, a na bazi istorijskih podataka. Period koji se smatra najstresnijim (a koji se periodično preispituje) jeste od početka oktobra 2008. do kraja septembra 2009. godine (jednogodišnja vremenska serija podataka). SVaR se, kao i VaR, obračunava na dnevnom nivou.

Obračuni VaR-a i SVaR-a se sprovode u tehničkom rešenju implementiranom na nivou Erste Grupe.

Postavljena su dva limita osetljivosti, PVBP i CR01.

Price Value of a Basis Point (PVBP) je pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen. Limit je definisan po valutama (RSD, EUR, USD, OTH) i na total nivou.

Credit PV01 (CR01) je pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen. Izloženost se prati na nivou pojedinačnog izdavaoca, zasebno za hartije od vrednosti u knjizi trgovanja i u bankarskoj knjizi.

VaR/SVaR i limite osetljivosti odobrava Izvršni odbor Banke, na predlog Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka, i Odbor za tržišne rizike Erste Grupe. Izloženost i usklađenost sa limitima prati se na dva nivoa, od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i od strane Group Trading Book Risk Management.

Stop loss limiti su uspostavljeni za month-to-date (MtD) i year-to-date (YtD) rezultate Sektora finansijskih tržišta. Razlika između maksimalnog MtD/YtD i trenutnog MtD/YtD se stavlja u odnos sa limitom i ne sme biti veća od definisanog limita. Stop loss limite odobrava Izvršni odbor Banke na predlog Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka. Izloženost se prati na dnevnom nivou.

Banka na mesečnom nivou sprovodi stres testiranje portfolija knjige trgovanja. Definisana su istorijska i standardna (jednofaktorska) scenarija, a Izvršni odbor banke odobrava limit na predlog Sektora za upravljanje strateškim rizicima i analitikom podataka.

Banka na dnevnom nivou prati usklađenost perioda držanja pozicija u hartijama od vrednosti raspoređenih u knjigu trgovanja sa maksimalnim periodom definisanim Strategijom upravljanja i trgovanja pozicijama u knjizi trgovanja.

U slučaju prekoračenja interno propisanih limita definisan je proces eskalacije i mere za vraćanje u okvire limita. Visina limita se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti tržišnim rizicima putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u knjizi trgovanja.

36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi i procenjuje isti ukupno i po svim materijalno značajnim valutama za čiju definiciju ima uspostavljene kriterijume. U skladu sa tim kriterijumima, pod materijalno značajnim valutama Banka smatra RSD i EUR.

Osnova za formiranje kamatnih stopa su tržišne kamatne stope, na osnovu čijih kretanja se i kamatne stope Banke redovno usklađuju. Rezultat promene kamatnih stopa može biti povećanje ili smanjenje kamatnih marži. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju odnosa ovih uticaja u smislu uticaja na neto prihod od kamate sa jedne, i ekonomsku vrednost kapitala sa druge strane.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.4. Tržišni rizici (nastavak)****36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: smernica Grupe, makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Banka je uspostavila set indikatora i limita osetljivosti kojima se prati i upravlja izloženošću kamatnom riziku u bankarskoj knjizi.

Basis point 01 (BP01) – promena vrednosti bilansnih pozicija usled promene kamatnih stopa za jedan bazni poen (izloženost se prati na ukupnom i nivou pojedinačnih valuta, za definisane vremenske korpe).

Economic Value of Equity 1 (EVE 1) – šok od +/- 200 baznih poena (sa i bez primene floor-a za kamatne stope) za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva. Počev od 30.06.2023 ovaj indikator se više ne obračunava i ne prati.

Pored EVE 1 indikatora, uspostavljen je i redovno se prati i izveštava i EVE 2 pokazatelj. EVE 2 je baziran na 6 različitih (paralelnih i neparalelnih) scenarija definisanih EBA smernicama. S obzirom na to da EVE 1 indikator više nije deo okvira za upravljanje kamatnim rizikom, EVE 2 je od 31.12.2023 preimenovan na EVE.

Market Value of Equity (MVoE) - šok od +/- 200 baznih poena za svaku pojedinačnu valutu i sumiranje najgorih scenarija. Za diskontovanje se koristi risk free kriva uvećana za marginu.

EVE i MVoE raciji se obračunavaju kao odnos osetljivosti i kapitala.

CR01 – promena vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoređenih u bankarsku knjigu usled promene kreditnog spreda za 1 bazni poen.

Pored pokazatelja kojima se meri uticaj promena kamatnih stopa na ekonomsku vrednost kapitala, Banka je definisala pokazatelje preko koga se procenjuje uticaj promena kamatnih stopa na neto kamatni prihod. Koriste se šokovi od +/-200 baznih poena (bez i sa primenom floor-a za kamatne stope), kao i 6 scenarija propisanih EBA smernicama.

Uspostavljanjem zasebnih indikatora procenjuje se i rizik opcija, kao i bazni rizik.

Kako bi se identifikovao kamatni rizik i obračunali pokazatelji, sve pozije se grupišu u predefinisane vremenske korpe na bazi preostale ročnosti ili narednog određivanja kamatne stope. Pozicije bilansa stanja koje nemaju ugovoreni rok dospeća (pre svega depoziti po viđenju) se modeliraju statističkim metodama.

S obzirom da se pokazatelji kamatnog rizika obračunavaju primenom bihejvioralnih modela, Banka je definisala i pokazatelje kojima se procenjuje rizik tih modela, promenama u pretpostavkama i scenarijima za obračun pokazatelja kamatnog rizika. Razlika između inicijalnih obračuna i obračuna u skladu sa izmenjenim pretpostavkama pokazuje uticaj primenjenih modela.

Banka na redovnoj osnovi priprema izveštaj o kamatnom gepu koji predstavlja pregled kamatno osetljivih bilansnih i vanbilansnih pozicija u bankarskoj knjizi, po vremenskim korpama. Za pozicije s fiksnom kamatnom stopom određuje se rizik ročne neusklađenosti, a za stavke s promenljivom kamatnom stopom očekivani interval ponovnog određivanja kamatne stope. Relativni kamatni gep se određuje za najznačajnije valute i za sve valute zajedno, stavljanjem u odnos razlike između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive (po vremenskim korpama) s jedne strane i ukupne aktive s druge strane.

Za obračun internog kapitalnog zahteva Banka koristi VaR pristup (nivo poverenja 99,9%) i uzima u obzir kamatni rizik i rizik kreditnog spreda.

Visina limita za pokazatelje kamatnog rizika se preispituje jednom godišnje.

Izvršni odbor Banke se obaveštava o izloženosti kamatnom riziku putem mesečnog izveštaja o pokazateljima tržišnih rizika u bankarskoj knjizi.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)

36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2023. godine. Sredstva i obaveze i valutni swap-ovi od vanbilansnih stavki su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

Kategorija							U RSD hiljada	
	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri do šest meseci	Od šest meseci do godinu dana	Preko jedne godine	Ukupno nekamatonosno	Ukupno	
Gotovina	5.000.914	-	-	-	-	8.522.542	13.523.456	
Obavezna rezerva	24.627.434	-	-	-	-	22.148.196	46.775.630	
Hartije od vrednosti	1.437.496	1.885.982	701.914	1.497.748	53.052.900	-	58.576.041	
Kreditni bankama	14.627.732	-	-	-	-	-	14.627.732	
Kreditni komitentima	64.418.316	85.674.994	27.349.442	7.578.261	47.112.455	-	232.133.468	
Ostala aktiva	-	-	-	-	-	13.600.570	13.600.570	
Ukupna bilansna aktiva	110.111.892	87.560.976	28.051.356	9.076.009	100.165.356	44.271.308	379.236.896	
<i>FX Swap</i>	31.153.715	8.216.891	-	-	-	-	39.370.606	
Ukupna aktiva	141.265.607	95.777.866	28.051.356	9.076.009	100.165.356	44.271.308	418.607.502	
Obaveze prema bankama	10.463.382	8.788.028	9.373.896	-	-	-	28.625.306	
Obaveze prema FI	10.059.867	13.596.442	9.463.312	6.234.034	2.315.534	-	41.669.189	
Depoziti po viđenju	16.512.998	10.741.736	16.024.557	32.401.302	111.723.494	-	187.404.087	
Oročeni depoziti	10.526.676	12.013.985	9.819.894	17.839.850	14.709.756	-	64.910.160	
Ostala pasiva	-	-	-	-	-	8.382.666	8.382.666	
Kapital	-	-	-	-	-	48.245.488	48.245.488	
Ukupna bilansna pasiva	47.562.923	45.140.190	44.681.659	56.475.186	128.748.784	56.628.154	379.236.896	
<i>FX Swap</i>	31.097.900	8.234.152	-	-	-	-	39.332.052	
Ukupna pasiva	78.660.823	53.374.342	44.681.659	56.475.186	128.748.784	56.628.154	418.568.948	
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2023.	62.604.784	42.403.525	(16.630.303)	(47.399.177)	(28.583.429)	(12.356.846)	38.554	
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31.12.2022.	64.815.857	71.145.893	(37.175.647)	(39.312.981)	(49.936.680)	(9.531.242)	5.199	

U poziciju krediti bankama su uključene reverzne repo transakcije sa NBS, dok je u poziciju krediti komitentima uključeni i krediti prema finansijskim institucijama. Aktivna vremenska razgraničenja (grupe konta 19 i 29), učešća i udeli u drugim pravnim licima i potraživanja za obračunatu kamatu (grupe konta 02 i 08) su uključene u poziciju ostala aktiva.

U poziciju obaveze prema bankama su uključene i subordinirane obaveze banke. Pasivna vremenska razgraničenja (grupe konta 49 i 59) su uključena u poziciju ostala pasiva.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****36.4.1 Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)**

Rizik od promene kamatnih stopa se takođe prati analizom senzitiviteta – scenario analizama, odnosno posmatranjem uticaja promene kamatnih stopa na prihode i rashode Banke.

Sledeća tabela prikazuje senzitivnost bilansa uspeha Banke na razumno moguće promene kamatnih stopa (1%) uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Senzitivnost bilansa uspeha predstavlja efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama na neto prihode od kamata u jednoj godini na finansijska sredstva i obaveze koji su bazirani na kamatnim stopama na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine.

Valuta	Promena u procentnom poenu	U RSD hiljada		
		Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2023.	Promena u procentnom poenu	Senzitivnost na bilans uspeha za period završen 31. decembra 2022.
<i>Povećanje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	85.959	1%	337.889
EUR	1%	395.318	1%	484.542
<i>Smanjenje procentnih poena:</i>				
RSD	1%	(64.053)	1%	(381.298)
EUR	1%	(550.245)	1%	(577.226)

36.4.2. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik da će doći do promene vrednosti finansijskih instrumenata i negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka upravlja deviznim rizikom nastojeći da spreči negativne efekte promene međuvalutnih kurseva i kursa stranih valuta u odnosu na dinar (negativne kursne razlike) kako na finansijski rezultat Banke, tako i na sposobnost komitenata da vraćaju kredite u stranoj valuti.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka dnevno prati kretanje deviznih kurseva na finansijskom tržištu, vodi politiku niske izloženosti deviznom riziku i sa korisnicima kredita i plasmana ugovara valutnu klauzulu.

Sektor finansijskih tržišta i Služba upravljanja bilansom dnevno prate kretanje deviznog rizika u celini i po pojedinim valutama. Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti dnevno prati kretanje pokazatelja deviznog rizika i usklađenost sa interno postavljenim limitima devizne pozicije po valutama. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini svih utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju – pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital, gde je Banka dužna da obezbedi da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija ne prelazi 20% njenog kapitala.

U toku 2023. godine, Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% u odnosu na kapital Banke.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****36.4.2. Devizni rizik (nastavak)**

Sledeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine svojih monetarnih sredstva i obaveze kojima se ne trguje.

Navedena analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje bilansa uspeha, odnosno dobitka ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

Rizik od promene deviznih kurseva

Valuta	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2023.	Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2023.	Promene u deviznom kursu (depresijacija u %) na dan 31. decembra 2022.	U RSD hiljada
				Efekat na bilans uspeha pre oporezivanja na dan 31. decembra 2022.
EUR	2%	(6.094)	2%	(30.003)
CHF	4%	328	2%	48
USD	4%	523	2%	327

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.4. Tržišni rizici stopa (nastavak)****36.4.2. Devizni rizik**

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

U RSD hiljada

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	24.189.370	369.133	206.007	201.549	24.966.059	35.333.028	60.299.087
Potraživanja po osnovu derivata	602.561	-	-	-	602.561	69.843	672.404
Hartije od vrednosti	8.823.109	1.585.321	-	-	10.408.430	48.320.895	58.729.325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.084.672	220.113	85.051	107.688	3.497.524	19.022.627	22.520.151
Kredit i potraživanja od komitenata	170.595.803	150.109	3.604	2	170.749.518	56.652.776	227.402.294
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	93.561	93.561
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	4.143.494	4.143.494
Osnovna sredstva	-	-	-	-	-	3.210.941	3.210.941
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	50.142	50.142
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-	112.945	112.945
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	272.885	272.885
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	-	-	-	11.901	11.901
Ostala sredstva	237.524	43	7.225	16	244.808	1.472.958	1.717.766
Ukupna aktiva	207.533.039	2.324.719	301.887	309.255	210.468.900	168.767.996	379.236.896
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	6.367	-	-	-	6.367	521.259	527.626
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	33.035.337	15.765	345	687	33.052.134	27.114.592	60.166.726
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	85.589.154	99.499	63.774	-	85.752.427	169.691.947	255.444.374
Subordinirane obaveze	71.097	-	-	-	71.097	8.788.027	8.859.124
Rezervisanja	-	-	-	-	-	1.532.540	1.532.540
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	394.675	394.675
Ostale obaveze	697.840	41	1.854	1	699.736	3.366.608	4.066.344
Ukupno obaveze	119.399.795	115.305	65.973	688	119.581.761	211.409.648	330.991.409
Ukupan kapital	-	-	-	-	-	48.245.487	48.245.487
Ukupno pasiva	119.399.795	115.305	65.973	688	119.581.761	259.655.135	379.236.896
Neto devizna pozicija na dan:							
- 31. decembra 2023. godine	88.133.244	2.209.414	235.914	308.567	90.887.139		
- 31. decembra 2022. godine	10.765.547	(3.979.799)	(4.435.508)	(981.653)	1.368.586		

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.5. Koncentracija rizika Banke**

Koncentracija rizika Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica kao i rizike izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom.

Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja plasmana u smislu da organ - odbor koji odobrava plasman raspolaže podacima o ukupnoj visine izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosa prema kapitalu Banke.

U 2023. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i, sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenim relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije (videti Napomenu 33 (b)) kao i internim pokazateljima.

U skladu sa politikama koje definišu upravljanje rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno maksimalnu koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije.

36.6. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2023. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

36.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u najvećoj meri u delu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na način što primenjuje usvojene limite, koje je odredila matična banka na osnovu rejtinga zemalja. Limiti se nakon odobrenja od strane matične banke usvajaju i lokalno, od strane definisanog nivoa odlučivanja.

Izloženost Banke riziku zemlje je nizak iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom portfoliju Banke nisko.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.8. Operativni rizik**

Operativni rizik je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja operativnim rizikom kroz identifikaciju i evidenciju, procenu i praćenje operativnog rizika u svim materijalno značajnim proizvodima, aktivnostima, procesima i sistemima. Upravljanje operativnim rizikom je obaveza svih zaposlenih Banke.

Komitet za upravljanje ne-finansijskim rizicima, pored nezavisne Direkcija za upravljanje operativnim i sajber rizikom, te ostalih kontrolnih funkcija, aktivno doprinosi unapređenju funkcije upravljanja operativnim rizikom.

Sistemom izveštavanja o događajima operativnog rizika vrši se pravovremena evidencija i izveštavanje identifikovanih događaja operativnog rizika, dok se procesom usklađivanja sa drugim izvorima informacija obezbeđuje kompletnost, koherentnost i obuhvatnost svih događaja operativnog rizika koji su se dogodili u Banci. Događaji operativnog rizika sakupljaju se u jedinstvenu bazu podataka i dalje analiziraju i prate.

Banka kontinuirano vrši edukacije svih zaposlenih u oblasti upravljanja operativnim rizikom podizanjem nivoa svesti zaposlenih o istom, unapređuje kvantitativne i kvalitativne alate za identifikovanje i merenje izloženosti riziku (kao što su samoprocena, ključni indikatori operativnog rizika, scenario analiza i sl.), te uspostavlja i unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjavanja izloženosti operativnom riziku na prihvatljiv nivo.

Banka je definisala i redovno revidira i ažurira interne akte kojima reguliše područje upravljanja izloženosti Banke operativnom riziku, vodeći računa o usklađenosti sa važećim regulatornim okvirom te standardima Grupe.

Banka je putem Programa osiguranja od operativnih rizika osigurana od klasičnih rizika i specifičnih bankarskih rizika. Klasični rizici obuhvataju štete na imovini, provale, krađe (vredne imovine) i opštu odgovornost. Specifični rizici Banke obuhvataju unutrašnje i eksterne prevare, tehnološke rizike i građansku odgovornost.

Kontinuirano se vrši procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda/usluga, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima. Unapređenje internih kontrolnih mehanizama je neophodan element u svim aktivnostima upravljanja operativnim rizikom.

Banka vrši izračun kapitalnog zahteva pod Stubom 1 za operativni rizik primenom pristupa osnovnog indikatora dok pod Stubom 2 primenjuje napredni pristup koristeći interni model.

Kako bi se osiguralo nezavisno upravljanje i kontrola rizika IKT sistema, Banka je izvršila reorganizaciju i umesto Odeljenja za upravljanje operativnim i ostalim ne-finansijskim rizicima uspostavila Direkciju za operativne i sajber rizike. Unutar direkcije je pored poslova koje je obavljalo Odeljenje za upravljanje operativnim i ostalim ne-finansijskim rizicima, formirana nezavisna funkcija Samostalnog stručnog saradnika za sajber rizike, sa ulogom da vrši razvoj, proveru i održavanje okvira upravljanja IKT rizikom (u skladu sa internim politikama, pravnim i regulatornim zahtevima), vrši nadzor nad sprovođenjem aktivnosti upravljanja IKT rizicima, indikatorima rizika i efikasnosti kontrola i vrši eskalaciju za identifikovane IKT rizike kao deo procesa tretmana rizika.

Upravljanje kontinuitetom poslovanja

Još od kako je 12. marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglasila izbijanje COVID-19 globalne pandemije, u prvim fazama borbe protiv ove bolesti, tokom 2020., 2021. i dobrim delom 2022. godine, srpske vlasti su sprovele brojne mere na ograničavanju uticaja COVID-19 u zemlji, očuvanju javnog zdravlja ali i stabilnosti privrednih tokova. U drugoj polovini 2022. i tokom cele 2023. godine zabeležen je značajan trend smanjenja broja novoobolelih od ove bolesti, uz znatno blaže kliničke slike obolelih i dalji trend gubljenja potencijala virusa, čime je isti u širem smislu prešao u kategoriju uobičajenih zdravstvenih rizika. Na nivou države je i tokom 2023. godine nastavljeno praćenje trendova vezanih za pandemijske rizike i COVID-19, pri čemu nisu registrovani trendovi koji bi zahtevali intervencije u domenu dodatnih mera po pitanju javnog zdravlja ili privrednih aktivnosti. Takođe, nije bilo negativnih uticaja u tom kontekstu ni na nivou korporativnog okruženja Banke.

Generalni pad pretnji povezanih sa COVID-19 pandemijom je veoma značajno ublažio negativni uticaj COVID-19 na privredu, učesnike na tržištu, kao i srpsku i globalnu ekonomiju.

Prema podacima republičkog zavoda za statistiku, procenjeno je da je ukupna ekonomska aktivnost u Republici Srbiji u 2023. godini, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), zabeležila rast od 2,5% u odnosu na 2022. godinu.

Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi, u trećem kvartalu 2023. godine, stopa zaposlenosti iznosi 50,7%, dok je stopa nezaposlenosti 9,0%.

Prosečne zarade bez poreza i doprinosa u 2023. godini, u odnosu na prethodnu godinu, nominalno su veće za 15,0%, a realno za 2,6%. Procenjena godišnja stopa inflacije iznosi 7,6%.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.8. Operativni rizik (nastavak)**

Tokom 2023. godine Banka je kompletirala strategije i planove obezbeđivanja kontinuiteta svojih poslovno kritičnih procesa u odnosu na scenarija globalnih pandemijskih pretnji kakva je bio COVID-19, te rukovodstvo Banke nastavlja i u budućnosti da prati pretnje po kontinuitet poslovanja i da preduzima sve neophodne mere kako bi se osigurao kontinuitet poslovanja, obezbedilo kontinuirano pružanje usluga klijentima i smanjio negativan uticaj na zaposlene.

Banka je strategije obezbeđivanja kontinuiteta poslovanja, uključujući i rizike pandemijskih situacija najvećim delom bazirala na način rada od kuće (za više od 90% svojih zaposlenih u backoffice funkcijama), kao i kombinovanim radom iz objekata Banke za funkcije koje po potrebama i uslovima rada nisu u mogućnosti da svoje poslovanje obavljaju udaljeno, a dodatno i radom u smenama, smanjenjem radnih sati i uvođenjem radnika fizičkog obezbeđenja u prodajnim objektima Banke. U slučaju potrebe, Banka dodatno informiše klijente o mogućnostima korišćenja ATM zona, m-banking i net-banking rešenja, kojom bi se izbegle nepotrebne gužve i redovi opsluživanja u filijalama Banke, odnosno kompenzovala eventualna nemogućnost isporuke pojedinih usluga Banke uobičajenim kanalima.

U skladu sa novouspostavljenim scenarijima rada, Banka je implementirala i redovno revidira procesno tehničke mere u svrhu zaštite pristupa osetljivim informacijama putem udaljenog pristupa: VPN konekcija sa dvofaktorkom autentifikacijom, korisnička autorizacija, log monitoring sistem itd. Usled potrebe za internim kontrolama unutar Banke a nemogućnosti odlazaka na teren i potrebe za izbegavanjem kontakta sa zaposlenima, funkcijama Banke zaduženim za kontrolu stavljeni su na raspolaganje dodatni alati za monitoring i kontrolu: snimci sa sistema za video nadzor, logovi pristupa identifikacionim karticama, logovi radnji u informacionom sistemu Banke itd. Scenario odgovora na pandemiju je sastavni deo planova oporavka i obezbeđivanja kontinuiteta poslovno kritičnih aktivnosti.

Radionice Scenario analize su organizovane i finalizirane u poslednjem kvartalu 2023 godine. Osnov svake Scenario analize predstavljaju kvantitativni pokazatelji bazirani na istorijskim događajima/ gubicima koji se dopunjuju ekspertskim procenama relevantnih faktora poslovnog okruženja i sistema kontrolnih mehanizama. Cilj ovakve analize je određivanje budućeg rizičnog profila Banke kroz ekspertske procene izloženosti rizičnim događajima operativnog rizika za koje je malo verovatno da će nastati ali mogu izazvati velike materijalne gubitke. Scenario analiza uključuje i ESG rizike (eng. Environmental, Social and Governance risks) koji dodatno unapređuju identifikaciju potencijalnih rizičnih događaja i izloženost rizičnim zaštite životne sredine, društvenim rizičima i rizičima upravljanja. U 2023 godini nisu identifikovane značajne promene u odnosu na 2022 godinu. Zaključak je da postoji mala verovatnoća gubitaka iznad 10 miliona evra, osim u kategorijama u Klijenti, proizvodi i poslovni postupci i Izvršenje gde su negativna očekivanja vezana za potencijalni negativni ishod značajnih sudskih sporova. Na radionicama su istaknuti novi pokretači rizika: produžena implementacija ostataka projekta migracije na novu glavnu bankarsku aplikaciju i korišćenje zaobilaznih rešenja kao odgovor na incidente i neadekvatno funkcionisanje sistema u kombinaciji sa novim regulatornim zahtevima koji zahtevaju izmene i ažuriranja na još uvek krhkom i nezrelom sistemu. Porast spoljnih pretnji usled daljeg pogoršanja ekonomske i političke situacije lokalno i stabilnost lanca snabdevanja i kontinuitet poslovanja usled potencijalnog rasta globalnih kriznih područja, pored postojećih (Rusija-Ukrajina, Izrael-Hamas) i eskalacije u globalni sukob, lokalno pogoršanje situacije na Kosovu i Metohiji i širenje na centralnu Srbiju, ESG rizici značajan negativan uticaj vremenskih nepogoda i veći fokus na „S – društveni rizik“ radi umanjavanja talent rizika i nedostatka kadrova sa ključnim veštinama u oblasti upravljanja rizičima, usklađenosti poslovanja, ESG i IT koji se mogu manifestovati kroz loš nadzor nad poslovanjem, neadekvatnu podršku napretka u digitalizaciji sa digitalnim veštinama, loših investicionih i kreditnih aktivnosti i neadekvatnog nivoa poslovne otpornosti

Tokom 2023. godine Banka je uspešno izvršila veoma značajnu migraciju informacionog sistema na novo okruženje glavne bankarske aplikacije i u tom kontekstu su izvršene neophodne izmene obuhvata planova kontinuiteta poslovanja, te je urađeno opsežno redovno testiranje planova kontinuiteta poslovanja i planova oporavka u slučaju katastrofe za sve poslovno kritične aktivnosti, koje je, sem različitih scenarija nedostupnosti resursa informacionog sistema obuhvatilo i scenarija koja podrazumevaju rad zaposlenih iz HomeOffice okruženja u okolnostima novog informacionog sistema, pokazavši kao rezultat visok nivo spremnosti poslovno kritičnih funkcija Banke za odgovor na različite kategorije rizika, uključujući i pandemijske rizike, uz postignuta zadovoljavajuća vremena oporavka.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.9. Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom, što predstavlja širi koncept od iznosa kapitala prikazanog u bilansu stanja, su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima Narodne banke Srbije;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama i
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije, koje su od 30. juna 2017. godine u potpunosti usklađene sa zahtevima Bazel 3 standarda, propisano je da banke moraju da održavaju minimalni iznos kapitala od dinarske protivvrednosti 10 miliona evra prema zvaničnom srednjem kursu, kao i da obim i strukturu svog poslovanja usklade sa pokazateljima poslovanja propisanim Odlukom o upravljanju rizicima ("Službeni glasnik RS", br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013 – dr. odluka, 43/2013,92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019, 27/2020,67/2020,89/2022 i 77/2023) i Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Službeni glasnik RS", br. 103/2016, , 103/2018,88/2019, 67/2020, 98/2020, 137/2020, 59/2021, 67/2022, 137/2022, 48/2023 i 110/2023).

Navedenom Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke utvrđen je način izračunavanja kapitala Banke i pokazatelja njegove adekvatnosti.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog (osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala) i dopunskog kapitala i definisanih odbitnih stavki, dok se rizična bilansna i vanbilansna aktiva utvrđuju u skladu sa propisanim ponderima rizičnosti za sve tipove aktive. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%) i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Banka je poštovala zahteve Odluke o adekvatnosti kapitala banaka prilikom izračunavanja regulatornog kapitala i tokom izveštajnog perioda je imala imala regulatorni kapital iznad sledećih propisanih minimuma:

- 4.5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti akcijskog kapitala;
- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala;

Na dan 31. decembra 2023. godine, kao i tokom cele 2023. godine, nivo adekvatnosti kapitala Banke bio je u potpunosti u skladu sa odredbama koje definišu minimalne pokazatelje adekvatnosti kapitala propisanim Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, kao i dodatnim regulatornim kapitalnim zahtevima, koje je Narodna banka Srbije odredila Banci u okviru procesa sveobuhvatne supervizorske procene (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP).

Pokazatelji adekvatnosti kapitala, uključujući sve regulatorne kapitalne zahteve i zaštitne slojeve kapitala, sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine iznosili su:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala 17,51%
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala 17,51%%
- pokazatelj adekvatnosti kapitala 21,36%.

Banka je utvrđena kao sistemski značajna banka od strane Narodne banke Srbije.

Banka sprovodi i proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP), utvrđuje raspoloživi interni kapital i vrši njegovu raspodelu, te razvija strategiju i plan upravljanja kapitalom u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke.

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom kao koncept koji je u Banci uspostavljen, kao svoju ključnu komponentu ima Proces interne procene adekvatnosti kapitala (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP). Ovaj okvir je definisan kako bi podržao rukovodstvo banke u procesu upravljanja rizicima kojima je banka izložena, kao i njenim internim kapitalom, a sve u cilju da se postigne da Banka održava zadovoljavajući nivo kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Okvir za integrisano upravljanje rizicima i kapitalom predstavlja sveobuhvatan sistem koji je neophodan kako bi se zadovoljila očekivanja regulatora, ali i da bi se obezbedili efikasni interni instrumenti za upravljanje. Sastoji se od sledećeg:

- Izveštaja o sklonosti ka rizicima (Risk Appetite Statement - RAS), limita i strategije upravljanja rizicima;
- Sveobuhvatnih analiza izloženosti rizicima uključujući ocenu materijalne značajnosti rizika, analizu i upravljanje rizikom koncentracije i stres testiranje;
- Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (Risk-bearing Capacity Calculation - RCC);
- Planiranje ključnih pokazatelja izloženosti rizicima;
- Planiranje oporavka i restrukturiranja.

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 71/2015) Banka redovno izrađuje i Narodnoj banci Srbije dostavlja Plan oporavka, koji predstavlja glavni stub za očuvanje finansijske otpornosti Banke, kao i postizanje stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja. Pored navedenog, Banka za potrebe pripreme Plan restrukturiranja i definisanja Minimalnog zahteva za kapitalom i podobnim obavezama Banke dostavlja Narodnoj banci Srbije podatke, u skladu sa Odlukom o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama banke ("Službeni glasnik RS". br. 30/2015,78/2017 i 116/2023) i Odlukom o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe ("Službeni glasnik RS". br. 78/2015, 78/2017,46/2018 i 116/2023).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine, kao i koeficijent adekvatnosti kapitala:

	31.12.2023.	U RSD hiljada 31.12.2022.
Osnovni kapital		
Osnovni akcijski kapital		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	15.772.500	15.772.500
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	5.552.654	5.552.654
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	152.978	135.953
Nerealizovani gubici	(209.466)	(275.475)
Ostale rezerve	21.721.689	19.377.317
Dodatna prilagođavanja vrednosti	(11.894)	(18.060)
Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(4.143.497)	(3.192.108)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita	(6.905)	(11.190)
Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	(6.495)	(15.438)
	38.821.564	37.326.153
Dopunski kapital		
Subordinirane obaveze	8.572.536	7.039.344
	8.535.841	7.039.344
Kapital:	47.394.100	44.365.497
Rizična bilansna i vanbilansna aktiva		
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja /isporuke po osnovu slobodnih isporuka	15.836.246	15.435.120
Kapitalni zahtev za cenovni rizik	60.090	66.666
Kapitalni zahtev za devizni rizik	-	120.351
Kapitalni zahtev za operativni rizik	1.807.030	1.614.598
Kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti	35.267	8.061
Adekvatnost osnovnog akcijskog kapitala	17,51	17,32
Adekvatnost osnovnog kapitala	17,51	17,32
Adekvatnost kapitala	21,36	20,58

Banka je usklađena sa svim regulatornim zahtevima u pogledu adekvatnosti kapitala na svim nivoima.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Pregled izloženosti rizicima i kapitalnih zahteva Banke dat je u tabeli koja sledi:

	31.12.2023.		31.12.2022.	
	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev	Rizična aktiva	Kapitalni zahtev
Ukupna rizična aktiva	221.732.916	17.738.633	215.559.956	17.244.796
Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	197.953.077	15.836.246	192.939.005	15.435.120
Standardizovani pristup	197.953.077	15.836.246	192.939.005	15.435.120
IRB pristup	-	-	-	-
Izloženosti riziku izmirenja/isporuke (osim po osnovu slobodnih isporuka)	-	-	-	-
Izloženosti tržišnim rizicima	751.127	60.090	2.337.710	187.017
Izloženosti operativnom riziku	22.587.870	1.807.030	20.182.475	1.614.598
Izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti	440.842	35.267	100.766	8.061

Klasifikacija potraživanja dužnika u kategorije od A do D vrši se na osnovu sledećih grupa kriterijuma:

- ocena finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- blagovremenosti u izmirivanju obaveza dužnika;
- drugih specifičnih kriterijuma (restruktuirana potraživanja, novoosnovana privredna društva i potraživanja po osnovu projektnog finansiranja, ažurnost kreditnog dosijea, nepokretnosti stečene naplatom potraživanja i drugo)
- kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Klasifikacija potraživanja nema uticaja na proces obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, niti utiče na obračun iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom i regulatornog kapitala.

Pokazatelj leveridža

Pokazatelj leveridža Banke, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 9,7% na 31.12.2023. godine (2022: 9,66%).

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Obračun fer vrednosti u EBS baziran je prvenstveno na eksternim izvornima podataka (kotacije dilera za državne obveznice i raspoložive cene akcija sa berze). OTC derivati vrednuju se uz pomoć modela, koji predstavljaju tržišni standard za vrednovanje. Korišćenjem modela vrednuju se i obveznice ukoliko ne postoji adekvatan broj kotacija ili kotacije nisu ažurne.

Model za vrednovanje

Obveznice

Obveznice za koje kotacije nisu raspoložive u adekvatnom broju ili kotacije nisu dovoljno ažurne vrednuju se diskontovanjem budućih novčanih tokova korišćenjem unapred definisane krive za odgovarajuću valutu.

OTC derivati

Vrednovanje se radi diskontovanjem budućih novčanih tokova uz pomoć definisanih kriva prinosa za konkretan proizvod i konkretnu valutu. Tokom 2021. godine promenjene su krive prinosa usled prelaska sa EONIA na ESTR stope. Tako dobijena vrednost derivata prilagođava se za Credit Valuation Adjustment (CVA) i Debt Valuation Adjustment (DVA), jer kreditni rizik druge ugovorne strane i sopstveni kreditni rizik nisu uzeti u obzir. CVA se odnosi na prilagođavanje za kreditni rizik druge ugovore strane, dok se DVA odnosi na prilagođavanje za sopstveni kreditni rizik. Vrednost pomenutih prilagođavanja zavisi od PD-a, LGD-a i izloženosti (NPV).

	u RSD hiljada	
	Na dan 31.12.2023.	Na dan 31.12.2022.
CVA	14.324	2.337
DVA	(6.320)	(9.634)

Iz obračuna CVA/DVA su isključene transakcije sa matičnom bankom, jer je tokom 2022.godine sa matičnom bankom potpisan Credit Support Annex (CVA).

Hijerarhija instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti.

U skladu sa MSFI 13 EBS kvartalno dodeljuje odgovarajuće nivoe FV svim pozicijama aktive i pasive koje se vrednuju po fer vrednosti ili čija fer vrednost mora da se objavi u Napomenama uz finansijske izveštaje. Nivoi se dodeljuju u zavisnosti od toga kako se izvodi tržišna vrednost instrumenta. Postoje 3 nivoa.

Nivo FV 1

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima je dodeljen Nivo FV 1 hijerarhije određuje se na osnovu tržišnih kotacija. Fer vrednost određena na osnovu kotacija može biti Nivoa 1 ukoliko su frekvencija i obim trgovanja zadovoljavajući i postoji konzistentnost cena.

Kao Nivo FV 1 klasifikuju se derivati kojima se trguje organizovano, na berzi, kao i akcije i obveznice za koje postoji aktivno tržište.

Nivo FV 2

Instrumenti za koje postoje tržišne kotacije, ali čije tržište se ne može smatrati aktivnim usled ograničene likvidnosti, klasifikuju se kao Nivo 2. Ukoliko tržišne kotacije nisu dostupne, ali se fer vrednost određuje korišćenjem modela za vrednovanje (diskontovanje budućih novčanih tokova), a svi parametri modela (krive prinosa, spreadovi) su dostupni na tržištu, takođe se dodeljuje Nivo 2.

OTC derivati i manje likvidne akcije i obveznice klasifikuju se kao Nivo 2 instrumenti.

Nivo FV 3

Instrumenti čija se fer vrednost određuje na bazi kotacija koje nisu dovoljno ažurne ili korišćenjem modela čiji svi inputi nisu tržišno dostupni klasifikuju se kao Nivo 3 hijerarhije. Tržišno nedostupni parametri najčešće se odnose na kreditne spreadove koji se izvode iz interno obračunatih mera – PD i LGD.

Akcije za koje ne postoje kotacije, nelikvidne obveznice se klasifikuju se kao Nivo 3.

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Tabela ispod pokazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji se priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

	Na dan 31.12.2023				Na dan 31.12.2022			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Total
FINANSIJSKA IMOVINA	2.738.716	9.663.607	19.567	12.421.890	7.061.218	10.232.302	26.478	17.319.998
HOV	2.738.716	8.991.203	19.567	11.749.486	7.061.218	9.414.145	26.478	16.501.842
Dužničke HOV								
Državni zapisi Republike Srbije	2.605.029	8.991.203	-	11.596.232	6.948.550	9.413.575	-	16.362.125
Vlasničke HOV								
Kotirane akcije	133.687	-	-	133.687	112.669	570	-	113.239
Akcije koje nisu kotirane	-	-	19.567	19.567	-	-	26.478	26.478
Potraživanja po osnovu derivata	-	672.404	-	672.404	-	818.156	-	818.156
FINANSIJSKE OBAVEZE	-	527.626	-	527.626	-	745.086	-	745.086
Obaveze po osnovu derivata	-	527.626	-	527.626	-	745.086	-	745.086

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Promena nivoa finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti

	31.12.2023			31.12.2022			u RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Hartije od vrednosti							
Transfer iz nivoa 1	-	175.060	-	-	496.142	-	
Transfer iz nivoa 2	-	-	-	-	-	-	
Transfer iz nivoa 3	-	-	-	-	-	-	
Kupovina, prodaja, prestanak priznanja	(4.320.378)	(575.043)	-	(1.658.844)	(1.538.344)	-	
Ukupno	(4.320.378)	(399.983)	-	(1.658.844)	(1.042.202)	-	

Transferi između nivoa 1 i 2, raspoređeno po kategorijama merenja i instrumentima

	Na dan 31. decembra 2023.		Na dan 31. decembra 2022.		u RSD hiljada
	Iz nivoa 1 u nivo 2	Iz nivoa 2 u nivo 1	Iz nivoa 1 u nivo 2	Iz nivoa 2 u nivo 1	
Finansijska sredstva FVOCI					
Obveznice	175.060	-	496.142	-	
Finansijska sredstva FVPL					
Obveznice	11.367.735	-	-	-	
Ukupno	11.542.795	-	496.142	-	

36. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**36.10. Pravična (fer) vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)**

Na dan 31. decembra 2023. obveznice Republike Srbije skoro u potpunosti su bile raspoređene u nivo FV 1 ili nivo FV 2. Materijalno zanemarljiv deo je bio klasifikovan u nivo FV 3 (u pitanju su hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i drže do dospeća).

Obveznice Republike Srbije, koje se vrednuju po tržišnoj vrednosti, u potpunosti su vrednovane putem kotacije sa Reutersa.

Tabela ispod pokazuje poređenje, po klasama, knjigovodstvenu vrednost i fer vrednost finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima. Tabela ne uključuje fer vrednosti nefinansijskih sredstava i nefinansijskih obaveza

U RSD hiljada

FINANSIJSKA IMOVINA	Na dan 31. decembra 2023.		Na dan 31. decembra 2022.	
	knjigovodstvena vrednost	fer vrednost	knjigovodstven a vrednost	fer vrednost
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	47.007.566	44.644.453	45.078.301	46.371.025
Kredit i potraživanja od banaka	27.521.065	27.586.291	10.346.771	10.363.388
Kredit i potraživanja od komitenata	227.402.294	239.178.132	217.007.877	223.373.722
Stalna sredstva namenjena prodaji	11.902	22.832	11.902	22.861
FINANSIJSKE OBAVEZE				
Depoziti banaka	60.166.726	61.341.086	68.822.072	68.643.817
Depoziti komitenata	255.444.374	257.312.962	227.765.769	228.327.659

Obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne priznaju po fer vrednosti u finansijskim izveštajima vrši se primenom KRM-a kao standarda Erste Grupe. .

Fer vrednost kredita klijentima i kreditnim institucijama se računa diskontovanjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir efekte kamatnih i kreditnih spreadova. Uticaj promene kamatne stope se računa na bazi kretanja tržišnih kamatnih stopa, dok su promene u kreditnom spreadu izvedene iz PD-eva i LGD-eva koji se koriste za internu kvantifikaciju rizika. Za potrebe izračuna fer vrednosti krediti su grupisani u homogene portfolije na bazi rejting metode, rejting ocene i preostale ročnosti.

Fer vrednost depozita se procenjuje na bazi tržišnih uslova kao i sopstvenog kreditnog rizika. Za depozite po viđenju knjigovodstvena vrednost je najniža moguća fer vrednost.

37. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE
(a) Obaveze po osnovu operativnog lizinga

Banka, kao što je dopušteno standardom, ne primenjuje odredbe MSFI 16 na lizing – zakupe sredstava male vrednosti i kratkoročne zakupe (zakupi sa kraćim trajanjem od 12 meseci).

Po osnovu primene MSFI 16 se, Banka prilikom utvrđivanja predmeta lizinga ne uzima u obzir sledeće kategorije:

1. *Kratkoročni lizing* koji predstavlja zakup koji sa prvim danom trajanja zakupa traje do 12 meseci ili kraće (zakup koji sadrži opciju otkupa nema karakter kratkoročnog zakupa, nezavisno od roka na koji je uzet).
2. *Lizing male vrednosti* je lizing sredstava čija vrednost pojedinačno, kada je sredstvo novo, ne prelazi utvrđeni prag nezavisno od starosti imovine u vreme zakupa.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu izuzetaka po osnovu IFRS 16 a koja se odnose na lizing male vrednosti prikazana su kako sledi:

	U RSD hiljada	
	31.12.2023.	31.12.2022.
Do 1 godine	112	107
Od 1 do 5 godina	13.211	9.716
Preko 5 godina	20.020	26.315
	33.343	36.138

(b) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2023. godine, Banka je imala 8.863 započelih sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 1.471.100 hiljada u kojima je imala status tuženog lica (31. decembra 2022. godine: RSD 1.563.743 hiljada). Zatezna kamata po osnovu sporova koji se vode protiv Banke iznosi RSD 186.749 hiljada (31. decembra 2022. godine: RSD 223.211 hiljada).

Na osnovu procene pravnih zastupnika Banke u navedenim sporovima, na dan 31. decembra 2023. godine Banka je izvršila rezervisanje u iznosu od RSD 893.209 hiljada (RSD 1.099.190 hiljada na dan 31 decembra 2022. godine) za sporove za koje se na ovaj datum očekuje da će pasti na teret Banke. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Značajan broj sporova se odnosi na zahteve klijenata kojima se osporava pravo banke da naplati naknadu za obradu kreditnog zahteva, te premiju osiguranja stambenog kredita. Kako je u vezi sa ovim sporovima trenutna sudska praksa više naklonjena klijentima, a po osnovu procesnih zakona moguće izvršenje po nepravosnažnim prvostepenim presudama, Banka je izdvojila rezervacije po aktuelnim sporovima u iznosu od RSD 468.971 hiljada.

Po sporovima u vezi naknade za obradu kreditnih zahteva, nakon datuma izveštajnog perioda, Banka je primila ukupno 16 tužbi. Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskih sporova koji su u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreske obaveze zastarevaju u periodu od 5 godina u odnosu na godinu kada je porez dospelo na plaćanje. Određene poreske radnje prekidaju računanje perioda zastarelosti i nakon njih period zastarelosti teče iznova. Apsolutni rok zastarelosti je 10 godine i nakon tog perioda poreski organi gube pravo da utvrde poresku obavezu (rok zastarelosti ne važi za obaveze po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje). U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima iskazane u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD
NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
za godinu završenu 31. decembra 2023. godine

38. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila izvode otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobar 2023. godine u ukupnom iznosu od RSD 297.277.303 hiljada. Potvrđena su potraživanja Banke u iznosu od RSD 253.232.145 hiljada.

Iznos osporenih potraživanja je RSD 108.345 hiljada i Banka je u kontaktu sa klijentima u cilju rešavanja neusaglašenosti.

Banka još uvek radi na usaglašavanju IOS-a za koje klijenti još nisu dostavili odgovor. Ponovili smo slanje mejlom za 200 klijenata uz napomenu da ukoliko ne odgovore u roku od 10 dana smatramo da su saglasni. Za sve klijente za koje je ponovljeno slanje a nisu se izjasnili u navedenom roku uneto je da su saglasni sa IOS-om.

39. DODATNA INFORMACIJA O TOKOVIMA GOTOVINE

	31.12.2023.	u RSD hiljada 31.12.2022.
Gotovina	4.125.952	6.590.155
Žiro račun	26.206.162	19.122.942
Devizni računi kod inostranih banaka	3.411.848	690.401
Stanje na dan 31. decembra	33.743.962	26.403.498

Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije nije raspoloživa za svakodnevne poslovne transakcije Banke i iz tog razloga nije deo tokova gotovine (Napomena 18).

40. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima za 31.12.2023 godine.

41. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne Banke Srbije, utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta i korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine strane valute su:

	31.12.2023.	U RSD 31.12.2022.
EUR	117,1737	117,3224
USD	105,8671	110,1515
CHF	125,5343	119,2543

Novi Sad, 21. mart 2024. godine

Odobreno od rukovodstva Erste Bank a.d. Novi Sad

Tajana Orozović
Direktorka Direkcije upravljanja
podacima

Suzan Tanrić
Članica Izvršnog
odbora

Jasna Terzić
Predsednica Izvršnog
odbora

DODATNE TABELE

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31.decembra 2023. godine;
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).
- obrazac PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na dan 31.decembra 2023. godine.

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

			U RSD hiljada
Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	21.325.154	
1.1.	<i>od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK</i>	15.772.500	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	<i>od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata</i>	5.552.654	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	(56.488)	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	21.721.689	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	-	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	42.990.355	

ERSTE BANK a.d. NOVI SAD

Redn i br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(11.894)	tačka 12. stav 5.	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(4.143.497)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zašтите od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	<i>od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	<i>od čega: sekjuritizovane pozicije (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	<i>od čega: slobodne isporuke (-)</i>	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.
23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta (-)	(6.905)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine (-)	(2.799)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)
29	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine (-)	(1.611)	tačka 13. stav 1. odredba pod 14)

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
30	Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke Od чега: кредити чија је уговорена рочност дужа од 2190 дана – ако су ти кредити одобрени почев од 1. јануара 2021. године	(2.105)	
31	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	тачка 13. став 1. одредба под 16)
32	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(4.168.791)	
33	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 30)	38.821.564	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
34	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisije premije	-	тачка 22. став 1. одредбе под 1) i под 2)
35	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-	
36	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (32+33)	-	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke	-	
37	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 1)
38	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 2)
39	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 3)
40	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 4)
41	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	тачка 26. став 1. одредба под 5)
42	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 35 do 39)	-	
43	Dodatni osnovni kapital (razlika između 34 i 40)	-	
44	Osnovni kapital (zbir 31 i 41)	38.821.564	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 1 – Obrazac PI- KAP

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa Odlukom o adekvatnosti kapitala
Dopunski kapital: elementi			
45	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	8.572.536	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
46	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-	
47	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
48	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 43 do 45)	8.572.536	
Dopunski kapital: odbitne stavke			
49	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
50	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
51	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
52	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
53	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 47 do 50)	-	
54	Dopunski kapital (razlika između 46 i 51)	8.572.536	
55	Ukupni kapital (zbir 42 i 52)	47.394.100	
56	Ukupna rizična aktiva	221.732.917	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
57	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	17,51	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
58	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	17,51	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
59	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	21,37	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)
60	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	8,90	tačka 433.
61	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	9,51	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria	Erste Group Bank AG, Am Belvedere 1, 11000 Vienna, Austria
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSNOVBE23514, CFI ESVTFR	-	-	-
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>	-	-	-	-
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 15.772.500 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 5.552.654 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.299.719 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.515.211 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 1.757.606 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	14.107.500 hiljada dinara	EUR 30.000.000	EUR 30.000.000	EUR 15.000.000
6.1.	Emisiona cena	21.100,00 dinara (za poslednju emisiju)	-	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 5.382.070 hiljada RSD 16.06.2006.g. II emisija: 1.735.310 hiljada RSD 03.01.2007.g III emisija: 2.922.620 hiljada RSD 27.12.2007.g. IV emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019. g. V emisija: 1.198.500 hiljada RSD 11.02.2021. g. VI emisija: 1.665.000 hiljada RSD 30.11.2022. g.	10.09.2018. g.	12.05.2022. g	15.11.2023. g
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća
9.1.	<i>Inicijalni datum dospeća</i>	Bez datuma dospeća	10.09.2028.	12.05.2032. g	14.11.2033. g
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

Prilog 2 – Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

	Kuponi/dividende	-	-	-	-
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-	-
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	-	-	-	-
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-	-
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-	-
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	-	-
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	-	-
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	-	-	-	-
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	-	-	-	-
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	-	-	-	-
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-	-
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo	Drugo	Drugo
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo	Drugo	Drugo
30.	Neuskладene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neuskладene karakteristike	-	-	-	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	60.299.087	60.299.087
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	672.404	672.404
A.IV	Hartije od vrednosti	58.729.325	58.729.325
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	22.520.151	22.520.151
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	227.402.294	227.402.294
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	93.560
A.XI	Nematerijalna ulaganja	4.143.494	4.143.494
A.XII	Osnovna sredstva	3.210.941	3.210.941
A.XIII	Investicione nekretnine	50.142	50.142
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	112.946	112.946
A.XV	Odložena poreska sredstva	272.884	272.884
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	11.902
A.XVII	Ostala sredstva	1.717.766	1.717.766
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	379.236.896	379.236.896
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	527.626	527.626
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	60.166.726	60.166.726
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	255.444.374	255.444.374
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	0
PO.VII	Subordinirane obaveze	8.859.124	8.859.124
PO.VIII	Rezervisanja	1.532.540	1.532.540
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.X	Tekuće poreske obaveze	394.675	394.675
PO.XI	Odložene poreske obaveze	0	0
PO.XII	Ostale obaveze	4.066.344	4.066.344
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	330.991.409	330.991.409

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	21.325.154	21.325.154
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
PO.XVII	Dobitak	5.547.074	5.547.074
PO.XVII I	Gubitak	-	-
PO.XIX	Rezerve	21.373.259	21.373.259
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
	UKUPNO KAPITAL	48.245.487	48.245.487
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0		
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA	-	-
PO.XXII I	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0		
	UKUPNO PASIVA	379.236.896	379.236.896
PO.XXIV	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)		
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	580.223.360	580.223.360
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	580.223.360	580.223.360

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Referenc e
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	60.299.087	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	672.404	
A.IV	Hartije od vrednosti	58.729.325	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	22.520.151	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	227.402.294	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	4.143.494	d
A.XII	Osnovna sredstva	3.210.941	
A.XIII	Investicione nekretnine	50.142	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	112.946	
A.XV	Odložena poreska sredstva	272.884	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	
A.XVII	Ostala sredstva	1.717.766	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	379.236.896	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	527.626	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	60.166.726	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	255.444.374	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	0	
PO.VII	Subordinirane obaveze	8.859.124	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	8.572.536	đ
PO.VIII	Rezervisanja	1.532.540	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	394.675	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	-	
PO.XII	Ostale obaveze	4.066.344	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	330.991.409	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 3 – Obrazac PI-UPK

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)

	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	21.325.154	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	15.772.500	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	552.654	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	5.547.074	
PO.XVII I	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	21.373.259	
	<i>Od čega Ostale rezerve</i>	21.721.689	g
	<i>Od čega Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti</i>	152.978	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici</i>	(209.466)	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
	UKUPNO KAPITAL	48.245.487	
PO.XXII	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0		
	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA	-	
PO.XXII I	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0		
	UKUPNO PASIVA	379.236.896	
PO.XXIV	(rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)		
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	580.223.360	
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	580.223.360	

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke

Redni br.	Naziv	Iznos
I	KAPITAL	47.394.100
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	38.821.564
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	-
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	8.572.536
II	KAPITALNI ZAHTEVI	39.616.086
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	15.836.246
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	197.953.077
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	409.159
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	17.824
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	541.894
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	53.217.173
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	110.885.025
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	25.306.774
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	2.480.689
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	0
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	0
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	0
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	0
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	0
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	414.190
1.1.17.	Ostale izloženosti	4.680.349
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-

OBJAVLJIVANJE PODATAKA I INFORMACIJA O KAPITALU PO BASEL III STUBU 3 (nastavak)

PRILOG 4 - Obrazac PI-ABK

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke

Redn i br.	Naziv	Iznos
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	751.128
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	751.128
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	-
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	0
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	22.587.870
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	22.587.870
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	440.842
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	17,51
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	17,51
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	21,37

PRILOG**Korišćene skraćenice:**

AC	(eng. Amortized cost) – Vrednovanje finansijskih instrumenata po amortizovanoj vrednosti
AFS	(eng. Available for sale) – Raspoloživo za prodaju
ALCO	(eng. Asset and Liability Management Committee) - Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
ALM	(eng. Asset and Liabilities Management) - Upravljanje aktivom i pasivom
AML	(eng. Anti-Money Laundering) - Sprečavanje pranja novca
bps	(eng. Basis points) – Procentni poen
CCF	(eng. Credit Conversion Factor) – Regulatorni faktori konverzije
CR01	(eng. Credit Price Value) - Pretpostavljena promena vrednosti hartija od vrednosti usled paralelnog pomeranja kreditnog spreda za jedan bazni poen
CRR	(eng. Capital Requirements Regulation) – uredba Evropske unije o kapitalnim zahtevima
CVA	(eng. Credit Value Adjustments) – Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti druge ugovorne strane
DTA	(eng. Deferred tax asset) - Odložena poreska sredstva
DVA	(eng. Debit Value Adjustment) - Sospstveni rizik neizvršenja obaveza
EAD	(eng. Exposure at Default) - Izloženost u slučaju neizmirenja obaveza
EBA	(eng. European Banking Authority)– Evropsko telo za superviziju banaka
EIR	(eng. Effective interest rate) – Efektivna kamatna stopa
EVE	(eng. Economic Value Of Equity) - Ekonomska vrednost kapitala
FVOCI	(eng. Fair value through other comprehensive income) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz ostali rezultat
FVPL	(eng. Fair value through profit or loss) - Vrednovanje finansijskih instrumenata kroz bilans upeha
FV	(eng. Fair value) - Fer vrednost
FX	(eng. Foreign exchange) - U stranoj valuti
GCA	(eng. Gross Carrying Amount) - Bruto knjigovodstvena vrednost
HFT	(eng. Held for trading) – Portfolio HOV raspoloživih za trgovanje
HOV	Hartije od vrednosti
HTM	(eng. Held to maturity) – Portfolio HOV koja se drže do dospeća
ICAAP	(eng. Internal capital adequacy assessment process) - Proces interne procene adekvatnosti kapitala
IRB	(eng. Internal Ratings Based Approach) - Pristup zasnovan na internom rejtingu
LCR	Liquidity coverage ratio
LGD	(eng. Loss Given Default) - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza
LTV pokazatelj	(eng. Loan To Value) - Odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
MVoE	(eng. Market Value of Equity) - Tržišna vrednost kapitala
NBS	Narodna banka Srbije
NPL	Nenaplativa potraživanja
NSFR	(eng. Net Stable Funding Ratio) - Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja, a predstavlja indikator strukturne likvidnosti koji ima za cilj sprečavanje strukturnih neusklađenosti u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od 1 godine
OAK	Odluka o adekvatnosti kapitala
OCI	(eng Other Comprehensive Income) – Ostali rezultat
OTC derivati	(eng. Over the Counter) - Vanberzanski derivati (eng. Probability of Default) - Verovatnoća neizmirenja obaveza
PD	
POCI	(eng. Purchased or originated credit impaired) - Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja
PVBP	(eng. Price Value Basis Point) - Pretpostavljena promena cene pozicija iz knjige trgovanja usled paralelnog pomeranja krive prinosa za 1 bazni poen

RCC	(eng. Risk-bearing Capacity Calculation) - Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika
REPO	(eng. Repurchase Agreement) - Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru, kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja.
RSD	Dinar Republike Srbije
SICR	(eng. Significant increase in credit risk) - Značajno povećanje kreditnog rizika
SME	(eng. Small and Medium Size Enterprises) - Mala i srednja preduzeća
SPA	(eng. Survival Period Analysis) - Analiza perioda opstanka
SPPI	(eng. Solely payments of Principal and Interest) – Procena karakteristika ugovorenih novčanih tokova da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate
SREP	(eng. Supervisory Review and Evaluation Process) – Proces supervizorske procene
VaR	(eng. Value-at-Risk) - Vrednost pod riskom meri maksimalni očekivani gubitak vrednosti rizične aktive ili portfolija